

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

ชจิตภัสร์ บุรุษพัฒน์. *ชาวเขา*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แพรวพริกา, 2528.

จางกงจิ้น. "ภาษาและอักษรของชนชาติต่าง ๆ ในประเทศจีน." แปลและเรียบเรียงโดย เพ็ญใจชูวรุ่ย. *ศาสตร์แห่งภาษา* เล่ม 5, (สิงหาคม 2528) : 19-28.

ธีระพันธ์ ด.ทองคำ. "วรรณยุกต์และนิสัยระดับเสียงวรรณยุกต์ในภาษาเฮ้า(เมี่ยน) บ้านห้วยแม่ซ้าย ตำบลแม่ฮาว อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย." รายงานผลการวิจัยเสนอต่อคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531.

_____. "วรรณยุกต์ในภาษาเฮ้า." รายงานผลการวิจัยทุนวิจัยคณาภิเชกเสนอต่อฝ่ายวิจัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532.

นาวรรณ พันธุเมธา. *ไวยากรณ์ไทย*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : รุ่งเรืองสำนึกการพิมพ์, 2527.

นิตยา กาญจนวรรณ. "ภาษาไทยแสดงกาลอย่างไร" *วารสารอักษรศาสตร์*, 11 (กรกฎาคม 2522) : 5-19.

เปรมินทร์ คาระวี. "รูปและความหมายของคำซ้ำพยางค์ที่เป็นคำคุณศัพท์และคำกริยาวิเศษณ์ในภาษาสงขลา." วิทยานิพนธ์ปริญพามหาบัณฑิต ภาควิชาภาษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.

พลสุภ รัตโนทยานนท์. "ปัจจุบันกาลในภาษาอังกฤษและภาษาไทย : การศึกษาเปรียบเทียบ." วิทยานิพนธ์ปริญพามหาบัณฑิต ภาควิชาภาษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525.

- ฟู เจิง โทฮั่ว. "คำซ้ำในภาษาจีนและภาษาไทย : การศึกษาเปรียบเทียบ." วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต ภาควิชาภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526.
- มงคล จันทรบำรุง. "จากแผ่นดินใหญ่จีนถึงถิ่นไทย : การย้ายถิ่นและการตั้งถิ่นฐานของเฮ้า."
ข่าวสารสถาบันวิจัยชาวเขา, 12 (กรกฎาคม-ธันวาคม 2531) : 33-45.
- มาลี คุสมิต. "การศึกษาเปรียบเทียบของการใช้ภาษาที่แสดงเวลาในอดีตในภาษาอังกฤษและภาษาไทย."
วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาภาษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2527.
- ราตรี ชันวารธร. "ลักษณะของคำไวยากรณ์ในภาษาไทย." วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชา
ภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2516.
- รุ่งอรุณ ทิวชัยเดีสร. "คำลงท้ายในภาษาเชียงใหม่." วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาภาษาไทย
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527.
- เลขานุการคณะกรรมการปฏิบัติการจิตวิทยาแห่งชาติ, สำนักงาน. *ชาวเขาเผ่าเฮ้า*. กรุงเทพมหานคร :
กรมแผนที่ทหาร, 2519.
- วิจินต์ ภาณุพงศ์. *โครงสร้างภาษาไทย : ระบบไวยากรณ์*. กรุงเทพมหานคร : หจก. คุณิน
อักษรกิจ, 2525.
- วิจินต์ ภาณุพงศ์ และ ราตรี ชันวารธร. "ลักษณะคำไวยากรณ์ในภาษาไทย." ใน *Studies in
Tai Linguistics : In Honor of William J. Gedney*,
pp. 355-376. Jimmy G. Harris & James R. Chamberlain, eds.
Bangkok : Central Institute of English Language Office of State
Universities, 1975.
- สมัย สุกภิธรรม และ สมชาย ส่งเดช. *คนบนดอย : เฮ้า*. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วัฒนา
พานิช, 2530.

- สุโขทัยธรรมมาธิราช, มหาวิทยาลัย. *เอกสารการสอนชุดวิชาภาษาไทย 3*. พิมพ์ครั้งที่ 3. เล่ม 1. หน่วยที่ 1-6. และเล่ม 2. หน่วยที่ 7-15. โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2531.
- สุดาพร ลักษณะนิชาวิน. *สัตศาสตร์และภาษาศาสตร์*. กรุงเทพมหานคร : ห้างหุ้นส่วนจำกัด เทคเพรสเซอร์วิส จำกัด, 2529.
- สุภาภรณ์ อภาวิชรุตม์. "กาลและกาลลักษณะในภาษาฝรั่งเศส." *วารสารสมาคมครูภาษาฝรั่งเศสแห่งประเทศไทย*, 9 (มกราคม-มีนาคม 2529) : 116-124.
- สุริยา รัตนกุล. *นานาภาษาในเอเชียอาคเนย์ ภาคที่ 1 : ภาษาตระกูลออสโตรเอเชียติก และตระกูลจีน-ทิเบต*. สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล, 2531.
- เหมา จงหวู่, เมิ่ง เจาจี้ และ เจิ้ง จงเจ้อ (Mao Zong-Wu, Meng Chao-Ji and Zheng Zong-Ge). *ภาษาของชนชาติเข้าโดยสังเขป*. พิมพ์ครั้งที่ 1. โรงพิมพ์ชนชาติส่วนน้อย (Min Zu Chu Ban Zhe), 1982. (ต้นฉบับเป็นภาษาจีน แปลและถอดความโดย ก่อศักดิ์ ธรรมเจริญกิจ).
- อภิญา สร้อยสุหรั. "การศึกษาเปรียบเทียบการใช้ภาษาที่แสดงเวลาอนาคตในภาษาอังกฤษและภาษาไทย." *วิทยานิพนธ์ปริญพามหาบัณฑิต ภาควิชาภาษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*, 2528.
- อิงอร สุนันธุ์นิช. "กาลในภาษาไทย." *วิทยานิพนธ์ปริญพามหาบัณฑิต ภาควิชาภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*, 2516.
- อุทัย วรสุวรรณรักษ์. "อิทธิพลของนิทานพื้นบ้านที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยของชาวไทยภูเขาเผ่าเข้า บ้านห้วยแม่ช้าง." *วิทยานิพนธ์ปริญพามหาบัณฑิต ภาควิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*, 2525.
- อุปกิตศิลปสาร, พระยา. *หลักภาษาไทย*. พระนคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2480.

ภาษาถิ่น

- Amara Bhamoraput. "Final Particles in Thai." Master's thesis, Department of Linguistics, Brown University, 1972.
- Benedict, Paul K. *Austro-Thai Language and Culture, with a Glossary of Root*. New Haven, Conn., Human Relations Area Files Press, 1975.
- Bybee, Joan L. *Morphology*. Amsterdam / Philadelphia : John Benjamins Publishing Company, 1985.
- Callaway, Lois and Callaway, C.W. "Mien (Yao)." In *Phonemes and Orthography : Language Planning in Ten Minority Languages of Thailand*, pp. 221-237. William A. Smalley, ed. Research School of Pacific Studies, The Australian National University, 1976.
- Comrie, Bernard, *Aspect*. Cambridge : Cambridge University Press, 1976.
- _____. *Tense*. Cambridge : Cambridge University Press, 1985.
- Crystal, David. *A First Dictionary of Linguistics and Phonetics*. London : André Deutsch Limited, 1980.
- Filbeck, David. "A Grammar of Verb Serialization." In *Studies in Tai Linguistics : In Honor of William J. Gedney*, pp. 112-129. Jimmy G. Harris and James R. Chamberlain, eds. Bangkok : Central Institute of English Language Office of State Universities, 1975.
- Hartmann, R.R.K. and Stork, F.C. *Dictionary of Language and Linguistics*. London : Applied Science Publishers Ltd., 1972.

- Hopper, Paul J., ed. *Tense - Aspect : Between Semantics & Pragmatics*. Amsterdam : John Benjamins Publishing Company, 1982.
- Kanchana Sindhvananda. "The Verb in Modern Thai." Ph. D. dissertation, Georgetown University, 1970.
- Kingkarn Thepkanjana. "Serial Verb Constructions in Thai." Ph.D. dissertation, University of Michigan, 1986.
- Lombard, Sylvia J. and Purnell, Herbert C. *Yao - English Dictionary*. Ithaca : Cornell University, Southeast Asia Program, 1968.
- Lyons, John. *Semantics*. Vol.2. Cambridge : Cambridge University Press, 1977.
- Mao Tsung - Wu and Chou Tsu - Yao. "A Brief Description of the Yao Language." In *Miao and Yao Linguistics Studies : Selected Articles in Chinese*, pp. 239-255. Herbert C. Purnell, ed. Division of Minority Languages, Institute of Races, Chinese Academy of Sciences, 1972.
- Matisoff, James. "A Grammar of the Lahu Language." Ph. D. dissertation, University of California, 1967.
- _____. *The Grammar of Lahu*. Berkeley and Los Angeles, California : University of California Press, 1973.
- _____. "Linguistic Diversity and Language Contact." In *Highlanders of Thailand*. pp. 56-86. John McKinnon & Wanat Bhruksasri, eds. Kuala Lumpur : Oxford University Press, 1983.

- Nida, Eugene A. *Morphology : the Description Analysis of Words*. 2nd ed. Ann Arbor : The University of Michigan Press, 1970.
- Noss, Richard B. *Thai Reference Grammar*. Washington : Foreign Service Institute, 1964.
- Patcharee Pokasumlitthi. *The Structure of English*. English Department, Faculty of Arts, Silpakorn University, 1983.
- Pranee Kullavanijaya. "A Study of Preverbs in Thai." Unpublished M.A. thesis, University of Hawaii, 1968.
- Purnell, Herbert C. "Phonology of Yao Dialect." Master's thesis, Connecticut : The Hartford Seminary Foundation, 1965.
- _____. "Toward a Reconstruction of Proto Miao - Yao." Ph. D. dissertation, Cornell University, 1970.
- Quirk, Randolph et.al. *A Grammar of Contemporary English*. London : Longman, 1972.
- Salee Sriphen. "The Thai Verb Phrase." Ph. D. dissertation, University of Michigan at Ann Arbor, 1982.
- Scovel, Thomas S. "A Grammar of Time in Thai." Ph. D. dissertation, University of Michigan, 1970.
- Shopen, Timothy, ed. *Language Typology and Syntactic Description : Grammatical Categories and the Lexicon*. Vol.3. Cambridge : Cambridge University Press, 1985.

Sudaporn Luksaneeyanawin. "Some Semantic Functions of Reduplicatives in Thai." ใน *ศึกษาศาสตร์และภาษาศาสตร์*. หน้า 43-62. จัดพิมพ์โดย สุดาพร ลักขณีสนาวิน. กรุงเทพมหานคร : ห้างหุ้นส่วนจำกัด เทคเพรสเซอร์วิส จำกัด, 2529.

Tasanalai Boonyapatipark. "A Study of Aspect in Thai." Ph. D. thesis, University of London, 1983.

Tasane Sereechareonsatit. "Conjunct Verbs and Verb - in - Series in Thai." Ph. D. thesis, University of Illinois at Urbana - Champaign, 1984.

Theraphan L. Thongkum. "Minority Languages of Thailand." *Science of Language* 5, (August 1985) : 29-74.

Vichintana Chantavibulya. "Inter - Sentence Relations in Modern Conversational Thai." Ph. D. thesis, University of London, 1982.

Welmers, Wm. E. *African Language Structures*. Berkeley : University of California Press, 1973.

ภาคผนวก

ข้อมูลนิทานภาษาแม่ชน 5 เรื่อง

เรื่องที่ 1

ผู้บอกภาษา : นางเหมสมทวาง แซ่จ้าว อายุ 60 ปี

อัดเสียงเมื่อ : 29 มีนาคม 2530 ที่บ้านท้ายแม่ซ้าย ต.แม่ยาว อ.เมือง จ.เชียงราย

<p>// "miən3 miŋ3 dzja:w2 ʔiən3 fiw1 siəʔ4" //</p> <p>คน ไป เทียว นางไม้ หญิงสาว</p>	<p>นิทานเรื่อง "คนไปเที่ยวสาวนางไม้"</p>
<p>1// mə:j3 ʔi:1 məŋ6 miən3 /</p> <p>มี สอง พี่น้อง(ล.น.) คน</p> <p>2/ nin3 ne:1 kw:5 mə:j3 ʔaw4 ne:1 /</p> <p>เขา ของ พี่ชาย มี ภรรยา ล.ท.</p> <p>3/ nin3 ne:1 jiəw6 ʔ4 kɛ:ŋ3 mə:j3</p> <p>เขา ของ น้องชาย ไม้ กล.คค. มี</p> <p>ʔaw4 /</p> <p>ภรรยา</p>	<p>มีพี่น้องสองคน</p> <p>พี่ชายของเขามีภรรยาอยู่แล้ว</p> <p>(ส่วน)น้องชายของเขาจึงไม่มีภรรยา</p>
<p>4/ lu:ŋ3 məŋ6 məŋ6 te:5 , nin3 ʔɛʔ2</p> <p>กลางคืน คำ, มีด เล็กน้อย เขา ก.ป.</p> <p>miŋ3 dzja:w2 /</p> <p>ไป เทียว</p>	<p>พอดกกลางคืน ตอนหัวค่ำ เขา (=น้องชาย) ก็ไปเที่ยว</p>
<p>5/ miŋ3 tiə3 ne:3 kw:m1 la:ŋ6 /</p> <p>ไป ถัดไป ที่สอง ล.น. หมู่บ้าน</p>	<p>ไปหมู่บ้านหมู่ที่สองที่อยู่ถัดไป</p>
<p>6/ miŋ3 dzja:w2 siəʔ4 /</p> <p>ไป เทียว หญิงสาว</p>	<p>ไปเที่ยวสาว</p>
<p>7/ ʔue4 dzun2 ʔu:j1 ʔaʔ2 , ʔue4 da:m3</p> <p>นั้น ครั้ง, คราว วัน ก.ป. นั้น ครั้ง</p>	<p>ครั้งนั้นในระหว่างทางมีหน้าผา 1 หน้าผา</p>
<p>tɕaw4 mə:j3 kw:m1 bɛ:ŋ5 kw:1 /</p> <p>กาง มี ล.น. หน้าผา ล.ท.</p>	

8/ ma:j3 puən2 ʔiən3 fiw1 miən4
มี ล.น. นางไม้ มี

นอ:1 /

ล.ท.

9/ ma:j3 taw3 siəʔ4 /
มี คน หญิงสาว

10/ muən3 muən6 ta:j3 taŋ4 tɕiən4
ทุก ๆ คืบ มา ดัก กล.ทศ.

na:j da:m3 tɕaw4 /
นั่น ค้าง ทาง

11/ tsuə4 tɕiən4 /
รอ กล.ทศ.

12/ m2 taw3 tɕ:n1 thaw5 ʔuə4 miŋ3 /
นั่น ล.น. ชายหนุ่ม ถึง นั้น ไป(กล.ลล.)

13/ nin3 ʔɕʔ2 tsɔʔ4 tɕiən4 kw:ŋ4 wə:2 /
เขา ก.ป. จับ กล.ทศ. พุด คำพุด

14/ kw:ŋ4 kw:1 wə:2 , law3 haj2 ʔaʔ2 /
พุด กล.คน. คำพุด นาน มาก ล.ท.

15/ lu:ŋ3 muən6 ʔiət4 muən6 law3 ʔaʔ2,
กลางคืน กล.ฉพ. คำ, มีด นาน ล.ท.

nin3 ʔaʔ2 pun1 gw:j1 tɕj2 dzuən5 ʔaʔ2 /
เขา ก.ป. ให้ ออก, แยก กัน กลับ ล.ท.

16/ dzuən5 ta:j3 , kaʔ2 ha:4 ha:j5 law3
กลับ มา ข้างหลัง, ภายหลัง รู้สึก นาน

haj2 /

มาก

17/ nin3 ne:1 kw:5 kw:ŋ4 ŋaŋ4, "mɔj3 ,
เขา ของ พี่ชาย พุด เหมือน เธอ

tsəw5 haʔ4 ŋuŋ4 miŋ3 dzja:w2 siəʔ4 /
ท่า อะไร ไป เทียว หญิงสาว

มีนางไม้ครอบครัวยุติง

มีสาวคนหนึ่ง

ทุก ๆ คืบมาดักอยู่กลางทางตรงนั้น

รออยู่

(พอ)ชายหนุ่มคนนั้นถึงตรงนั้นแล้ว

เขา(=หญิงสาว)ก็จับ(ชายหนุ่มคนนั้น)
ไว้ด้วย

คุยกันไปเรื่อย ๆ เป็นเวลานานมากเลย

ตอนกลางคืน พอดึกก็ไป เขาก็แยกกัน
กลับบ้าน

พอกลับมา(บ้าน)จึงรู้สึกว่ามันนาน

พี่ชายของเขาพูดว่า,
"เธอทำไมไปเที่ยวสาว"

26/ tsuəj6 tɕiən4 na:j2 tsuə4 jiə1
 นั่ง กล.ทศ. นั้น รอ จัน

๗๗๒" /

ล.ท.

27/ nin3 ne:1 kwə:5 kwə:ŋ4, "ŋe:4 , ๓4
 เขา ของ พี่ชาย บุค อ.ท. ไม่
 tsəj6 miən3 siəŋ4 bə:1" /

ไว้ คน หญิงสาว ล.ท.

28/ nin3 kwə:ŋ4, "tsəj6 ne:1 ləŋ2 /

เขา บุค ไว้ ล.ท. ล.ท.

29/ ta:j3 puət2 pe:w1 tɕiən4 ๓kwə:ŋ3 pe:w1

มา เห็น พัน, โทก กล.ทศ. ผ้าพันหัว

tsu74 tɕiən4 luŋ1 , tsu74 tɕiən4

นั่ง, ไว้ กล.ทศ. เสื้อ นั่ง, ไว้ กล.ทศ.

həw5 ๓ŋ4 ๓a:๓1 nə:1 niə1 /

กางเกง เหมือน พี่สะกั อย่าง ล.ท.

30/ ๓ŋ4 haŋ4 nə:1 ๓4 tsəj6 miən3

เหมือน อย่างไร ไม่ ไว้ คน

siəŋ4 /

หญิงสาว

31/ nin3 ne:1 kwə:5 kwə:ŋ4, "tsəj6 miən3

เขา ของ พี่ชาย บุค ไว้ คน

siəŋ4 ๗uə4 ๓ŋ3, tsəw5 haŋ4 ๓ŋ3 nin3

หญิงสาว นั้น อย่าง ทำ อะไร เขา

๓4 həw2 ๓əj3 ๓iŋ3 tshaw5 nin3 puəj5 /

ไม่ เรียก เขา ไป รวม, กับ เขา นอน

32/ ๓dziə5 ๓4 tsəj6 /

สงสัยว่า, เกรงว่า ไม่ ไว้

33/ jiə1 pun1 khu:4 sim1 /

จัน ไว้ ล.น. เข็ม

(เขา)นั่งอยู่ตรงนั้นรอจันละ"

พี่ชายของเขาพูด, "เอ้! ไม่ใช่หญิงสาว
 ที่เป็นคนนั่ง"

เขาพูด, "ไว้อยู่หรก"

เพราะเห็นโทกผ้าพันหัวอยู่, สวม
 เสื้ออยู่, นั่งกางเกงอยู่ เหมือนอย่าง
 พี่สะกันั้นแหละ

ไม่ใช่หญิงสาวที่เป็นคนได้อย่างไร"

พี่ชายของเขาพูด, "ถ้าใช่หญิงสาวที่
 เป็นคนอย่างนั้นแล้ว ทำไมเขาไม่ชวน
 เขาไปนอนกับเขาละ"

สงสัยว่าไม่ใช่มัง

จันไว้เข็มเล่มหนึ่ง

34/ məj3 tɔ:3 tɕiən4 miŋ3 /

เธอ นำ,เอา กล.ทศ. ไป

เธอพาคิดตัวไปด้วย

35/ tshaw5 nin3 kw:ŋ4 wə:2 /

รวม,กับ เขา พุด คำพูด

พูดคุยกับเขา

36/ ʋəŋ4 ɲuŋ3 məj3 luə1 ka:5 nin3 ne:1

นั้น อย่าง เธอ คำ ลง เขา ของ

อย่างนั้นเธอลงคำข้างหลังของเขา
คุณ

ti72 ta:n6 /

หลัง(น.)

37/ mə:j3 ti72 ta:n6 mə:j3 buŋ4 ɲuŋ4

มี -----กระตุกสั้นหลัง----- เหมือน

(ว่า)มีกระตุกสั้นหลังเหมือนพวกเรา
อย่างนี้หรือไม่มี

buə1 m4 nɔ:1 faj1 m4 mə:j3 ʋə:2 /

พวกเรา นี้ อย่าง หรือ ไม่ มี ล.ท.

38/ kw:ŋ4 mə:j3 ke:2 ɲuŋ4 ɲuŋ2 , m4

พุด มี ครีบล้าง(ของปลา)เหมือน อย่างนั้น ไม่

ถ้าหากว่ามีครีบล้างเหมือนอย่างนั้นละก็
ไม่ใช่หญิงสาวที่เป็นคนเหมือนพวกเรา
นะ

tsəj6 buə1 miən3 siəŋ4 ʋə:4 /

ใช่ พวกเรา คน หญิงสาว ล.ท.

39/ nɔ:ŋ1 ʋəŋ2 , məj3 tsɔŋ4 na:j2 khu:4

ครั้งนี้ ก.ป. เธอ เอา,จับ นั้น ล.น.

ครั้งนี่ เธอเอาเข็มเล่มนั้นเสียบไว้ที่
ผ้าพันหัวของเขา"

sim1 dziəp4 tɕiən4 nin3 ne:1 mɔ:ŋ3 pe:w1" /

เข็ม เสียบ,ปัก กล.ทศ. เขา ของ ผ้าพันหัว

40/ nɔ:ŋ1 ʋəŋ2 , nin3 kw:ŋ4 kw:1 wə:2 ,

ครั้งนี้ ก.ป. เขา พุด กล.คน. คำพูด

ครั้งนี้ พอเขาพูดคุยไปเรื่อย ๆ เขาก็
กล่าวหลังของหญิงสาวคนนั้น

nin3 tso:2 luə1 m2 taw3 siəŋ4 ne:1

เขา ก็ คำ นั้น ล.น. หญิงสาว ของ

ti72 ta:n6 /

หลัง(น.)

41/ tso:2 ha:j5 m4 mə:j3 ti72 ta:n6

ก็ รู้สึก ไม่ มี ----กระตุก

(เขา)ก็รู้สึกว่าไม่มีกระตุกสั้นหลัง

mə:j3 buŋ4 /

สั้นหลัง----

- 42/ ha:j5 ma:j3 ke:2 pe:1 /
รู้สึก มี ครีบทหลัง ล.ท.
- 43/ nin3 tsɔʔ4 m̩2 khu:4 sim1 dziɔp4
เขา เอา, จับ นั้น ล.น. เข็ม เสียบ, ปัก
tcien4 m̩2 taw3 siəʔ4 pe:1 m̩2 ɔw:ɔ3 pe:w1 /
กล.ทศ. นั้น ล.น. หญิงสาว ของ ผ้าพันหัว
- 44/ kw:ɔ4 taŋ3 wa:2 /
พูด สักครู๋ คำพูด
- 45/ kw:ɔ4, "ʔe:4, jiə1 m̩2 ɔw:ɔ4 mun1 haj2/
พูด ล.ท. ฉัน ศีรษะ ปวด มาก
- 46/ jiə1 dzuən5 ʔaʔ2 /
ฉัน กลับ ล.ท.
- 47/ nin3 kw:ɔ4, "buə1 ʔi:1 taw3 kw:ɔ4
เขา พูด พวกเรา สอง ล.น. พูด
wa:2 ma:j3 hiəw4 haj2 /
คำพูด มี ใจ มาก
- 48/ ma:j3 hiəw4 haj2 niə1 /
มี ใจ มาก ล.ท.
- 49/ m̩4 kc:ɔ3 dzuən5 lɔʔ2 /
ไม่ กล.คค. กลับ ล.ท.
- 50/ ʔeɔ5 kw:ɔ4 taŋ3 wa:2 m̩2 ta:j3
อีก พูด สักครู๋ คำพูด จึงค่อย
dzuən5" /
กลับ
- 51/ m̩2 taw3 siəʔ4 ʔc:ɔ5 ʔiə1 dziə2
นั้น ล.น. หญิงสาว อีก อยู่ ลง
kw:ɔ4 taŋ3 wa:2 /
พูด สักครู๋ คำพูด
- 52/ "ʔe:3, jiə1 ke:ɔ3 mun1 haj2 /
ล.ท. ฉัน จริง ๆ ปวด มาก
- รู้สึกมีครีบทหลังอยู่
- เขาเอาเข็มเล่มนั้นเสียบไว้ที่ผ้าพันหัว
ของหญิงสาวคนนั้น
- คุยกันสักครู๋
- ก็พูดว่า, "เอ! ฉันปวดหัวมาก
ฉันกลับละ"
- เขาพูด, "พวกเรา 2 คน คุยกัน
อย่างมีใจต่อกันอย่างมาก (= รักกันมาก)
- มีใจต่อกัน (= รักกัน) มาก
- ยังไม่กลับหรอก
- คุยกันอีกสักครู๋แล้วจึงค่อยกลับ"
- หญิงสาวคนนั้นก็อยู่คุยกันอีกสักครู๋
- "เอ! ฉันปวดมากจริง ๆ"

- 53/ jiə1 ʔiəŋ1 ɲ4 tuʔ4 ʔaʔ2 /
ฉัน อยู่ ไม่ ได้ ล.ท.
- 54/ jiə1 ke:ŋ3 dzuən5 ʔaʔ2" /
ฉัน จริง ๆ กลับ ล.ท.
- 55/ nin3 ja:2 kɔ:ŋ4, "buə1 ma:j3 hiəw4
เขา ก็ พูด พวกเรา มี ใจ
haj2 niə1 /
มาก ล.ท.
- 56/ ɲ4 tu:ŋ5 ke:ŋ3 dzuən5 /
ไม่ ต้อง กล.คด. กลับ
- 57/ ʔe:ŋ5 kɔ:ŋ4 taŋ3 /
อีก พูด สักครู้
- 58/ ʔe:ŋ5 ʔiəŋ1 taŋ3" /
อีก อยู่ สักครู้
- 59/ "ke:ŋ3 mun1 haj2 /
จริง ๆ ปวด มาก
- 60/ jiə1 ke:ŋ3 dzuən5 ʔaʔ2 /
ฉัน จริง ๆ กลับ ล.ท.
- 61/ jiə1 ke:ŋ3 ʔiəŋ1 ɲ4 tuʔ4" /
ฉัน จริง ๆ อยู่ ไม่ ได้
- 62/ "ʔa:4, ɲ4 ɲuŋ3 ke:ŋ3 mun1 haj2,
ล.ท. นี้ อย่าง จริง ๆ ปวด มาก
se:1 ʔɔ:j5 dzuən5 se:1 dzuən5" /
ถ้า อซาก กลับ ก็ กลับ
- 63/ ɲ2 taw3 siəʔ4 dzuən5, nin3 tso:2
นั้น ล.น. หญิงสาว กลับ เขา ก็
ka:n1 tciəŋ4 miŋ3 /
คาม กล.กคน. ไป
- 64/ miŋ3 kɔ:1 thaw5 da:m3 tɕaw4 /
ไป กล.คน. ถึง ครั้ง ทาง
- ฉันอยู่ไม่ได้ละ
- ฉันกลับจริง ๆ ละ"
- เขาก็พูด, "พวกเรามีใจต่อกัน
(=รักกัน)มากนี่นา
- ยังไม่ต้องกลับ
- คุยกันอีกสักครู้
- อยู่อีกสักประเดี๋ยว"
- "ปวดมากจริง ๆ
- ฉันกลับจริง ๆ ละ
- ฉันอยู่ไม่ได้จริง ๆ"
- "เอ้อ! ปวดมากจริง ๆ อย่างนี้,
ถ้าอซากกลับก็กลับ"
- พอหญิงสาวคนนั้นกลับ, เขาก็ตาม
ไปด้วย
- ไปเรื่อย ๆ จนถึงกลางทาง

65/ tso:2 ๓4 ๓iŋ3 ʔuə4 la:ŋ6 ʔaʔ2 /
ก็ ไม่ ไป นั้น หมู่บ้าน ล.ท.	(เขา)ก็ไม่ได้ไปหมู่บ้านนั้นละ
66/ tso:2 ๓iŋ3 na:j2 be:ŋ5 na:j2 ʔaʔ2 /
ก็ ไป นั้น หน้าผา นั้น ล.ท.	(แต่เขา)ไปที่หน้าผานั้น
67/ nin3 ka:n1 tɕiəŋ4 ๓iŋ3, thaw5
เขา ตาม กล.กคน. ไป ถึง	เขาตามไปด้วย และไปถึงหน้าผานั้น
na:j2 be:ŋ5 na:j2 /
นั้น หน้าผา นั้น	
68/ ha:j5 ๓2 taw3 siəʔ4 faw5 be:ŋ5
ได้ยิน นั้น ล.น. หญิงสาว ขึ้น หน้าผา
๓iŋ3, hew2 khwə:j1 kɕ:ŋ3, khwə:j1 kɕ:ŋ3 /
ไป เรือก เปิด ประตู เปิด ประตู	ได้ยินหญิงสาวคนนั้นขึ้นไปที่หน้าผา
และเรือกให้เปิดประตู, เปิดประตู
69/ baj5 kɕ:ŋ3 pa:1 loŋ5 pa:1 loŋ5
ตบ ประตู ล.ส. ล.ส.	ตบประตูดัง ปัง! ปัง!
te:5 /
เด็กน้อย	
70/ "gu:ŋ3 khwə:j1 kɕ:ŋ3 /
รีบ เปิด ประตู	"รีบเปิดประตู!
71/ jiə1 ๓gwə:ŋ4 ๓un1 haj2" /
ฉัน ศีรษะ ปวด มาก	"ฉันปวดหัวมาก"
72/ ha:j5 ʔuə4 pjaŋ4 ne:1 khwə:j1 kɕ:ŋ3
ได้ยิน นั้น คนที่อยู่ในบ้าน เปิด ประตู
pa:1 loŋ5 taŋ3 gwə:j1 ta:j3, pun1 nin3
ล.ส. สักครู่ ออก มา ให้ เขา	ได้ยินคนที่อยู่ในบ้านนั้นเปิดประตูออกมา
ดังปัง! สักครู่ และอนุญาตให้เขาเข้า
piəʔ2 /
เข้า	

73/ piəʔ2 miŋ3 ha:j5 ʔuə4 pjaʋ4 nin3
 เข้า ไป ได้ยิน นั้น บ้าน เขา
 ne:1 tiə1 ma:1 kw:ŋ4 heʋ2, "๓4 tu:ŋ5
 ของ พ่อ แม่ พูด เร็วก ไม่ ต้อง
 miŋ3 dzja:p2, ๓4 tu:ŋ5 miŋ3 dzja:p2,
 ไป เกี้ยว ไม่ ต้อง ไป เกี้ยว
 kw:ŋ4 ๓4 muəŋ5, ʔwə:j5 miŋ3 dzja:p2 haj2 /
 พูด ไม่ ฟัง อหาก ไป เกี้ยว มาก
 74/ ʔaʔ2 tcaŋ1 tsu:ŋ4 loŋ5 ne:1 /
 เมื่อตะกั กั คี ล.ท.
 75/ ʔiʔ2 tsan2 ʔaʔ2, ๓kw:ŋ4 mun1 ʔaʔ2" /
 เด็ชวั้น, ตอนนั ก.ป. คีระชะ ปวด ล.ท.
 76/ muəŋ5 ha:j5 taj5, nin3 buə1 ne:1
 ฟัง ได้ยิน เหมือน พวกเขา ของ
 ʔiəŋ3 fiw1 ʔoŋ1 ʔcʔ2 ʔc:ŋ5 tshuət4 ʔaʔ2 /
 นางไม้ ปู่ ก.ป. อีกร ออก ล.ท.
 77/ "kw:ŋ4 ๓4 muəŋ5 ๓2 taʋ3 fa:๓1
 พูด ไม่ ฟัง นั้น ล.น.ฟาม(ลูกสาวคนที่3)
 kw:j1, kw:ŋ4 ๓4 muəŋ5 /
 ล.ท. พูด ไม่ ฟัง
 78/ heʋ2 ๓4 tu:ŋ5 miŋ3 dzja:p2, ja:2
 เร็วก ไม่ ต้อง ไป เกี้ยว ก็
 kw:ŋ4 ๓4 muəŋ5 /
 พูด ไม่ ฟัง
 79/ ʔwə:j5 miŋ3 /
 อหาก ไป
 80/ na:j2 ʔcʔ2, tsuʔ2 nin3 buə1 pu:ŋ5
 นั้น ก.ป. ถูก พวกเขา ปล่อย
 tiŋ4, pu:ŋ5 tciəŋ5 ʔa:4 lo:3 /
 ตะปู ปล่อย ถูก ล.ท. ล.ท.

เข้าไปในบ้านนั้น ได้ยินพ่อแม่ของเขา
 ตะโกน (ด้วยความโหมโท) ว่า,
 "ไม่ต้องไปเกี้ยว, ไม่ต้องไปเกี้ยว
 ว่าไม่ฟัง, อหากไปเกี้ยวหนัก
 เมื่อตะกัก็ค้อยู่เลย
 ตอนนั ปวดหัวละ"
 ฟังก็ได้ยินเหมือนกับว่า
 ปู่ของนางไม้ของพวกเขาออกมาอีก
 "ว่าไม่ฟัง ฟามคนนั้นนี้ ว่าไม่ฟัง
 บอกไม่ต้องไปเกี้ยวก็ว่าไม่ฟัง
 อหากจะไป
 นั้นแหละ! ถูกพวกเขาปล่อยของแล้วละ

- 81/ ka:n4 miŋ3 lo:6 miən3 bəw4 kwa:5" / รีบไปหาคนที่ทำพิธีถามผี
รีบ ไป หา คนทำพิธีถามผี
- 82/ nin3 buə1 tso:2 ben2 kwa:5 ta:j3 / พวกเขา ก็ จัดเตรียม พิธี มา(กล.ลล.)
พวกเขา ก็ จัดเตรียม พิธี มา(กล.ลล.)
- bəw4 /
ถาม(ผี)
- 83/ ha:j5 dzun3 dzun3 /
ได้ยิน ร้องครวญคราง ร้องครวญคราง(กล.คน.)
ได้ยิน ร้องครวญคราง ร้องครวญคราง(กล.คน.)
- ne:1 bəw4 kwa:5, thot2 thot4 ne:1, bəw4 /
ล.ท. ถาม(ผี) พิธี ล.ส. ล.ส. ล.ท. ถาม(ผี)
ล.ท. ถาม(ผี) พิธี ล.ส. ล.ส. ล.ท. ถาม(ผี)
- 84/ kw:ŋ4 bəw4 tshuət4, miən3 pu:ŋ5 /
พูด ถาม(ผี) ออก คน ปลอซ
พูด ถาม(ผี) ออก คน ปลอซ
- tiŋ4, pu:ŋ5 tciəm5 /
ตะปู ปลอซ ฤทธิ
ตะปู ปลอซ ฤทธิ
- 85/ ʔa:4 taŋ3, ha:j5 biəw4 biəw3 ne:1, / สักครู้ ได้ยินผู้คนส่งเสียงร้องไห้กัน
สักครู้ ได้ยิน ล.ส. ล.ส. ล.ท. ระงม
สักครู้ ได้ยินผู้คนส่งเสียงร้องไห้กัน
ระงม
- niəm4 /
ร้องไห้
- 86/ kw:ŋ4, "taj2 mi:2 ʔa:4 lo:3 /
พูด คาย ไป(กล.ลล.)ล.ท. ล.ท.
พูด คาย ไป(กล.ลล.)ล.ท. ล.ท.
- 87/ ʔ4 pe:n5 ʔaʔ2 /
ไม่ มีชีวิต ล.ท.
ไม่ มีชีวิต ล.ท.
- 88/ taj2 mi:2 ʔaʔ2 /
คาย ไป(กล.ลล.) ล.ท.
คาย ไป(กล.ลล.) ล.ท.
- 89/ ʔ4 pe:n5 se:1 kc:ŋ1 kwəŋ2 ʔaʔ2" /
ไม่ มีชีวิต ก็ ห้าม ings ล.ท.
ไม่ มีชีวิต ก็ ห้าม ings ล.ท.
- 90/ ʔaʔ2 ha:j5 nin3 buə1 biəw4 biəw3 /
และ ได้ยิน พวกเขา ล.ส. ล.ส.
และ ได้ยิน พวกเขา ล.ส. ล.ส.
- ne:1 /
ล.ท.
- รีบไปหาคนที่ทำพิธีถามผี
พวกเขา ก็ จัดเตรียม พิธี มา(กล.ลล.)
ได้ยิน ร้องครวญคราง ร้องครวญคราง(กล.คน.)
ล.ท. ถาม(ผี) พิธี ล.ส. ล.ส. ล.ท. ถาม(ผี)
พูด ถาม(ผี) ออก คน ปลอซ
ตะปู ปลอซ ฤทธิ
สักครู้ ได้ยิน ล.ส. ล.ส. ล.ท. ระงม
สักครู้ ได้ยินผู้คนส่งเสียงร้องไห้กัน
ระงม
และพูดว่า "คายไปแล้วละ
ไม่มีชีวิตละ
คายไปแล้ว
ไม่มีชีวิตก็ห้ามทั้งเลย"
และได้ยินพวกเขาส่งเสียงเจี๊วเจี๊วกัน

91/ "kc:ŋ1 kwəŋ2" /	"ห้ามทั้ง"
ห้าม ทั้ง	
92/ ʔa:4 taŋ3 ʔaʔ2 , ha:j5 kwɛ:ŋ5 bap2	สักครู่ก็ได้ยินเสียงโชนลงไปข้างล่าง
สักครู่ ก.ป. ได้ยิน โชน ล.ส.	เชิงหน้าผา เสียงดัง บับ! สักครู่
taŋ3 kaʔ2 diə4 bc:ŋ3 kwɛ:n1 miŋ3 /	
สักครู่ ข้างล่าง หน้าผา ส่วนล่าง ไป	
93/ nin3 tsɔʔ4 təw6 tsiw5 maŋ2 ʔɛʔ2	เขาเอาไฟส่องดู และเห็นมีกบ
เขา เอา, จับ ไฟ ส่อง มอง, ดู และ	ตัวหนึ่งตกลงมา
puət2 ma:j3 taʔ3 kc:ŋ4 dɔt4 ʔuə4 ta:j3//	
เห็น มี ล.น. กบ ตก นั้น มา	

เรื่องที่ 2

ผู้บอกภาษา : นางเหมยทวาง แซ่จ้าว อายุ 60 ปี

อดีตเชิงเมือง : 24 มีนาคม 2530 ที่บ้านห้วยแม่ซ้าย ต.แม่ฮาว อ.เมือง จ.เชียงราย

// "ku:5 tɕwŋ3" kəw4 // แม่ผด นิทาน	นิทานเรื่อง"แม่ผด"
1// lo:3 ɲɔ:j1, jiə1 buə1 ɲiən3 kɔ:ŋ4 เก่า วัน พวกเรา คนเมี้ยน พุด kəw4/ นิทาน	สมัยก่อน พวกเราชาวเมี้ยนเล่านิทาน
2/ kɔ:ŋ4, ɲa:j3 ɲa:j4 "ku:5 tɕwŋ3" พุด มี นี้ แม่ผด kəw4/ นิทาน	เล่าว่ามีนิทานเรื่อง"แม่ผด"เรื่องหนึ่ง
3/ ɲa:j3 taw3 ɲiən3 tɔ:ŋ1 / มี ล.น. คนเมี้ยน ชายหนุ่ม	มีหนุ่มเมี้ยนคนหนึ่ง
4/ ɲin3, wi:1 ɲuə6 tshaw5 ɲin3 ɲe:1 เขา สอง พี่น้อง(ล.น.)รวม, ค้ำช เขา ของ ma:1, ɲiŋ3 kɔ:ŋ4 ku:5 tɕwŋ3 siə74 ta:j3, แม่ ไป สู้ช แม่ผด หญิงสาว มา(กล.ลล.) tsəw5 buəŋ5 / ท่า ลูกสะใภ้	เขา, สองพี่น้องกับแม่ของเขา, ไป สู้ชแม่ผดสาวมาเป็นลูกสะใภ้
5/ ɲ4 hiw4 tu74 ɲa:j2 se:1 ɲ4 tsəj6 ไม่ รู้ ได้ นั้น ว่า ไม่ ไซ้ ɲiən3 siə74 / คน หญิงสาว	ไม่รู้เลยว่านั่นไม่ใช่หญิงสาวที่เป็นคน

6/ kwəŋ4 ku:5 tɕwəŋ3 siəŋ4 tɛ:j3 , tsəw5
 สู้บ แม่ผด หญิงสาว มา(กล.ลล) ทำ
 buəŋ5 noŋ2 tɕiəŋ4 /
 ลูกสะใภ้ เอา กล.ทศ.

7/ ɲ4 dzun2 ɲwə:j1, nin3 ʔəŋ2 sɔŋ4
 ัน ครั้ง,คราว วัน เขา ก.ป. คุณ
 nin3 ne:1 go:5 ne:1 dzuj3 lo:1 ha:j5,
 เขา ของ สามี่ ของ ปาก รวมทั้ง
 biət2 lo:1 ha:j5, nin3 ne:1 tɕham3 kwə:n1
 ัน รวมทั้ง เขา ของ ชอกชา
 lo:1 ha:j5 /
 รวมทั้ง

8/ sɔŋ4 kwə:1 ɲtɛ:j3 ɲwə:j1 jaŋ5 ne:1 /
 คุณ กล.คน. จึง เหลืองอ้อช ล.ท.

9/ tɕaj2 dzəŋ2 ʔəŋ2 /
 ผอม หมด ล.ท.

10/ nin3 ne:1 ɲuəŋ2 kwəŋ4 na:j2 ka:5
 เขา ของ น้องสาว พุด กาม ลอง
 nin3 ne: kwə:5, "na:j2 tsəw5 haŋ4 ɲuŋ3
 เขา ของ พี่ชาย ัน ทำ อะไร
 na:j4 ɲuŋ4 ɲwə:1 jaŋ3 /
 ัน เหมือน อย่าง เหลือง

11/ loŋ2 taŋ2 ʔəw4 ɲuŋ4 doŋ2 ʔuə4
 เอา สักครู ภรรยา เหมือน เท่า(กับ) ัน
 jaŋ3 ʔəŋ2 /
 เหลือง ล.ท.

12/ ɲ4 loŋ5 faj4" /
 ไม้ สบาย,ดี หรือ

13/ nin3 ja:2 kwəŋ4 "loŋ5 ne:1" /
 เขา ก็ พุด สบาย,ดี ล.ท.

สู้บแม่ผดสาวมาเป็นลูกสะใภ้
 (=อยู่ด้วยกันฉันสามีภรรยา)

ครั้งนี้ เขาก็กัดทั้งปากของสามี่ของเขา,
 ทั้งฉัน และทั้งชอกชาของเขา

คุณไปเรือช ๆ จนเหลืองอ้อช

ผอมไปหมดเลย

น้องสาวของเขาก็เล็ดตามพี่ชาย
 ของเขาว่า, "นั่นทำไม(ตัว)ถึงเหลือง
 อย่างนั้น"

อยู่กับภรรยาไม่นานทำไมจึงเหลือง
 เช่นนั้น

ไม้สบายหรือเปล่า"

เขาก็พูด "สบายดี"

14/ ʔuŋ4 loŋ5 ne:1, ja:2 ʔuŋ4 nɔ:1
เหมือน สบาย, ดี ล.ท. ก็ เหมือน อย่าง

jaŋ5 /

เหลือง

15/ ʔuŋ4 nɔ:1 tɕaj2, tsəw5 kw:1 ha:j3
เหมือน อย่าง ผอม ท่า กล.คน.อาจ, สามารถ

taj2 ne:1 bɔ:3" /

ตาย ล.ท. ล.ท.

16/ kw:ŋ4 na:j2 kw:1, nin3 tshɪŋ5 ta:j3
พูด ถาม กล.คน. เขา จึง มา

buə5 nin3 ne:1 ɲuəʔ2 kw:ŋ4, noŋ4 nin3

บอก เขา ของ น้องสาว พูด เอา เขา

taw3 ʔaw4 ta:j3, lu:ŋ3 ɲuən6 nin3 puəj5

ล.น. ภรรยา มา(กล.ลล.) กลางคืน เขา นอน

tɕiən4 ɲ4 tuʔ4 dzɔ:ɲ3 /

กล.ทส. ไม่ ได้ หลับ

17/ nin3 ne:1 ʔaw4 tɕhaʔ4 sɔʔ4 nin3

เขา ของ ภรรยา แรก, ดั่ง คุณ เขา

ne:1 dzuj3, nin3 ne:1 biət2, nin3 ne:1

ของ ปาก เขา ของ ลิ้น เขา ของ

tɕham3 kw:n1 /

ชอกเขา

18/ ʔuə4 ɲ4 dzun2 ʔu:ɲ1, nin3 ne:1

นั่น น้ ครั้ง, คราว วัน เขา ของ

ɲuəʔ2 ɲam4 tsuʔ2, tsəw5 tsəw5 ɲdziə5

น้องสาว คิด, นึก ถูก ท่า ท่า(กล.คน.) เกรงว่า

nin3 kw:5 ha:j3 taj2 ɲ4 pe:1 /

เขา พี่ชาย อาจ, สามารถ ตาย ไม่น่าใจ

19/ ɲ4 nɔ:1 ʔɔʔ2 buə5 nin3 ne:1 ɲa:1/

นั่น อย่าง ก.ป. บอก เขา ของ แม่

"ถ้าสบายดี ทำไมจึงเหลืองอย่างนั้น

ผอมอย่างนี้ต่อไปเรื่อย ๆ อาจตาย
ได้นะ"

ตามไปเรื่อย ๆ เขาก็มาบอก
น้องสาวของเขาว่า ตั้งแต่อยู่กับ
กับภรรยาของเขาคนนั้นมา ตอน
กลางคืนขณะที่เขานอนอยู่นั้น
เขาก็ไม่สามารถจะหลับได้เลย

(ทั้งนี้เพราะ)ภรรยาของเขาคนปาก
ของเขา ลิ้นของเขา และชอกเขา
ของเขาอย่างแรง

ครั้งนั้น น้องสาวของเขาคิดขึ้นมา
ได้ว่า ถ้าเป็นเช่นนี้ต่อไปเรื่อย ๆ
เกรงว่า พี่ชายของเขาอาจจะตาย
ก็เป็นได้

อย่างนี้กับอกแม่ของเขา

20/ nin3 buə1 ne:1 tiə1 ja:2 ๓4
 พวกเขา ของ พ่อ ก็ ไม่

๓a:j3 /

มี

21/ ʔuə4 dzun2 ๓ว:j1, buə5 nin3 ๓a:1,
 นั้น ครั้ง, คราว วัน บอก เขา แม่
 ๓dziə5 ๓4 ha:j3 liəw3 tuʔ4 ʔaʔ2,
 เกรงว่า ไม่ อาจ, สามารถ เก็บ ได้ ล.ท.

nin3 buə1 taw3 ๓a:๓1 /

พวกเขา ล.น. พี่สะใภ้

22/ ๓aŋ4 haʔ4 ๓ว:1 ta:4 tsaʔ2 ʔəj5
 เหมือน อย่างไร คิดหาวิธี, หาเส้นทาง, แก้ปัญหา

๓4 pe:1 /

ไม่แน่ใจ

23/ tʃiŋ5 ta:j3 tʃaŋ3 la:ŋ3 ta:j3
 จึง มา ปรึกษา มา(กล.ลล.)

ʔaʔ2, tsəw5 lam5 /

ล.ท. ทำ ฉาง, ซึงข้าว

24/ tsəw5 ๓ว:๓1 lam5 ta:j3 ʔaʔ2 /
 ทำ ล.น. ฉาง, ซึงข้าว มา(กล.ลล.) ล.ท.

25/ pun1 nin3 ne:1 ๓ว:5 piəʔ2 ๓iŋ3
 ให้ เขา ของ พี่ชาย เข้า ไป

๓aŋ2 ka:5 dip2 ne:1 faj1 ๓4 dip2 /
 คุณ ลอง (ปิด)สนิท ล.ท. หรือ ไม่ (ปิด)สนิท

26/ nin3 ๓ว:5 piəʔ2 ๓iŋ3 ๓aŋ2 liw6,
 เขา พี่ชาย เข้า ไป คุณ กล.ลล.

๓ว:๓4 "dip2 ne:1" /

พูด ปิด(สนิท) ล.ท.

พ่อของพวกเขาที่ไม่มี

ครั้งนั้น (น้องสาว) บอกแม่ของเขา
 ว่า เกรงจะไม่สามารถเก็บเอาไว้ได้
 แล้ว พี่สะใภ้คนนั้นของพวกเขา

ไม่รู้จะหาวิธีการแก้ปัญหาอย่างไร

จึงมาปรึกษากันแล้วสร้างซึงข้าว

สร้างซึงข้าวมาหลังหนึ่งแล้ว

และให้พี่ชายของเขาเข้าไปดูว่าปิดสนิท
 คีหรือไม่

พี่ชายของเขาเข้าไปดูแล้ว พูดว่า
 "ปิดสนิทคี"

27/ ๓4 pa:2 nin3 ne:1 ๓๗๖2 ๖๕:๗5
 แต่ เขา ของ น้องสาว อีก

pie๖2 ๓๗๖3 ๓๗๖2 /

เข้า ไป ดู

28/ ๓๗๖2 liw6, kw:๗4 "dip2 ๖a๖2" /
 ดู กล.ลล. หุด (ปิด)สนิท ล.ก.

29/ ๓4 pa:2 ๖๕:๗5 du๑4 nin3 ๗๕:๓1
 แต่ อีก หลอก เขา พี่สะใภ้

pie๖2 ๓๗๖3 ๓๗๖2 ka:5 /

เข้า ไป . ดู ลอง

30/ ๓๗๖2 lo๗5 te:5, ๓dzi๑5 ha๖4 daw1 ๓4
 ดู ดี เล็กน้อย เกรงว่า ที่ไหน ไม่

dip2 ๓4 hit4 te:5 tshu๖4 ha:j3
 (ปิด)สนิท สักครู่ เล็กน้อย ข้าวเปลือก อาจ,สามารถ
 dt๑4 /

ตก,หล่น

31/ ๓2 dzun2, nin3 ne:1 ๗๕:๓1 ๖๕:๗5
 นั้น ครั้ง,คราว เขา ของ พี่สะใภ้ อีก

pie๖2 ๓๗๖3 ๓๗๖2 /

เข้า ไป ดู

32/ ๖๗๑4 dzun2 ๗๖:j1, nin3 bu๑1 ๖i:1
 นั้น ครั้ง,คราว วัน พวกเขา สอง

๓๗๑6 ๖i๑๓1 ka๖2 ๗i๑2, ts๑๖4 lam3
 พี่น้อง(ล.น.) อยู่ ข้างนอก จับ,เอา ฉาง,ฮั้งข้าว
 kc:๗3 ku๑n1 t๑i๑n4 /

ประตุ ปิด กล.กส.

33/ tshiem1 lo๗5 ta:j3 ๖๕๖2 pu๑4 t๑w6
 ตอกลิ้ม ดี มา(กล.ลล.) และ เผา ไฟ

ka๖2 di๑4 /

ข้างล่าง,ข้างใต้

แต่น้องสาวของเขาก็เข้าไปดูอีก

คุณแล้วพูดว่า "ปิดสนิท"

แต่ก็หลอกพี่สะใภ้ของเขาเข้าไปดูอีก

ดูให้ดี ๆ น้อย เกรงว่าที่ไหนปิด
 ไม่สนิทแล้ว ค่อยไปข้าวเปลือกอาจ
 จะร่วงหล่นได้

คราวนั้น พี่สะใภ้ของเขาก็เข้าไปดูอีก

ครั้งนั้น พวกเขาสองพี่น้องอยู่ข้างนอก
 เอาประตุฮั้งข้าวปิดไว้

ตอกลิ้มอย่างดีเสร็จแล้ว และจุดไฟเผา
 ข้างใต้ (ฮั้งข้าว)

- 34/ nin3 buə1 lɔː5 tsiəŋ5 tsaːŋ3
 พวกเขา ทา เสรีจ ฝัน
 taːj3, duj1 tɕiəŋ4 lam3 diə4 /
 มา(กล.ลล.) กอง, สุ่ม กล.ทส. ฉาง, ฮึงข้าว ใต้
- 35/ puə4 təw6 taːj3 ʔaʔ2, tsɔʔ4 nin3
 เผา ไฟ มา(กล.ลล.) ล.ท. จับ, เอา เขา
 naːm1 puə4 taj2 /
 ฟ้าสะก๊ เผา คาย
- 36/ nin3 naːm1 haːj5 nin3 buə1 puə4
 เขา ฟ้าสะก๊ ใต้ฮิน พวกเขา เผา
 təw6 /
 ไฟ
- 37/ nin3 taːj3 ʔiəŋ1 kaʔ2 nuə5,
 เขา มา อยู่ ข้างใน
 niəŋ4 neː1 niəŋ4 , hew2 neː1 hew2 /
 ร้องไห้ - ร้องไห้(กล.คน.) ร้องเรือก - ร้องเรือก(กล.คน.)
- 38/ hew2 nin3 buə1 ɣuːŋ3 khɔːj1 kɛːŋ3/
 ร้องเรือก พวกเขา รีบ เปิด ประตู
 39/ jaː2 ɰ4 khɔːj1 /
 ก็ ไม่ เปิด
- 40/ paː2 paː2 puə4 nin3 taj2 /
 เจตนา, จงใจ, คั้งใจ เผา เขา คาย
- 41/ nin3 ʔiəŋ1 kaʔ2 nuə5, tɕhaʔ4
 เขา อยู่ ข้างใน แตรง, คั้ง
 niəŋ4, tɕhaʔ4 hew2 /
 ร้องไห้ แตรง, คั้ง ร้องเรือก
- 42/ nin3 buə1 jaː2 ɰ4 khɔːj1 /
 พวกเขา ก็ ไม่ เปิด
- พวกเขาหาพื้นเสรีจนตัวก็สุ่มไว้ไว้ได้
 ฮึงข้าว
- จุดไฟเผาเสรีจนตัวก็จับเอาฟ้าสะก๊
 ของเขาเผาไฟคาย
- ฟ้าสะก๊ของเขาใต้ฮินพวกเขาจุดไฟเผา
- เขามาอยู่ข้างใน ทั้งร้องไห้และ
 ร้องเรือกอยู่อย่างนั้น
- ร้องเรือกให้พวกเขารีบเปิดประตู
 (พวกเขา)ก็ไม่เปิด
- เจตนาเผาเขาให้คาย
- เขาอยู่ข้างใน ร้องไห้และร้องเรือก
 อย่างคั้ง
- พวกเขาก็ไม่เปิด

- 43/ ʔiəm1 na:j2, tsiəŋ3 na:j2 tsɔʔ4 | อยู่^๑ที่^๑นั้น จับ^๑ผี^๑สะ^๑ใ^๑กั^๑ของ^๑เขา^๑เ^๑า
 อยู่ นั้น อย่าง^๑นั้น^๑เลข จับ, เ^๑า | ให้^๑ต^๑าย^๑ไป^๑ทั้ง^๑อย่าง^๑นั้น^๑เลข
- nin3 na:m1 puə4 taj2 miŋ3 /
 เ^๑า ผี^๑สะ^๑ใ^๑กั^๑ เ^๑า ต^๑าย ไป(ก^๑ล.ล.)
- 44/ tʃiŋ5 ta:j3 kaʔ2 ha:4 ɲ4 law3, | ต่อ^๑มา^๑ภ^๑าย^๑ห^๑ล^๑ัง^๑ไม่^๑น^๑าน ผี^๑ช^๑าย^๑ของ^๑เ^๑า
 จ^๑ิง มา ข^๑้าง^๑ห^๑ล^๑ัง ไม่ น^๑าน | จ^๑ิง^๑หน้า^๑ค^๑ง(=มี^๑ผี^๑เ^๑ือด) ช^๑ัน^๑มา^๑อีก^๑ค^๑ร^๑ั้ง
- nin3 kwə5 tʃiŋ5 ta:j3 ʔc:ŋ5 ɲion1 siʔ4
 เ^๑า ผี^๑ช^๑าย จ^๑ิง มา อี^๑ก หน้า ค^๑ง
 ta:j3 /
 มา(ก^๑ล.ล.)
- 45/ ʔc:ŋ5 pe:n5 dziəm3 ʔuəm1 / | มี^๑น้ำ^๑มี^๑น^๑า^๑ล^๑ ช^๑ัน^๑มา^๑อีก^๑ค^๑ร^๑ั้ง
- อี^๑ก เป็น เ^๑ือด น้ำ
- 46/ tʃiŋ5 ta:j3 ʔc:ŋ5 kwəŋ4 ɲion3 ʔaw4 | จ^๑ิง^๑มา^๑ส^๑ู่^๑ช^๑อ^๑ภ^๑ร^๑ร^๑า^๑ที่^๑เป็น^๑ค^๑น^๑มา^๑อยู่^๑ก^๑ิน
 จ^๑ิง มา อี^๑ก ส^๑ู่^๑ช^๑อ ค^๑น ภ^๑ร^๑ร^๑า | ค^๑ั^๑ย^๑ก^๑ัน^๑อีก^๑ค^๑ร^๑ั้ง
- ta:j3 noŋ2 //
 มา(ก^๑ล.ล.) เ^๑า(เป็น^๑ภ^๑ร^๑ร^๑า)

เรื่องที่ 3

ผู้บอกภาษา : นางเหมยทวาง แซ่จ้าว อายุ 60 ปี

จัดเสียงเมื่อ : 29 มีนาคม 2530 ที่บ้านห้วยแม่ช้าง ต.แม่ยาว อ.เมือง จ.เชียงราย

// "da72 ma:w3 tshaw5 miən3 ʔa72 tɕja:w3
 เสื่อ รวม, กับ คน -----เพื่อน-----
 tɕj2" ne:1 kəw4 //
 กัน ของ นิทาน

นิทานเรื่อง "เสื่อกับคนเป็นเพื่อนกัน"

1// lo:3 ɲwə:j1, jiə1 buə1 miən3 ne:1
 เก้า วัน พวกเรา คนเพื่อน ของ
 kəw4 kəw:ŋ4, ma:j3 taw3 da72 ma:w3 tshaw5
 นิทาน พุค มี ล.น. เสื่อ รวม, กับ
 taw3 miən3 ɲwə:1 /
 ล.น. คน ล.น.

สมัยก่อน นิทานของพวกเขาชาวเมียน
 เล่าว่ามีเสื่อตัวหนึ่งกับคนคนหนึ่ง

2/ nin3 buə1 ʔi:1 taw3 dzja:w2 tu74
 พวกเขา สอง ล.น. เทียว ได้
 hwə:p2 haj2 /
 สนุกกัน, รักกัน มาก

พวกเขาสองคนเที่ยวด้วยกัน และสนุก
 กันมาก

3/ ta:j3 tshəŋ3 la:ŋ3 ta:j3, tsa74
 มา ปรีक्षा มา(กล.ลล.) ทาง
 dzəŋ1 de:2 ta:j3, puə4 ɣwə:j1 /
 ล.น. ไร่ มา(กล.ลล.) เพา ออก, แยก

มาปรึกษากันและทางไร่ผืนหนึ่งแล้วก็
 เพาเพื่อเปิดทางออก

4/ nin3 buə1 tsuəŋ5 bjaw3 /
 พวกเขา ปลุก ต้นข้าว

พวกเขาปลุกข้าว

5/ miŋ3 dzop2 bjaw3 /
 ไป ปลุกข้าว(แบบเมียน)* ต้นข้าว

ไปปลุกข้าว(แบบเมียน)

* ปลุกข้าว(แบบเมียน) คือ การกระทุ้งดินให้เป็นหลุมและหยอดเมล็ดข้าวลงไปในหลุมนั้น

6/ na:j2 ka:5 , da?2 ma:p3 kw:ŋ4, "mɔj3
 กาม ลง เลือ พุค เชอ

ʔw:j5 noŋ2 ha:j5 /

อชาก เชา ไทน

7/ tshuət4 ta:j3 , mɔj3 ʔw:j5 noŋ2

อชก มา(กล.ลล.) เชอ อชาก เชา

ha:j5" /

ไทน

8/ da?2 ma:p3 puət2 , tɔw:3 tchu?4 miŋ3
 เลือ เห็น นำ ข้าวเปลือก ไป

hiət4 ka?2 diə4 daw1 puə4 khuət4 /

ใส่ ข้างใต้ พนดิน ที่นั้น รุ,หลุม

9/ nin3 ʔe?2 kw:ŋ4, "jiə1 ʔw:j5 noŋ2

เขา ก.ป. พุค ฉั้น อชาก เชา

ka?2 diə4 kw:n1" /

ข้างล่าง โคนต้น

10/ na:j2 la:n3 miən3 ʔe?2 kw:ŋ4, "mɔj3

นั้น ล.น. คน ก.ป. พุค เชอ

noŋ2 kw:n1 /

เชา โคนต้น

11/ ʔuə4 nuŋ2 jiə1 se:1 noŋ2 tuəj4" /

นั้น อย่าง ฉั้น ก็ เชา ปลายต้น

12/ ka?2 ha:4 ʔe?2 , tshuət4 bjaw3 ,

ข้างหลัง ก.ป. อชก ต้นข้าว

tshuət4 miə4 ta:j3 /

อชก หญ้า มา(กล.ลล.)

13/ nin3 buə1 miŋ3 ʔap4 miə4 , ja:2

พวกเขา ไป กอน หญ้า ก็

ʔi:1 taw3 ʔap4 /

สอง ล.น. กอน

และลองถามเสียว่า, "เธอจะเอา
 ส่วนไหน

(ข้าว)ออกมาแล้ว เธอจะเอาส่วนไหน"

เลือเห็นว่า เอาข้าวเปลือกไปใส่
 ที่หลุมข้างใต้พินดินที่นั้น

เขาก็พูด, "ฉั้นจะเอาส่วนโคนต้น
 ข้างล่าง"

คนคนนั้นก็พูด, "เธอเอาส่วนโคนต้น

ถ้าอย่างนั้น ฉั้นก็เอาส่วนปลายต้น"

หลังจากนั้น ต้นข้าวก็ขึ้น และต้นหญ้า
 ก็ขึ้นมาด้วย

พวกเขาไปกอนหญ้ากันสองคน

- 14/ tsuə4 tshuət4 bjaw3 tɔː4 taː2
 ทร ออก ต้นข้าว รวง, ช่อ มา(กล.ลล.)
 ๗๓๖๒ /
 ล.ท.
- 15/ ʔuə4 dzun2 ɲuːj1 ʔa72 , miən3 miŋ3
 นั้น ครั้ง, คราว วัน ก.ป. คน ไป
 tɕjap4 bjaw3 ʔa72 /
 ตัด ต้นข้าว ล.ท.
- 16/ tɕjap4 dzɛŋ2 bjaw3 , buə5 da72 maːw3
 ตัด หมด ต้นข้าว บอก เสือ
 kɔːŋ4, "mɔj3 ʔuːj5 nɔŋ2 kɔːn1 ʔɕ72 , miŋ3
 พุด เชอ อฮาก เขา โคนต้น ล.ท. ไป
 wɛt4 kɔːn1 ʔaː4 loː3 /
 พุด โคนต้น ล.ท. ล.ท.
- 17/ m4 nɛː1 , jiə1 tɕjap4 miː2 ʔaː4
 ของฉัน ฉัน ตัด ไป(กล.ลล.) ล.ท.
 loː3" /
 ล.ท.
- 18/ da72 maːw3 ʔɕ72 daːm1 tɕiən4 phɔːŋ1
 เสือ ก.ป. แบก, หาม กล.ทศ. จอบ
 miŋ3 thaw5 ʔa72 /
 ไป ถึง ล.ท.
- 19/ wɛt4 ka72 diə4 kɔːn1 taːj3 /
 พุด ข้างล่าง โคนต้น มา(กล.ลล.)
- 20/ ʔɕ72 puət2 , maj4 maːj3 ha74 ɲuŋ3 /
 และ เห็น ไม้ มี อะไร
- 21/ puət2 , maːj3 teː5 dzuːŋ3 ɲuŋ4 /
 เห็น มี เล็กน้อย ราก เท่านั้น
- รองต้นข้าวออกรวงมาละ
- ในครั้งนั้น คนก็ไปตัด(รวง)ข้าวละ
- ตัดข้าวหมด ก็บอกเสือดว่า, "เชอจะเอา
 ส่วนโคนต้น ก็ไปขุดส่วนโคนต้นได้เสอะ
- ของฉัน, ฉันตัดไปแล้วละ"
- เสือก็นบกจอบไว้จนถึงละ
- และขุดส่วนโคนต้นข้างล่างขึ้นมา
- และเห็นว่า ไม้มีอะไร
- เห็นมันค้ำรากเพียงเล็กน้อยเท่านั้น

- 22/ dzuən5 ta:j3 , miŋ3 buə5 na:j2 la:n3 ก็กลับมาและไปบอกคนคนนั้นว่า,
 กลับ มา ไป บอก นั้น ล.น. "ทำกันมาตั้งนาน(=ทำไปเรื่อย ๆ)
 miən3 kweŋ4, "tsəw5 kwe:1 jiə1 maj4 tu74 ฉันไม่ได้อะไรเลย
 คน พูด ทำ กล.คน. ฉัน ไม่ ได้
 niə1 /
 ล.น.
- 23/ məj3 ka:n3 tu74 nuŋ4" / เธอได้คนเดียวเท่านั้น
 เธอเอง ได้ เท่านั้น
- 24/ na:j2 la:n3 miən3 kweŋ4, "maj4 tu74 คนคนนั้นก็พูด, "ไม่ได้ก็ไม่รู้จะทำ
 นั้น ล.น. คน พูด ไม่ ได้ อย่างไร
- ja:2 ɲ4 ha:j3 fuŋ2 tsəw5 / ก็ ไม่ อาจ,สามารถ อย่างไร ทำ
- 25/ buə1 kweŋ4 tɕiə5, kweŋ4 tiŋ2 mi:2 พวกเราเคยพูดและตกลงกันไปแล้ว
 พวกเรา พูด กล.ปสก. พูด แน่นอน ไป(กล.ลล.)
 ʔaʔ2 /
 ล.น.
- 26/ ɲ4 nuŋ2 ɲ4 pa:2 ɲ4 ha:j3 fuŋ2 ถ้าอย่างนั้นก็^๕ไม่รู้จะทำอย่างไร
 นี้ อย่าง แต่ ไม่ อาจ,สามารถ อย่างไร
 tsəw5 /
 ทำ
- 27/ buə1 ʔe:ŋ5 tsəw5 nuəŋ5 de:2" / พวกเราทำไว้กันอีกปีหนึ่ง"
 พวกเรา อีก ทำ ปี ไว้
- 28/ nin3 buə1 ʔi:1 taw3 ʔe:ŋ5 tsaʔ4 พวกเขาสองคนก็วางไว้กันอีกปี
 พวกเขา สอง ล.น. อีก วาง
 nuəŋ5 de:2 ta:j3 /
 ปี ไว้ มา(กล.ลล.)
- 29/ ʔe:ŋ5 miŋ3 tsuəŋ5 kuʔ2 ɲeʔ2 / และไปปลูกข้าวโพดกันอีก
 อีก ไป ปลูก ข้าวโพด

- 30/ ʔc:ŋ5 na:j2 ka:5 daʔ2 mə:w3 , "๓4
 อีก งาม ลง เสือ ๓
 dzun2 , məj3 noŋ2 ha:j5 /
 ครึ่ง, คราว เสา เสา ไท
- 31/ loŋ2 ha:j5 sə:j1 kw:ŋ4 tiŋ2" /
 เสา ไท ก็ พุด แน่นนอน
- 32/ daʔ2 mə:w3 kw:ŋ4 , "๓4 dzun2 , kw:n1
 เสือ พุด ๓ ครึ่ง, คราว โคนต้น
 jiə1 ja:2 loŋ2 , tuəj4 jiə1 ja:2 loŋ2" /
 ฉัน ก็ เสา ปลายต้น ฉัน ก็ เสา
- 33/ ๓2 la:n3 miən3 kw:ŋ4 , "๓๓๓3 kw:1
 นั้น ล.น. คน พุด เหมือน อย่าง
 jiə1 ๓4 lam3 loŋ2 ha:j5 ʔaʔ2 /
 ฉัน ไม้รู้จะ เสา ไท ล.ท.
- 34/ ๓4 ๓๓๓3 jiə1 ʔaʔ2 tsuʔ2 loŋ2
 ๓ อย่าง ฉัน จะต้อง เสา
 baʔ2 doŋ5" /
 กลางต้น
- 35/ tsuə4 məʔ2 ɲiə5 tɔŋ2
 รบ ข้าวโศด แบทใส่หลัง ผักข้าวโศด
 ta:j3 , kuʔ4 ta:j3 ʔaʔ2 /
 มา(กล.ลล.) คิดเม็ด มา(กล.ลล.) ล.ท.
- 36/ na:j2 la:n3 miən3 ʔcʔ2 miŋ3 məʔ4
 นั้น ล.น. คน ก.ป. ไป เค็ด
 məʔ2 mi:2 ʔaʔ2 /
 ข้าวโศด ไป(กล.ลล.) ล.ท.

และก็ลองถามเสืออีกว่า, "คราวนี้
 เสาเสาส่วนไหน

เสาส่วนไหนก็ตกลงกันให้แน่นนอน"

เสือพูด, "ครึ่งนี้ ส่วนโคนต้นฉันก็เอา,
 ส่วนปลายต้นฉันก็เอา"

คนคนนั้นพูด, "ถ้าอย่างนั้น ฉันไม่รู้
 จะเอาส่วนไหนละ

อย่างนี้ ฉันก็ต้องเอาส่วนกลางต้น"

รจนข้าวโศดออกฝักมาแล้ว และ
 คิดเม็ดมาแล้วด้วย

คนคนนั้นก็ไปเค็ดข้าวโศดไปละ

37/ məʔ4 mi:2 ʔcʔ2 , miŋ3 buə5
 เด็ด ไป(กล.ลล.) ล.ท. ไป บอก
 daʔ2 mə:ʔ3 , "məj3 ʔc:ʔ5 loŋ2 kʋ:n1 , ʔc:ʔ5
 เสือ เขา อชาก เขา โคนตัน อชาก
 loŋ2 tuəj4 ʔcʔ2 miŋ3 kəʔ4 ʔa:4 lo:3" /
 เขา ปลาชด้น ก.ป. ไป ตัด,เก็บ ล.ท. ล.ท.

38/ daʔ2 mə:ʔ3 ʔc:ŋ5 miŋ3 thaw5 /
 เสือ อีกร ไป ถึง

39/ məŋ2 tuəj4 ja:2 mə:ʔ3 te:5 fa:n1 ŋəŋ4/
 คุณ ปลาชด้น ก็ มี เล็กน้อย ดอกข้าวโพด เท่านั้น

40/ miŋ3 wət4 kʋ:n1 ja:2 mə:ʔ3 te:5
 ไป หุด โคนตัน ก็ มี เล็กน้อย
 dzu:ŋ3 ŋəŋ4 /
 ราก เท่านั้น

41/ ja:2 mə4 tuʔ4 /
 ก็ ไม่ ได้

42/ ʔc:ŋ5 dzuən5 ta:ʔ3 , miŋ3 buə5 mə2
 อีกร กลับ มา ไป บอก นั้น
 la:n3 miən3 , "tshaw5 məj3 tsəw5 tuʔ4
 ล.น. คน รวม,กับ เขา ทำ ได้
 ʔi:1 niəŋ5 de:2 ʔaʔ2 , jiə1 məj4 tuʔ4
 สอง ปี ไร่ ล.ท. ขึ้น ไม่ ได้
 jiət2 ŋuŋ2 niə1 /
 หนึ่ง อย่าง ล.ท.

43/ məj3 ka:n3 tuʔ4 ŋəŋ4" /
 เขาเอง ได้ เท่านั้น

44/ mə2 taw3 miən3 kʋ:ŋ4 buə5 niŋ3 , "mə4
 นั้น ล.น. คน หุด บอก เขา ไม่
 ha:ʔ3 fuŋ2 tsəw5 ni:4 /
 อาจ,สามารถ อย่างไร ทำ ล.ท.

เด็ดไปแล้ว ก็ไปบอกเสื่อว่า,"เขา
 จะเอาส่วนโคนตัน หรือจะเอาส่วน
 ปลาชด้นก็ไปเก็บได้เลย"

เสื่อก็ไปถึงอีกรั้ง

คุณส่วนปลาชด้น ก็มีแต่ดอกข้าวโพด
 เล็กน้อยเท่านั้น

ไปหุดส่วนโคนตันก็มีแต่รากเหียง
 เล็กน้อยเท่านั้น

(เสื่อ)ก็ไม่ได้(อะไร)

ก็กลับมาอีกร และไปบอกคนคนนั้นว่า,
 "ทำไร่กับเขาได้ 2 ปีแล้ว ขึ้นไม่ได้
 อะไรเลยสักอย่าง"

เขาได้คนเดียวเท่านั้น"

คนคนนั้นบอกเขาว่า,"ไม่รู้จะทำ
 อะไรสิ"

- 45/ buə1 kwəŋ4 tɪŋ2 /
 พวกเรา พุด แน่นนอน
- 46/ tsəw5 bjaw3 , ja:2 məj3 kwəŋ4 tɪŋ2 /
 ทำ ต้นข้าว ก็ เชอ พุด แน่นนอน
- 47/ tsəw5 məʔ2 məj3 ja:2 kwəŋ4 tɪŋ2 ni:4 /
 ทำ ข้าวโพด เชอ ก็ พุด แน่นนอน ล.ท.
- 48/ mə4 ha:j3 fuŋ2 tsəw5 , məj3 məj4
 ไม่ อาจ, สามารถ อย่างไร ทำ เชอ ไม่
- tu:ŋ5 hiət4 hiəw4 /
 ต้อง โกรธ
- 49/ buə1 kwəŋ4 tɕiə5 ʔaʔ2 /
 พวกเรา พุด กล.ปลก. ล.ท.
- 50/ ʔuə4 dzun2 ʔu:ʔ1 ʔaʔ2 , nin3 buə1
 นั้น ครั้ง, คราว วัน ก.ป. พวกเขา
- kwəŋ4, tsəw5 haʔ4 ɲuŋ3 nin3 ja:2 ta:j3
 พุด ทำ อะไร เขา(=เสือ) ก็ มา
- suəj1 mə2 la:n3 miən3 /
 แพ้ นั้น ล.น. คน
- 51/ mə4 pa:2 sə:ʔ1 ʔi:1 taw3 ʔc:ŋ5
 อย่างไรก็ตาม สอง ล.น. อีก
- toŋ3 hiəw4 ta:j3 /
 ร่วมใจ มา(กล.ลล.)
- 52/ miŋ3 puən4 ʔw:4 məŋ2 ka:5 /
 ไป ถึง เนอ คู ลอง
- 53/ nin3 buə1 ʔi:1 taw3 ʔc:ŋ5 miŋ3
 พวกเขา สอง ล.น. อีก ไป
- puən4 ʔw:4 məŋ2 ka:5 /
 ถึง เนอ คู ลอง
- พวกเราตกลงกันแล้ว
- ปลูกข้าว เขาก็ตกลงกันแล้ว
- ปลูกข้าวโพด เขาก็ตกลงกันแล้วนะ
- ไม่รู้จะทำอย่างไร เชอไม่ต้องโกรธ
- พวกเราเคยพูดกันแล้ว"
- ครั้งนั้น พวกเขาพูดว่า ทำอะไร
 เขา(=เสือ)ก็แพ้นคนนั้น
- อย่างไรก็ตาม (พวกเขา)สองคนก็
 ร่วมใจกันอีกครั้งหนึ่งแล้ว
- ลองไปล่าสัตว์กันดู
- พวกเขาสองคนก็ลองไปล่าสัตว์กันดู
 อีกครั้ง

- 54/ nin3 buə1 ʔi:1 taw3 ʔc:ɸ5 miŋ3
พวกเขา สอง ล.น. อีก ไป
puən4 ʔɔ:4 /
ถึง เนือ
- 55/ miən3 ʔc72 ha:j3 da:m1 tshoŋ5 /
คน ก.ป. สามารถ แบก,หาม ป็น
- 56/ da72 ma:w3 ʔc72 m̩4 ma:j3 tshoŋ5 ,
เสือ ก.ป. ไม่ มี ป็น
ʔc72 nin3 ha:j3 ɸa:t2 /
แต่ เขา สามารถ กัด
- 57/ ʔi:1 taw3 miŋ3 kɔ:1 /
สอง ล.น. ไป กล.คน.
- 58/ ʔc72 miən3 ʔc72 puən4 maj4 tu74 /
และ คน ก.ป. ถึง ไม่ ได้
- 59/ da72 ma:w3 ʔc72 ɸa:t2 tu74 taw3
เสือ ก.ป. กัด ได้ ล.น.
dzɛ:3 , lo:1 ne:1 , tɛ:j3 ʔa72 /
กว้าง ใหญ่ ล.น. มา(กล.ลล.) ล.ท.
- 60/ miən3 ʔc72 miŋ3 kc74 tsa:ɸ3 /
คน ก.ป. ไป เก็บ ฟืน
- 61/ buə5 , "da72 ma:w3 m̩4 ha:j3 kc74
บอก เสือ ไม่ สามารถ เก็บ
tsa:ɸ3 , ʔc72 məj3 da:m1 tsa:ɸ3 ʔɔ:2" /
ฟืน และ เขา แบก,หาม ฟืน ล.ท.
- 62/ nin3 tso:2 miŋ3 kc74 diəŋ3 gim4 ,
เขา(=คน) ก็ ไป เก็บ ไม้ หนาม
ma:j3 gim4 ne:1 , tɛ:j3 /
มี หนาม ล.ท. มา
- 63/ ʔc72 da72 ma:w3 miŋ3 da:m1 /
และ เสือ ไป แบก,หาม

พวกเขาสองคนไปล่าสัตว์กันอีกครั้ง

คนนั้นสามารถแบกป็นได้

เสือนั้นไม่มีป็น แต่มันก็กัดป็น

(พวกเขา)สองคนไปเรื่อย ๆ

และคนนั้นถึง(=ล่าสัตว์)ไม่ได้

เสือนั้นกัดกว้างมาได้ตัวหนึ่ง,
ตัวใหญ่ด้วย

คนก็ไปเก็บฟืน

บอกว่า,"เสือเก็บฟืนไม่เป็น และเขา
แบกฟืนก็แล้วกัน"

เขา(=คน)ก็ไปเก็บไม้หนามที่มีหนาม
อยู่ด้วยมา

และเสือกก็ไปแบก

- 64/ ʔcʔ2 nin3 ๓4 ha:j3 loŋ2 baʔ2 taw3 และเขา(=เสือ)ไม่สามารถใช้ปาก
 และ เขา ไม่ สามารถ เอา, ใช้ ไหล่, บ่า แยกได้
 da:m1 /
 แยก, ทาม
- 65/ nin3 ʔcʔ2 loŋ2 nin3 pe:1 dzuj3 เขาก็ใช้ปากของเขาคาบ
 เขา ก.ป. เอา, ใช้ เขา ของ ปาก
 da:m1 /
 แยก, ทาม
- 66/ da:m1 , nin3 ʔcʔ2 jo:4 , mun1 haj2 คาบแล้ว เขาก็ร้อง โอ๊ย! เจ็บมาก
 แยก, ทาม เขา ก.ป. อ.ท. เจ็บ มาก
 ʔaʔ2 /
 อ.ท.
- 67/ jo:4 dzun3 / ร้องโอ๊ย! (=ตรวจตรงแสดงความ
 อ.ท. ร้องตรวจตรง เจ็บปวด)
- 68/ ʔuə4 la:n3 ๓ien3 buə5 nin3 , "๓əj3 คนคนนั้นบอกเขาว่า, "เขาไม่ต้องร้อง
 นั้น ล.น. คน บอก เขา เขา ตรวจตรง
 ๓4 tu:ŋ5 dzun3 ʔaʔ2 /
 ไม่ ต้อง ร้องตรวจตรง อ.ท.
- 69/ ๓əj3 dzun3 ʔcʔ2 , ʔc:4 ʔim1 ʔaʔ2 / ถ้าเขาร้องตรวจตรงแล้วเนื้อจะขม
 เขา ร้องตรวจตรง อ.ท. เนื้อ ขม อ.ท.
- 70/ nin3 ja:2 tiə4 ๓4 tuʔ4 mun1 (เมื่อ)เขาทนเจ็บไม่ได้แล้ว
 เขา ก็ ทน ไม่ ได้ เจ็บ
 ta:j3 /
 มา(กล.ลล.)
- 71/ nin3 ja:2 dzun3 pe:1 / เขาก็ร้องตรวจตรง อ.ท.
 เขา ก็ ร้องตรวจตรง อ.ท.

72/ nɔːj1 ʔaʔ2 , daːm1 tsiəŋ5 tsəːŋ3 ,
 คราวนี้ ก.ป. แบก, หาม เส้จ, แล้ว ฟีน
 ʔeʔ2 m2 laːn3 miən3 buə5 m4 taw3
 และ นั้น ล.น. คน บอก นี้ ล.น.
 daʔ2 maːw3 , "mɔj3 m4 haːj3 kat4 ʔɔː4 /
 เสื่อ เขา ไม่ สามารถ เจียน, แล้ว เนื้อ
 73/ mɔj3 ʔaʔ2 miŋ3 tsɔʔ4 təw6 ʔɔː2 /
 เขา ก.ป. ไป จับ, นำ, เอา ไฟ ล.ท.
 74/ jiə1 ʔiəm1 naːj4 kat4 ʔɔː4" /
 ฉัน อยู่ นี้ เจียน, แล้ว เนื้อ
 75/ m4 taw3 puət2 maːj3 nɔːm1 fiːŋ1
 นี้ ล.น. เห็น มี ล.น. ลูกไฟ
 tshuət4 taːj3 tɔːj5 tɕiən4 ʔuə4 tɕiə5
 ออก มา เคียงคู่ กล.ทศ. นั้น ผ่าน, บน
 tsɔːŋ1 /
 ภูเขา
 76/ hew2 m2 taw3 daʔ2 maːw3 miŋ3 naːj2
 เรียก นั้น ล.น. เสื่อ ไป นั้น
 tsɔʔ4 təw6 /
 จับ, นำ, เอา ไฟ
 77/ nin3 ʔiəm1 puə4 kat4 m2 teː5 dzɛː3
 เขา อยู่ ที่นั่น เจียน, แล้ว นั้น ล.น. กวาง
 neː1 ʔɔː4 taːj3 /
 ขง เนื้อ มว(กล.ลล.)
 78/ nin3 puə4 tsiəʔ2 təw6, tsoː2 khan5
 เขา เพา, จุดไฟ (ไฟ) ลุก, โหม้ ไฟ ก็ ย่าง
 ʔaʔ2 /
 ล.ท.

คราวนี้ พอนบกฟีนเสร็จแล้ว และ
 คนคนนั้นก็บอกเสื่อตัวนี้ว่า, "เขอล่า
 เนื้อไม่เป็น
 เขาไปเอาไฟนะ
 ฉันจะอยู่ที่นั่นแล้ว"
 (คน) คนนี้เห็นว่ามัลูกไฟดวงหนึ่ง
 ออกมาเคียงคู่อยู่กับภูเขาข้างบนนั้น
 จึงเรียกให้เสื่อตัวนั้นไปเอาไฟที่นั่น
 เขาก็อยู่ตรงนั้น แล้วเนื้อกวาง
 เหล่านั้นแล้ว
 เขาก็ก่อไฟขึ้น แล้วก็ย่างเลข

- 79/ ʔc:ŋ5 miŋ3 phiʔ4 ne:1 , ʔuə4 tciəŋ3
 อีก ไป ผ่า ล.น. นั้น หัวมันชนิด
 หนึ่งมีรสขม มา(กล.ลล.) ราม, กับ กล.ทส. เนื้อ
 khaŋ5 ta:j3 /
 ซ่าง มา(กล.ลล.)
- 80/ daʔ2 ma:w3 miŋ3 thaw5 ɲ2 nɔ:wɱ1
 เสื่อ ไป ถึง นั้น ล.น.
 tsɔ:wŋ1 , ja:2 ɲ4 puət2 ma:j3 tɔw6 /
 ภูเขา ก็ ไม่ เห็น มี ไฟ
- 81/ ʔc:ŋ5 maŋ2 faw5 tiə3 ne:3 nɔ:wɱ1
 อีก มอง ขึ้น ถัดไป ที่สอง ล.น.
 tsɔ:wŋ1 ja:2 puət2 ɲ2 nɔ:wɱ1 fi:ŋ1 tɔ:wj5
 ภูเขา ก็ เห็น นั้น ล.น. ลูกไฟ เคียงคู่
 tciəŋ4 tiə3 nɔ:wɱ1 tsɔ:wŋ1 /
 กล.ทส. ถัดไป ล.น. ภูเขา
- 82/ nin3 ʔc:ŋ5 miŋ3 thaw5 tiə3 ne:3
 เขา อีก ไป ถึง ถัดไป ที่สอง
 nɔ:wɱ1 tsɔ:wŋ1 , ja:2 ɲ4 ma:j3 tɔw6 /
 ล.น. ภูเขา ก็ ไม่ มี ไฟ
- 83/ ʔc:ŋ5 maŋ2 faw5 tiə3 fa:m1 nɔ:wɱ1 tsɔ:wŋ1,
 อีก มอง ขึ้น ถัดไป ที่สาม ล.น. ภูเขา
 ja:2 ʔc:ŋ5 puət2 ɲ2 nɔ:wɱ1 fi:ŋ1 tɔ:wj5 tsuʔ2
 ก็ อีก เห็น นั้น ล.น. ลูกไฟ เคียงคู่ ถุก
 ʔuə4 /
 นั้น
- 84/ nin3 ʔc:ŋ5 miŋ3 /
 เขา อีก ไป
- แล้วก็ไปผ่าหัวมันที่มีรสขมมาและ
 ซ่างรวมกับเนื้อแล้ว
- เสื่อไปถึงภูเขาลูกนั้นก็ไม่มีไฟ
- มองขึ้นไปบนภูเขาลูกที่สองถัดไปอีก,
 ก็เห็นลูกไฟดวงนั้นเคียงคู่อยู่กับภูเขา
 ลูกถัดไป
- เขาไปถึงภูเขาลูกที่สองถัดไปอีก,
 ก็ไม่มีไฟ
- มองขึ้นไปก็ภูเขาลูกที่สามถัดไปอีก,
 ก็เห็นลูกไฟดวงนั้นอยู่เคียงคู่ติดกับ
 ตรงนั้นอีก
- เขาก็ไปอีก

- 85/ miŋ3 thaw5 ta72 fa:m1 nɔ:m1 tsɔ:v1 | ไปถึงที่เขาสูงที่สุดนั้น
ไป ถึง ที่สาม ล.น. เขา ก็เห็นว่าไม่ใช่ไฟแล้ว
- lan1 tciə5 ʔuə4 , puət2 ɰ4 tsəj6 təw6 ʔa72 /
สูง ผ่าน, เกิน นั้น เห็น ไม่ ใช่ ไฟ ล.น.
- 86/ ɰ2 nɔ:m1 fi:ŋ1 ʔiəŋ1 ku72 ɰəj2 | ลูกไฟดวงนั้นอยู่บนท้องฟ้าไปแล้ว
นั้น ล.น. ลูกไฟ อยู่ ข้างบน
- lu:ŋ3 mi:2 ʔa72 /
ท้องฟ้า ไป(กล.ลล.) ล.น.
- 87/ nɔ:v1 , nin3 tshin5 taw5 ga:ŋ1 ta:j3 | ค้างนั้น เขา จึง หันกลับ มา
ค้างนั้น เขา จึง หันกลับ มา
- thaw5 ʔuə4 /
ถึง ที่นั้น
- 88/ nin3 buə1 khaŋ5 ʔvə:4 ʔuə4 /
พวกเขา ช่าง เนื้อ ที่นั้น
พวกเขา ช่าง เนื้อ ที่นั้น
- 89/ puət2 ʔuə4 la:n3 miəŋ3 tsu:ŋ4 khaŋ5 | (เสือ)ก็เห็นว่า คนคนนั้นช่าง(เนื้อ)
เห็น นั้น ล.น. คน ทั้งหมด ช่าง สุกหมดแล้ว
- ga:j1 ʔa72 /
แห้ง ล.น.
- 90/ ʔuə4 la:n3 miəŋ3 kɔ:v4, "ŋaŋ4 məj3 | คนคนนั้นพูดว่า, "ทำไมเขถึงไปนาน
นั้น ล.น. คน พูด เหมือน เขา อย่างนั้น
- miŋ3 doŋ2 na:j2 law3 /
ไป เท่า นั้น นาน
- 91/ hew2 ka:n4 miŋ3 ka:n4 ta:j3 ni:4" / บอกว่าให้รีบไปรีบมา"
เรียก รีบ ไป รีบ มา ล.น.
- 92/ nin3 kɔ:v4, "tsɔ:v4 ɰ4 tu74 təw6 /
เขา พูด จับ, นำ, เขา ไม่ ได้ ไฟ
เขา พูด จับ, นำ, เขา ไม่ ได้ ไฟ

93/ miŋ3 thaw5 jiet2 ภาวะ๓1 tsɔw:ŋ1 ja:2
ไป ถึง หนึ่ง ล.น. ภูเขา ก็

tsɔw74 ๓4 tu74 , ʔi:1 ภาวะ๓1 ja:2 ๓4
จับ, นำ, เอา ไม่ ได้ สอง ล.น. ก็ ไม่
tu74 /

ได้

94/ miŋ3 thaw5 puə1 ภาวะ๓1 tsɔw:ŋ1 , ja:2
ไป ถึง สาม ล.น. ภูเขา ก็

tsɔw74 ๓4 tu74 tɔw6 /

จับ, นำ, เอา ไม่ ได้ ไฟ

95/ puət2 , ๓2 kwa:5 tɔw6 ʔiəŋ1
เห็น นั้น ล.น. ไฟ อยู่

ku72 puəj2 lu:ŋ3 /

ข้างบน ท้องฟ้า

96/ jiə1 tshin5 ta:j3" /

ฉัน จึง มา

97/ ʔuə4 dzun2 ภาวะj1 ʔa72 , "naŋ4 na:j2
นั่น ครั้ง, คราว วัน ก.ป. เหมือน นั้น

naŋ3 na:j4 , ʔw:4 ja:2 məj3 ʔa:t2 ta:j3 ,
อย่าง นี้ เนื้อ ก็ เชอ กัด มา(กล.ล.)

๓4 tsəj6 jiə1 puən4 ta:j3 /

ไม่ ไข่ ฉัน จึง มา(กล.ล.)

98/ məj3 ja:2 khəw4 haj2 ʔa72 , jiə1
เชอ ก็ เหนือส มาก ล.ท. ฉัน

ja:2 ๓4 naŋ2 khəw4 /

ก็ ไม่ค่อยจะ เหนือส

99/ ๓4 naŋ2 ʔc72 , mə:j3 buŋ4 ๓4 naŋ2
นี้ อย่าง ก.ป. มี กระจุก นี้ อย่าง

ʔc72 , jiə1 loŋ2 /

ก.ป. ฉัน เอา

ไปถึงภูเขาหนึ่งลูกก็เอามาไม่ได้
สองลูกก็เอามาไม่ได้

ไปถึงภูเขาสามลูก ก็เอาไฟมาไม่ได้

เห็นว่าไฟกองนั้นอยู่บนท้องฟ้า

ฉันจึงมา"

ครั้งนั้น, "อย่างนั้นก็เอาอย่างนี้ เนื้อ
เชอก็กัดมา, ไม่ไข่ฉันจึงมา

เชอก็เหนือสมากแล้ว ส่วนฉันไม่ค่อย
เหนือส

อย่างนี้ มีกระจุกอย่างนี้ฉันเอา

- 100/ pun1 puə4 ɲ4 ma:j3 buŋ4 ʋuə4 ɲuŋ2 ใต้ที่ไม่มีกระดูกนั้นแก่เธอ"
ให้ ที่นั้น ไม่มี กระดูก นั้น อย่าง
məj3" /
เธอ
- 101/ pun1 gɔ:j ta:j3, tsiəʔ4 tuʔ4 ʋi:1 พลแบ่งกันเรียบร้อยแล้ว ก็สานกำวยมา
ให้ ออก,แยก มา(กล.ลล.)สาน ได้ สอง 2 ใบ
nɔ:m1 tɕuŋ1 ta:j3 /
ล.น. กำวย มา(กล.ลล.)
- 102/ tsɔʔ4 ʋɔ:4 ta:j3 pun1 ʋaʔ2 /
จับ,นำ,เอา เนื้อ มา ให้,แบ่ง ล.น.
103/ pun1 tɕiəŋ3 jaŋ3 dɔ:j3 daʔ2 ma:w3 / (คน)ให้หัวมันมีรสขมแก่เสือ
ให้ หัวมันชนิดหนึ่งมีรสขม เนื้อ
104/ ʋɔ:4 ʋaʔ2, nin3 loŋ2 /
เนื้อ ก.ป. เขา เอา
105/ ʋuə4 dzun2 ɲɔ:ŋ1, daʔ2 ma:w3 tsɔʔ4 ครั้งนั้น เนื้อเอามากินแล้วก็รู้สึกขม
นั้น ครั้ง,คราว วัน เนื้อ จับ,นำ,เอา
ta:j3 ɲan2 ʋaʔ2, ha:j5 ʋim1 ne:1 /
มา กิน ล.น. รู้สึก ขม ล.น.
106/ buə5 nin3, "ʋa:3, ʋɔ:4 ɲ4 khu:4 จึงบอกเขาว่า,"เอ้! เนื้อไม่อร่อยเลย
บอก เขา ล.น. เนื้อ ไม่ อร่อย
niə1 /
ล.น.
107/ ʋɔ:4 ʋim1 haj2" /
เนื้อ ขม มาก
108/ nin3 kɔ:ŋ4 buə5, "məj3 da:m1 tsa:ŋ3, เขาพูด บอก เธอ แยก,ห้าม ฟัน
เขา ฟัน บอก เธอ แยก,ห้าม ฟัน
məj4 tu:ŋ5 jo:4 ni:4 /
ไม่มี ต้อง ล.น. ล.น.
109/ jo: ʋaʔ2, ʋɔ:4 ʋim1 ʋaʔ2 /
ล.น. ก.ป. เนื้อ ขม ล.น.

- 110/ ๓๑จ3 ๓4 ๓๒๑๓5 ๓4 ne:1 wa:2 /
 เธอ ไม่ ฟัง ของฉัน คำพูด
 เธอ ไม่ ฟัง ของฉัน คำพูด
- 111/ ʔiʔ2 tsan2 ʔaʔ2, ʔɔ:4 ʔim1 ni:4 /
 ตอน^{นี้} ก.ป. เนื้อ ชม ล.ท.
 ตอน^{นี้} ก.ป. เนื้อ ชม ล.ท.
- 112/ nc:3 pan2 dun3 ๓4 ne:1 ka:5" /
 ล.ท.(สั้นไว้) กิน ล.น. ของฉัน ลอง
 ล.ท.(สั้นไว้) กิน ล.น. ของฉัน ลอง
- 113/ pan2 dun3 nin3 ne:1 ta:j3 /
 กิน ล.น. เขา ของ มา(กล.ลล.)
 กิน ล.น. เขา ของ มา(กล.ลล.)
- 114/ ja:2 kw:๓4, "khu:4 ne:1 niə1, ๓๑จ3
 ก็ พูด อ้ออช ล.ท. ล.ท. เธอ
 ก็ พูด อ้ออช ล.ท. ล.ท. เธอ
 ne:1 /
 ของ
- 115/ ๓4 ne:1 ʔim1 haj2" /
 ของฉัน ชม มาก
 ของฉัน ชม มาก
- 116/ "๓๑จ3 ๓4 ๓๒๑๓5 ๓4 ne:1 wa:2,
 เธอ ไม่ ฟัง ของฉัน คำพูด
 เธอ ไม่ ฟัง ของฉัน คำพูด
 tshin5 ta:j3 ʔɔ:4 ʔim1 na:1 ๓๑:3 /
 จึง มา เนื้อ ชม ล.ท. ล.ท.
 จึง มา เนื้อ ชม ล.ท. ล.ท.
- 117/ kw:๓4 liw6 ʔaʔ2" /
 พูด กล.ลล. ล.ท.
 พูด กล.ลล. ล.ท.
- 118/ nin3 buə1 niə5 tciən4 ʔɔ:4, dzuən5
 พวกเขา แยกใส่หลัง กล.ทศ. เนื้อ กลับ
 พวกเขา แยกใส่หลัง กล.ทศ. เนื้อ กลับ
 miŋ3 /
 ไป
- 119/ kaʔ2 ha:4, daʔ2 ๓๑:w3 ʔc:๓5 ta:j3
 ข้างหลัง เสือ อีก มา
 ข้างหลัง เสือ อีก มา
 tshaw5 nin3 dzja:w2 /
 รวม,กับ เขา เทียว
 รวม,กับ เขา เทียว
- เธอไม่เชื่อฟังคำพูดของฉัน
 ตอน^{นี้}ละ เนื้อ^{นี้}ชิมละ
 เข้า!(สั้นไว้) ลองกิน^{นี้}ของฉันดู"
 กินของเขาชิ้นหนึ่งแล้ว
 ก็พูดว่า,"อ้ออชอช, ของเธอ
 ของฉันชมนมาก"
 "เธอไม่เชื่อฟังคำพูดของฉัน เนื้อ^{นี้}จึงชิม
 นะซี
 พูดกันไปแล้วนะ"
 พวกเขาแยกเนื้อใส่หลังไว้ และกลับไป
 ต่อมาภายหลัง เสือก็มาเที่ยวกับเขาอีก

- 120/ ʔc:ŋ5 kw:ŋ4, "buə1 tsəw5
 อีก พูค พวกเรา ทำ
 ʔaʔ2 tɕja:w3 tɔj2 /
 ---เพื่อน--- กัน
- 121/ ʔiʔ2 ŋw:j1 ʔ4 lam3 tsəw5 haʔ4 ŋuŋ3
 วันน^๕ ไม่^๕รู้จะ ทำ อะไร
 ʔaʔ2 /
- ล.ก.
- 122/ buə1 sa:w4 ka:5, buə1 ne:1 pje:1 /
 พวกเรา นับ ลอง พวกเรา ของ ชน
 123/ məj3 sa:w4 ka:5, ʔ4 ne:1 /
 เขา นับ ลอง ของฉัน
 124/ jiə1 sa:w4 ka:5, məj3 ne:1 /
 ฉัน นับ ลอง เขา ของ
 125/ haʔ4 taw3 ne:1 kaw3 tsham4 /
 ใคร ของ กว่า มาก
 126/ kw:ŋ4 miən3 ne:1 kaw3 tsham4 /
 พูค คน ของ กว่า มาก
 127/ ʔ4 ŋuŋ2 ʔaʔ2, miən3 ʔcʔ2 puən4 ʔ2
 น^๕ อย่าง ก.ป. คน ก.ป. ยิง น^๕
 taw3 daʔ2 ma:w3 ʔaʔ2 /
 ล.น. เลือ ล.ก.
- 128/ kw:ŋ4 daʔ2 ma:w3 ne:1 kaw3 tsham4 ʔ2
 พูค เลือ ของ กว่า มาก น^๕
 la:n3 miən3 ne:1 /
 ล.น. คน ของ
- 129/ ʔ4 ŋuŋ3, daʔ2 ma:w3 ʔa:t2 ʔ2 la:n3
 น^๕ อย่าง เลือ กัด น^๕ ล.น.
 miən3 ʔaʔ2" /
 คน ล.ก.
- พูดอีกว่า, "พวกเราเป็นเพื่อนกัน
- วันนี้ ไม่^๕รู้จะทำอะไรละ
- พวกเราลองนับชนของพวกเราดู
- เขาลองนับของฉันดู
- ฉันลองนับของเขาดู
- ของใครมากกว่ากัน
- ถ้า^๕ว่า ของคนมากกว่า
- อย่าง^๕นี้ คนยิงเลือนั้นเลข
- ถ้า^๕ว่าของเลือนมากกว่าของคนคนนั้น
- อย่าง^๕นี้ เลือนกัดคนคนนั้นเลข"

130/ mien3 ʔaʔ2 sa:w4 ɲ2 taw3 daʔ2 ma:w3
 คน ก.ป. นับ นั้น ล.น. เสือ
 pje:1 ʔaʔ2 , jiət2 tsəj4 jiət2 tsəj4
 ชน ล.ก. หนึ่ง ล.น. หนึ่ง ล.น.
 ne:1 , sa:w4 /
 ล.ก. นับ
 131/ daʔ2 ma:w3 sa:w4 mien3 ne:1 ʔaʔ2,
 เสือ นับ คน ของ ล.ก.
 jiət2 tiw3 jiət tiw3 ne:1 /
 หนึ่ง ล.น. หนึ่ง ล.น. ล.ก.
 132/ sa:w4 kwə:1, ʔcʔ2 daʔ2 ma:w3 ne:1
 นับ กล.คน. และ เสือ ของ
 kaw3 tsham4 /
 กว่า มาก
 133/ daʔ2 ma:w3 kwə:ŋ4, "ʔo:ŋ4, jiə1 ne:1
 เสือ พู อ.ก. ฉัน ของ
 kaw3 tsham4 /
 กว่า มาก
 134/ jiə1 ŋa:t2 məj3 ʔaʔ2" /
 ฉัน กัด เชน ล.ก.
 135/ mien3 ʔaʔ2 kwə:ŋ4, "maj4 tuʔ4, maj4
 คน ก.ป. พู ไม่ ได้ ไม่
 tuʔ4 /
 ได้
 136/ jiə1 baʔ2 tsɔ:vŋ1 ʔc:vŋ5 ma:j3 ne:1 /
 ฉัน จมูก อีกร มี ล.ก.
 137/ məj3 na:j2 baʔ2 tsɔ:vŋ1 ɲ4 ma:j3
 เชน นั้น จมูก ไม่ มี
 na:j2 /
 นั้น

คนนั้นนับชนของเสือดาวนั้นแล้ว, นับ
 ทีละกระจุก ๆ

เสือนับของคนแล้ว, นับทีละเส้น ๆ

นับไปเรื่อย ๆ และของเสือกมากกว่า

เสือกพูดว่า, "ไอ้ย! ของฉันมากกว่า

ฉันกัดเชนละนะ"

คนก็พูดว่า, "ไม่ได้ ไม่ได้

จมูกของฉันก็มีอยู่อีก

จมูกนั้นของเขามิมี

- 138/ ʔa:4 taŋ3 jiə1 liəm3 baʔ2 tɕw:ŋ1
 สักครู๋ ฉั้น รวม จมูก
 sa:w4 /
 น้บ
- 139/ nɔ:wj1, jiə1 tuʔ4 puən4 məj3 ʔa:4
 ครั้งนี้ ฉั้น ได้ ถึง เชอ ล.ก.
 lo:3" /
 ล.ก.
- 140/ hɛʔ4 daʔ2 mə:w3, ʔɛʔ2 piəw5 /
 ไล่ เสือ และ หนี
- 141/ piəw5, nin3 tso:2 thek4 jaŋ3 hɔ:4
 หนี เขา ก็ ชีด, จด(ไฟ) ไม้ขีดไฟ
 kwɛ:ŋ5 miŋ3 ʔaʔ2 /
 โขน ไป ล.ก.
- 142/ tiəm4 tsuʔ2 daʔ2 mə:w3 tuəj4 /
 ตัด(ไฟ) ถูก, โดน เสือ ทาง
- 143/ daʔ2 mə:w3 tuəj4 tsieʔ2 ta:j3 /
 เสือ ทาง หนี มา(กล.ลล.)
- 144/ nɔ:wj1, nin3 ʔɛʔ2 dit4 tɕiən4 miŋ3 /
 ครั้งนั้น เขา(=เสือ) ก.ป. กระดิก กล.กคน.ไป
 ในครั้งนั้น เขา(=เสือ) ก็กำลัง
 กระดิกทางไปมา
- 145/ ʔɛʔ2 liəm3 nin3 ne:1 sin1 tsieʔ2 /
 และ รวม เขา ของ ตัว, ร่างกาย หนี
 และ ก็ หนี ลามไป ตัดตัวของเขาด้วย
- 146/ "məj3 piəw5 miŋ3 ha:j5, ja:2 ɬ4
 เชอ หนี ไป ไหน ก็ ไม้
 dut4 ʔo:2 /
 หลด, ขาด ล.ก.
 "เชอหนีไปไหนก็ไม่พ้นทรอก
- 147/ məj3 ʔo:wj5 piəw5 ʔɛʔ2 məj3 piəw5
 เชอ ออาก หนี และ เชอ หนี
 miŋ3 /
 ไป
 ถ้าเชอออกหนี เชอก็หนีไป
- ประเคี้ยว ฉั้นบวมจมูกด้วย
 ครั้งนี้ ฉั้นได้ถึงเชอลนะ"
 (เขา)ทำให้เสือดกใจ และหนี
 พอนี้เขาก็จุดไม้ขีดไฟโขนไปเลย
 ไฟติดถูกที่หางเสือ
 หางเสือกก็หนีขึ้นมาเลย
 ถ้าเชอออกหนี เชอก็หนีไป

- 148/ piəw5 miŋ3 ga:n3 lom2 /
 หนี ไป หน้าคา ป่า
- 149/ piəw5 miŋ3 ga:n3 lom2 /
 หนี ไป หน้าคา ป่า
- 150/ təw6 tsieʔ2 ga:n3 lom2 /
 ไฟ โหม้ หน้าคา ป่า
- 151/ ʔəʔ2 məj3 na:j2 sin1 təw6 tshin5
 และ เชน นั้น ตัว, ร่างกาย ไฟ จึง
 taj2 ʔo:2" /
 คับ, คาย ล.ก.
- 152/ ʔəʔ2 nin3 thiw5 miŋ3 ga:n3 lom2
 และ เขา วิ่ง ไป หน้าคา ป่า
 ʔəʔ2 /
 ล.ก.
- 153/ təw6 tɕjop2 ga:n3 lom2 ta:j3, ʔəʔ2
 ไฟ ลุก, คัด หน้าคา ป่า มา(กล.ลล.)และ
 tsieʔ2 jaŋ5 /
 โหม้ (ไฟ) โหม้ขึ้นมาก
- 154/ nin3 thiw5 miŋ3 ha:j5 ja:2 ɲ4
 เขา วิ่ง ไป ไหน ก็ ไม่
 tuʔ4 /
 ได้
- 155/ ʔuə4 tsəw5 de:2 ʔiəm1 na:j2 ga:n3
 นั้น ทำ ไว้ อยู่ นั้น หน้าคา
 lom2 le:n1 ne:1 miən3 buə5 nin3 kho:1 liən3
 ป่า ช้าง ๆ ของ คน บอก เขา สงสาร
 haj2, "məj3 thiw5 miŋ3 ʔuə4 diə4
 มาก เชน วิ่ง ไป นั้น ช้างล่าง
 doʔ4 mə:3 /
 ลำธาร, ห้วย ล.ก.
- หนีไปที่ป่าหน้าคา
- หนีไปที่ป่าหน้าคา
- ไฟโหม้ป่าหน้าคา
- และไฟที่ตัวเขานั้นจึงจะดับ"
- และเขาก็วิ่งไปที่ป่าหน้าคา
- ไฟก็ลุกคิป่าหน้าคาขึ้นมาแล้ว และ
 โหม้โหม้ขึ้นมาก
- เขาวิ่งไปไหนก็ได้
- คนที่ทำไว้อยู่ข้าง ๆ ป่าหน้าคานั้น
 บอกเขาด้วยความสงสารอย่างมากว่า,
 "เขาวิ่งลงไปก็ห้วยข้างล่างนั้นสิ"

- 156/ ʔuə4 diə4 doʔ4 ʔuə4 ʔuəm3 tom3
 นั้น ข้างล่าง ล้ำซาว, หาย นั้น วังน้ำ
 ʔuə4, məj3 thiw5 piəʔ2 ʔuəm3 tom3 miŋ3,
 นั้น เซอ วัง เข้า วังน้ำ ไป
 təw6 tshin5 taj2 /
 ไฟ จึง ดับ, ตาย
- 157/ məj3 m̄4 piəʔ2 ʔuəm3 tom3 nə:1, təw6
 เซอ ไม่ เข้า วังน้ำ ล.ท. ไฟ
 m̄4 taj2 ʔa:4 lo:3" /
 ไม่ ดับ, ตาย ล.ท. ล.ท.
- 158/ tshin5 ta:j3 m̄uəŋ5 tciəŋ4 m̄2 te:5
 จึง มา ฟัง กล.ทส. นั้น ล.น.
 miən3 nə:1 wa:2 /
 คน ของ คำพูด
- 159/ thiw5 miŋ3 ʔuə4 diə4 ʔuəm3 tom3
 วัง ไป ที่โน้น ข้างล่าง วังน้ำ
 miŋ3 /
 ไป(กล.ลล.)
- 160/ tshin5 ta:j3 tciəŋ5, taj2 təw6
 จึง มา แซ่(น้ำ) ดับ, ตาย ไฟ
 miŋ3 /
 ไป(กล.ลล.)
- 161/ tshuət4 ta:j3 ʔcʔ2 jiet2 sin1
 ออก มา และ หัน ตัว, ว่างกาช
 puə4 dzut2 nə:1, ja:2 mə:j3 /
 เหว ถลอก, พพอง ล.ท. ก็ มี
- 162/ m̄4 dzut2 nə:1, ja:2 mə:j3 /
 ไม่ ถลอก, พพอง ล.ท. ก็ มี
- 163/ ta:j3 ʔcʔ2, kaʔ2 ha:4 loŋ5 ta:j3 /
 มา ก.ป. ข้างหลัง หายดี มา(กล.ลล.)

ที่หายข้างล่างนั้นเป็นวังน้ำ เซอวัง
 เข้าไปที่วังน้ำแล้วไฟจึงจะดับ

ถ้าเซอไม่เข้าไปที่วังน้ำ ไฟก็ไม่ดับ
 หรือ"

(เซอ) จึง เชื่อคำพูดของคนเหล่านั้น

และวังไปที่วังน้ำข้างล่างโน้นแล้ว

และจึงมาแซ่(น้ำ) และดับไฟไป
 เรียบร้อยแล้ว

ออกมา และหันตัวถูกไฟเผาจนถลอก
 อยู่ก็มี

ไม่ถลอกอยู่ก็มี

มาภายหลัง ก็หายดีแล้ว

164/ tshuət4 pje:1 ta:j3 /

ออก ขน มา(กล.ลล.)

165/ daʔ2 ma:w3 tshiq5 ta:j3 pen1

เสือ จิง มา มีลาช

miŋ3 //

ไป(กล.ลล.)

ชนก^๕ชนมาน^๕แล้ว

เสือจิงมามีลาชไป

เรื่องที่ 4

ผู้บอกภาษา : นายกำชัย นนทบุรี อายุ 76 ปี

จัดเสียงเมื่อ : 29 มีนาคม 2530 ที่บ้านหัวขมแม่ซ้าย ต.แม่ยาว อ.เมือง จ.เชียงราย

// "wuen3 luəŋ3 tɕiəw3 kwien1" //

ว่านล่วง(ชื่อคน) ศึกษาต่อ เจ้านาย

นิทานเรื่อง "ว่านล่วงไปศึกษาต่อ
เป็นเจ้านาย"

1// lo:3 ɲu:ɟ1, wuen3 luəŋ3 tɕiəw3

เก่า วัน ว่านล่วง ศึกษาต่อ

kwien1, miŋ3 kwəŋ4 ʔaw4 dzuən5 ta:j3 /

เจ้านาย ไป สู่หอ ภรรยา กลับ มา

2/ ʔuə4 dzun2 ɲu:ɟ1 ʔeʔ2, thaw5 pjaw4

นั้น ครั้ง, คราว วัน ก.ป. ถึง บ้าน

ta:j3, ʔeʔ2 ʔaw4 tsu:ŋ4 ma:j3 kuʔ2 ɲwa:6

มา(กล.ลล.)และ ภรรยา นั่นนอน มี เด็กทารก

faw5 sin1 ʔaʔ2 /

ขึ้น ร่างกาย ล.ท.

3/ nin3 ja:2 m4 hiw4 tuʔ4 /

เขา ก็ ไม่ รู้ ได้

4/ ʔwə:j5 miŋ3 ʔuə4 da:ŋ2 huŋ3 tiə5,

อยาก ไป ข้างหน้า กษัตริย์

miŋ3 khaw4 tsəŋ2 ɲuən3, khaw4 tsəŋ2

ไป เรียน คนพื้นราบ จำพวก เรียน คนพื้นราบ

ɲuən3 ɲwə:1 /

จำพวก ล.ท.

สมัยก่อน ว่านล่วงซึ่งไปศึกษาต่อเป็น
เจ้านายไปสู่อภรรยากลับมาบ้าน

ครั้งนั้น (เขา)กลับมาถึงบ้านแล้ว
และภรรยาที่ตั้งครรภ์ขึ้นโดยไม่ต้อง

สงสัย

ซึ่งเขาก็ไม่รู้เลย

(เขา)อยากจะไปพบกษัตริย์ข้างหน้า
เพื่อไปเรียนวิชาของคนพื้นราบ,
เรียนวิชาของคนพื้นราบ

* เป็นภาษาจีนฮ่อ

5/ ʔɛʔ2 nin3 ʔaʔ2 ja:2...lo:3 ɲɔ:ɟ1, ja:2	และเขาก็....สมัยก่อนก็ไม่มี
และ เขา ก.ป. ก็ เก่า วัน ก็	เครื่องบิน
๓4 ma:j3 dza:ɲ3 daɟ5 /	
ไม่ มี เรือ บิน	
6/ ๓4 ma:j3 tshieɿ /	ไม่มีรถ
ไม่ มี รถ	
7/ ๓4 ma:j3 haʔ4 ɲuɲ3 /	ไม่มีอะไร
ไม่ มี อะไร	
8/ nin3 miɲ3 baʔ2 tsiə5 ɲieɲ5, ja:2 ๓4	เขาไปก็ปีก็ไม่บอก
เขา ไป ทำไร ปี ก็ ไม่	
kw:ɲ4 /	
พูด	
9/ ๓2 dzun2 ɲɔ:ɟ1 ʔɛʔ2, miɲ3 kw:1 law3	ครั้งนั้น(เขา)ไปเรือส ๗ เป็นเวลา
นั้น ครั้ง,คราว วัน ก.ป. ไป กล.คน. นาน	นานละ ภรรยาของเขาซึ่งอยู่
ʔaʔ2, nin3 ʔaw4 ʔieɱ1 pɟaw4 ju:ɲ6	ที่บ้านก็ตลอดลูกมา
ล.ท. เขา ภรรยา อยู่ บ้าน ตลอด,เกิด	
kuʔ2 ɲwa:6 ta:j3 /	
เด็กทารก มา(กล.ล.)	
10/ tɔ:3 lo:1 ʔaʔ2 /	และเสียงจนโตะ
เสียง โตะ ล.ท.	
11 ja:2 ๓4 puət2 dzuən5 /	ก็ไม่เห็น(เขา)กลับ
ก็ ไม่ เห็น กลับ	
12/ ʔuə4 dzun2 ɲɔ:ɟ1 ʔaʔ2, nin3 tieɿ	ครั้งนั้น พ่อแม่ของเขาเห็นว่าแก่แล้ว
นั้น ครั้ง,คราว วัน ก.ป. เขา พ่อ	
ma:1 ʔɛʔ2 puət2 ko:5 ʔaʔ2 /	
แม่ ก.ป. เห็น แก่ ล.ท.	
13/ dzaʔ2 həɟ5 taj2 kw:ɲ4 ๓4 ma:j3	กลัวว่า ถ้าตายแล้วไม่มีคนฝัง(=ทำศพ)
เกรงว่า,กลัวว่า ตาย พูด ไม่ มี	
mieɱ3 pɟop4 /	
คน ฝัง	

14/ ʔuə4 dzun2 ɲwəːj1 ʔɛʔ2, ɲam4 tɕiən4
 นั้น ควัง, คราว วัน ก.ป. คิด กล.ทส.
 tsiw1 laːŋ3 ɲwəː1, taːj3 pɔp4 nin3 buə1
 ทา ลูกเขย ล.ท. มา ผิง พวกเขา
 ɲwəː1 /
 ล.ท.

15/ nin3, ʔuə4 daːŋ2 ʔɛʔ2, ʔiəm1 huŋ3 tiə5
 เขา ข้างหน้า ก.ป. อยู่ กษัตริย์
 ʔuə4 /
 นั้น

16/ ʔɛʔ2 ʔuə4 faː1 loŋ3 maː6 pɔwːŋ6
 และ นั้น ----ม้าบิน---- สู้, กระทบ
 maː3 laːn3 tshuət4 tɕam3 tɕam5 /
 คอกม้า ออก ล.ส. ล.ส.

17/ pɔwːŋ6 tuʔ4 ʔiʔ2 ɲwəːj1 puə1 ɲwəːj1
 สู้, กระทบ ได้ วัน^{นี้} สาม วัน
 ʔɛʔ2 /
 ล.ท.

18/ ʔaː3, tsəw5 haʔ4 ɲuŋ3 ʔaʔ2 peː1
 ล.ท. ทำ อะไร ล.ท. (แสดงความไม่แน่ใจ)
 nin3 peː1 faː1 loŋ3 maː6 ɲuŋ3 ɲwəː1 pet4
 เขา ของ ----ม้าบิน---- เหมือน อย่าง แทก, ฉีก
 maː3 laːn3 /
 คอกม้า

19/ miŋ3 hew2 phəw5 bəj5 fin3 scəŋ1
 ไป เรียก ทำนาฝืน ครู, อาจารย์
 theŋ5 nin3 phəw5 bəj5 /
 ชั่ว เขา ทำนาฝืน

ครั้งนั้น (พวกเขา) คิดเอาไว้ (=ตั้งใจ)
 ว่าจะหาลูกเขยมาทำศพให้พวกเขา

เขาอยู่ที่กษัตริย์ข้างหน้านั้น

และนั้น ม้าบินกระทบคอกม้าจะออก
 เสียงดังปังปัง

กระทบถึงวันนี้ได้ 3 วันละ

เอ้! ไม่รู้ว่าทำไมม้าบินของเขา
 กระทบคอกม้าอย่างนั้น

(เขาก็เลย) ไปเรียกโทราจารย์มา
 ชั่วเขาทำนาฝืน

20/ phəw5 bəj5 fin3 sc:ŋ1 buə5 nin3,
 ท่านายฝัน ครู, อาจารย์ บอก เขา
 "ʔo:3, məj3 ka:n4 dzuən5 dziəw4 puə1
 อ.ท. เชอ ๊วบ กลับ เข้า สาม
 ๗ว:๗1 ๗ว:1, ๗4 kc:ŋ3 tciə5 ๗ว:๗4 ʔuə4
 วัน ล.ท. ไม้ กล.คค. เกิน หุด นั้น
 tsiəŋ3 ho:2 /

เวลา

21/ məj3 ʔiʔ2 ๗ว:๗1 dzuən5 ๗ว:1 /
 เชอ วัน^{นี้} กลับ ล.ท.
 22/ ๗ว:๗1 ʔaʔ2, dzuən5 miŋ3 ʔaʔ2, tuʔ4
 ครั้ง^{นี้} ก.ป. กลับ ไป ล.ท. ได้
 puət2 taŋ3, hiw4 taŋ3 ๗๗4 ๗ว:3" /
 เห็น สักครู^{ู้} ู้ สักครู^{ู้} เท่านั้น ล.ท.

23/ tso:2 puʔ2 nin3 ๗e:1 fa:1 loŋ3 mə:6
 ก็ แต่งตัว เขา ของ ----ม้าบิน----
 ta:๗3 /
 มา(กล.ลล.)

24/ ke:3 tciəŋ4, daʔ5 dzuən5 ʔaʔ2 /
 ี่ กล.ทศ. บิน กลับ ล.ท.
 25/ dzuən5 thaw5 ๗ว:๗1 ʔuə๗3 tciəŋ3,
 กลับ ถึง ล.น. หนองน้ำ
 ๗cʔ2 puət1 mə:๗3 taʔ3 faʔ2 tciə๗4 nan4
 และ เห็น มี ล.น. --เด็ก-- ก็
 tciəŋ4 tciə๗3 tsin5 /
 กล.ทศ. ---ชง---

26/ ʔuə4 puət2 ๗วʔ2 ʔap4 pjom4 pjom2
 นั้น เห็น นกเป็ดน้ำ เป็นฝูงๆ, เป็นกลุ่มๆ
 ʔuə4 hop4 ʔuə๗1 /
 นั้น คม ี่น้ำ

โทราจารย์บอกเขาว่า "โอ้! เชอ ๊วบ
 กลับบ้านก่อน 3 วันนะ มันก็ยังไม่สาธ
 เกินไป

เชอกลับวันนี้

ครั้งนี้ (เชอ)กลับไป, (เชอ)ก็จะได้
 เห็นได้รู้เท่านั้นเองแหละ"

(เขา)ก็แต่งตัวให้ม้าบินของเขาแล้ว

และขี่(ม้าบิน)บินกลับบ้านเลข

พอบินกลับมาถึงหนองน้ำหนองหนึ่ง
 ก็เห็นว่ามีเค็นคนหนึ่งถือชงอยู่

ที่นั่น(เขา)เห็นนกเป็ดน้ำเป็นฝูง ๆ
 ก็น้ำอยู่ตรงนั้น

- 27/ "๓๑j3 ʔiəm1 na:j2 tsəw5 haʔ4 puŋ3" / "เขออยู่ตรงนั้นท่าอะไร"
 เขอ อยู่ นั้น ท่า อะไร
- 28/ "ʔo:3, jiə1 ʔiəm1 na:j4 tsuə4 nɔʔ2 puən4 ɲaŋ4" / "ไอ้! ฉันอยู่ที่นั่นรอชิงนกเท่านั้นเอง"
 อ.ท. ฉัน อยู่ นี้ รอ นก
 ชิง เท่านั้น
- 29/ "nɔʔ2 ʔuə4 mə:ŋ5 ʔuə4 pjom4 pjom2 ʔuə4 ja:2 ɲ4 puən4" / "นกทางด้านนั้นเป็นฝูง ๆ ตรงนั้น
 นก นั้น ด้าน นั้น เป็นฝูงๆ, เป็นกลุ่มๆ
 ทำไมไม่ชิง"
 นั้น ก็ ไม่ ชิง
- 30/ "ʔo:3, nin3 ʔiəm1 na:j2, hop4 tɕiəŋ4 ʔuəm1 na:j2" / "ไอ้! มันอยู่ตรงนั้น กำลังกินน้ำอยู่ที่นั่น"
 อ.ท. มัน(=นก) อยู่ นั้น คืม กล.กคน.
 น้ำ นั้น
- 31/ jiə1 ɲ4 puən4 lɔʔ2 / ฉันไม่ชิงหรอก
 ฉัน ไม่ ชิง ล.ท.
- 32/ tsuə4 nin3 daj5 tɕiə5 ta:j3 puən4" / รอให้มันบินขึ้นมาก่อน แล้วค่อยชิง"
 รอ มัน(=นก) บิน ขึ้น,บน มา ชิง
- 33/ "ʔaʔ4 tsuə4 nin3 daj5 tɕiə5, ๓๑j3 fuŋ2 puən4 tuʔ4 tsu:5" / "ถ้ารอให้มันบินขึ้นแล้วเธอจะชิงถูกได้
 ถ้า รอ มัน(=นก) บิน ขึ้น,บน เธอ
 อย่างไร ชิง ได้ ถูก
- 34/ nɔ:3, "tsuʔ2 ne:1 lɔʔ2" / แล้วเขาก็พูดว่า, "ถูกชื้อ"
 (แล้วเขาก็พูดว่า) ถูก ล.ท. ล.ท.
- 35/ "nɔ:1 jiə1 hɛʔ4 daj5 ɲaŋ2 ka:5 / "อย่างนั้นฉันจะลองไล่ให้มันบินดู
 อย่าง ฉัน ไล่ บิน ดู ลอง
- 36/ ๓๑j3 puən4 ɲaŋ2 ka:5 ʔo:2" / และเธอก็ลองชิงคุณะ"
 เขอ ชิง ดู ลอง ล.ท.
- 37/ nɔ:j1, nin3 ʔɛʔ2 "si:3" taŋ3 / ครั้งนี้ เขาก็ทำเสียงไล่ "ชื้อ" สักครู่
 ครั้งนี้ เขา ก.ป. ชื้อ(=ทำเสียงไล่) สักครู่

- 38/ ɲɔʔ2 ʔɛʔ2 kwan4 kwan3 ɲe:1, daj5 /
 นก ก.ป. เป็นฝูง ๆ ล.ก. บิน
- 39/ ɲɔʔ2 ʔiət4 daj5 dzuən5 juət4, ɲin3
 นก กล.ฉพ. บิน กลับ โต้้ง เขา
 tso:2 puən4 tɕuən3 tsin5 faw5 ɲin3 /
 ก็ อิง ---ชุน--- ขึ้น ไป
- 40/ dət4 dziə2 ta:j3 /
 ตก ลง มา
- 41/ "ʔo:4, ɲəj3 ke:ɲ3 ha:j3 puən4 haj2
 ล.ก. เขา จริง ๆ สามารถ อิง มาก
 ʔɔʔ2 /
 ล.ก.
- 42/ puən4 tuʔ4 tsiəŋ5 haj2 ɲiə1" /
 อิง ได้ มั่นช่า มาก ล.ก.
- 43/ "tsiəŋ5 lo:1 /
 มั่นช่า ล.ก.
- 44/ fuŋ2 ɲ4 tsiəŋ5 lɛ:1 /
 อย่างไร ไม่ มั่นช่า ล.ก.
- 45/ tsiəŋ5 tshin5 ta:j3 puən4 ɲuŋ4
 มั่นช่า จึง มา อิง เหมือน
 ɲɔ:1 /
 อย่าง
- 46/ ɲin3 daj5, jiə1 tshin5 ta:j3 puən4
 มั่น(=นก) บิน ฉัน จึง มา อิง
 ɲɔ:1 ɲa:3 /
 ล.ก. ล.ก.
- 47/ ɲuŋ4 ɲɔ:1 puən4, ɲ4 ɲa:j3 tsuj5" /
 เหมือน อย่าง อิง ไม่ มี บาบ
- นกก็บินกันเป็นฝูง ๆ
- พอนกบินแล้วเขาก็กลับปู้บ เขาก็อิงชุนขึ้นไป
- (นก)ก็ตกลงมา
- "โอ้อ! เข่ออิงได้เก่งมากจริง ๆ นะ
- อิงได้มั่นมากเลขนี้"
- "มั่นชี่"
- ไม่มั่นช่าได้อย่างไรละ
- มั่นช่าจึงมาอิงได้อย่างนี้"
- พอมั่นบินฉันจึงมาอิง
- อิงอย่างนี้ไม่มีบาบ"

48/ "ʔa:4 taŋ3 ʔaʔ2, nuŋ4 jiə1 ke:3
 สักครู๋ ก.ป. อย่างนี้ ฉั้น ชี
 tɕiəŋ4 fa:1 loŋ3 ma:6, bɔʔ4 daj5 /
 กล.ทส. -----ม้าบิน----- ตี บิน
 49/ məj3 puən4 ka:5 ʔo:2" /
 เชอ ยิง ลอง ล.ท.
 50/ taw3 faʔ2 tɕuəj4 kɔ:ŋ4 buə5 nin3,
 ล.น. ---เด็ก--- พุด บอก เขา
 "puən4 ʔ4 tuʔ4 ʔe:4 /
 ยิง ไม่ ได้ ล.ท.
 51/ məj3 na:j2 fa:1 loŋ3 ma:6, jiə1
 เชอ นั้น -----ม้าบิน----- ฉั้น
 puən4 nɔ:1, ʔa:4 taŋ3 dɔt4 ʔeʔ4" /
 ยิง ล.ท. สักครู๋ ตก ล.ท.
 52/ kɔ:ŋ4, "ʔə:j4, dɔt4 ja:2 pa:2 /
 พุด ล.ท. ตก ก็ แล้ว, เสร็จ
 53/ səj5 puən4 maŋ2 ka:5 ma:3" /
 ลอง ยิง คู้ ลอง ล.ท.
 54/ nin3 nam4 tɕiəŋ4 taw3 faʔ2 tɕuəj4
 เขา คิด กล.ทส. ล.น. --เด็ก--
 puən4 ʔ4 tsuʔ2 /
 ยิง ไม่ ถูก
 55/ nɔ:1 nin3 bɔʔ4 fa:1 loŋ3 ma:6 daj5
 และ เขา ตี -----ม้าบิน----- บิน
 tɕiəŋ5 /
 ๕
 ยืน, บน
 56/ ʔuə4 taw3 ʔeʔ2 puən4 dzit4 tiŋ1
 นั้น ล.น. ก.ป. ยิง ล.น. ปัก
 tɕiəŋ4 na:j4 təj3 khom4 /
 กล.ทส. นี้ ยิงเท้า

"อย่างนี้ เด็กฉั้นที่ม้าบินไว้ และตี
 ไข่มันบิน
 เชอลองยิงคุณะ"
 เด็กคนนั้นบอกเขาว่า, "ยิงไม่ได้นะ
 ม้าบินของเขานั้น ถ้าฉั้นยิง เด็กว่ามันจะ
 ตกนะ"
 (เขา)พุด, "เฮ้ย! ตกก็ช่างมัน
 ลองยิงคู้หน้า"
 เขาคิดเอาไว้ว่าเด็กคนนั้นยิงไม่ถูก
 และเขาก็ตีม้าบินให้บินขึ้น
 (เด็ก)คนนั้นก็ยิง(ชน)คอกหนึ่งไปปัก
 ไว้ที่อุ้งเท้านี้

- 57 dɔt4 dziə2 ta:j3 lo:4 /
ตก ลง มา ล.ท.
58/ dɔt4 dziə2 ta:j3 nɔ:1 /
ตก ลง มา ล.ท.
59/ ʔɛ:4 məj3, ɲ2 taw3 faʔ2 tɕuəj4
และ เชน นั้น ล.น. ---เด็ก---
- na:j2, ɲ4 pe:n5 nɔ:3 /
นั้น ไม่ ดี ล.ท.
60/ tsɔʔ4 tse:w4, tsɔʔ4 la:ŋ1 tse:w4
จับ,เอา พูก จับ,เอา เชือก พูก
tɕiən4 /
กล.ทศ.
61/ ʔan1 tɕiən4 laʔ2 pje:3 tsɔ:ŋ1 /
วาง กล.ทศ. ก้อนหิน ภูเขา
62/ ʔuə4 dzun2 nɔ:ji ʔaʔ2, dzuən5 /
นั้น ครึ่ง,คราว วัน ก.ป. กลับ
63/ dzuən5 thaw5 pjaw4 ta:j3 ʔaʔ2, nin3
กลับ ถึง บ้าน มา(กล.ลล.)ล.ท. เขา
ne:1 ʔaw4 ʔɛʔ2 na:j2, "məj3 thaw5 ʔuə4
ของ ภรรยา ก.ป. ถาม เชน ถึง ที่โน้น
ʔuə3 tɕjan3 /
หนองน้ำ
64/ ɲ4 puət2 mə:j3 faʔ2 tɕuəj4 /
ไม่ เห็น มี --เด็ก--
65/ məj3 ɲ4 puəŋ3 miən3" /
เขา ไม่ พบ คน
66/ nin3 kɔ:ŋ4, "puət2 ne:1, puət2 taw3
เขา พุด เห็น ล.ท. เห็น ล.น.
faʔ2 tɕuəj4 nɔŋ4" /
--เด็ก-- เท่านั้น
- และก้ตกลงมาเลย
ตกลงมาละ
และเชอ, เด็กคนนั้น, ไม่ดีเลย
ก้เลยจับพูก, เอาเชือกพูกเอาไว้
และวางเอาไว้ที่ก้อนหินใหญ่
ครึ่งนั้น(เขา)ก็กลับ
พอกลับมาถึงบ้านแล้วภรรยาของเขาก็
ถามว่า, "เขาไปถึงหนองน้ำโน้น
ไม่เห็นมีเด็กเลขหรือ
เขาไม่พบคนเลขหรือ"
เขาพุด, "ก้เห็นอยู่, เห็นเด็กคนหนึ่ง
เท่านั้น"

- 67/ "ʔa:2 ʔiəm1 puə4 tsəw5 ha74 nuŋ3" / "และ(เด็ก)อยู่ที่โน้นท่าอะไร"
 และ อยู่ ที่โน้น ท่า อะไร
- 68/ "m̄4 tsəw5 ha74 nuŋ3 ləʔ2 / "ก็ไม่ท่าอะไรหรอก
 ไม่ ท่า อะไร ล.ท.
- 69/ ʔiəm1 puə4 tsuə4 nəʔ2 ʔap4 puən4" / "อยู่ที่โน้นรอชิงนกเป็ดน้ำ"
 อยู่ ที่โน้น รอ นกเป็ดน้ำ ชิง
- 70/ "nuŋ4 nuŋ3 m̄4 kɛ:ŋ3 dzuən5" / "แล้วทำไมยังไม่กลับ"
 เหมือน อะไร ไม่ กล.คด. กลับ
- 71/ kə:ŋ4, "m̄4 kɛ:ŋ3 dzuən5" / (เขา)พูดว่า, "ยังไม่กลับ"
 พูด ไม่ กล.คด. กลับ
- 72/ "nuŋ4 nuŋ3 jo:2 puən4 nəʔ2 ʔap4 / "แล้วทำไมจึงชิงนกเป็ดน้ำ"
 เหมือน อะไร จึง ชิง นกเป็ดน้ำ
- 73/ nuŋ4 nuŋ3 jo:2 məj3 jo:2 məj4 hew2 ʔa:ŋ4 nin3 dzuən5" / "ทำไมเธอจึงไม่พาเขากลับมาด้วย"
 เหมือน อะไร จึง เธอ จึง ไม่ เรียก
 กล.ทศ. เขา กลับ
- 74/ "ʔo:3, jiə1 tse:w4 ʔan1 puə4 "โอ้! ดันผูกและวางที่ก้อนหินใหญ่โน้น
 ล.ท. ดัน ผูก วาง ที่โน้น
 ไปแล้ว"
 la72 pje:3 tsə:ŋ1 mi:2 ʔa72" /
 ก้อนหิน ภูเขา ไป(กล.ลล.) ล.ท.
- 75/ "jo:2 nuŋ4 məj3 tsəw5 ha74 nuŋ3 "แล้วทำไมเธอจึงผูกเขาอย่างนั้น"
 จึง เหมือน เธอ ท่า อะไร
 tse:w4 nin3" /
 ผูก เขา
- 76/ "ʔo:4, nin3 ka:n3 puən4 m̄4 ne:1 "โอ้! เขาเป็นคนชิงม้าบินของฉันตกลงมา
 ล.ท. เขา เอง ชิง ของฉัน
 fa:1 loŋ3 mə:6 dət4 dziə2 ta:j3 /
 ----ม้าบิน---- ตก ลง มา
- 77/ jiə1 tshɪŋ5 ta:j3 tse:w4 nin3" / "ฉันจึงมาผูกเขา"
 ฉัน จึง มา ผูก เขา

- 78/ ɲɔːj2 ʔaʔ2, kaːn4 miŋ3 dziəw5 /
 ครั้งนั้น ก.ป. ๊วบ ไป ช่วสขีวิต
- 79/ ɲɔː1 miŋ3 thaw5 ʔaʔ2, puət2 put2
 พว ไป ถึง ล.ท. เห็น นสงแคค
 phuj1 juʔ2 dzeŋ2 miː2 ʔaʔ2 /
 เพา,ตาด ละลาช หมด ไป(กล.ลล.) ล.ท.
- 80/ ɲɔː1, loː3 ɲɔːj1, maːj3 tsiəp2 ɲɔːm1
 ล.ท. เก้า วัน มี สิบ ล.น.
 baʔ2 ɲɔːj1 /
 ดวงอาทิตย์
- 81/ ʔuə4 dzun2 ɲɔːj1, nin3 ʔaʔ2 ɲ4
 นั้น ครั้ง,ครวว วัน เขา ก.ป. ไม่
 maːj3 tshie5 tshuət4 naʔ4 /
 มี ลมทาสใจ ออก ล.ท.
- 82/ tsɔʔ4 naːj2 tɕuəŋ3 tsin5 taːj3,
 ๊วบ,เฮา นั้น ----ชนู---- มา
 puən4 jiet2 dzit4 jiet2 ɲɔːm1 baʔ2 ɲɔːj1 /
 ถึง นั้น ล.น. นั้น ล.น. ดวงอาทิตย์
- 83/ jiet2 dzit4 fɔːŋ1 puən4 dɔt4 ɲɔːm1,
 นั้น ล.น. ลูกศร ถึง ตก ล.น.
 puən4 dɔt4 ɲɔːm1 /
 ถึง ตก ล.น.
- 84/ ɲ2 dzun2 ɲɔːj1, tsiəp2 ɲɔːm1 baʔ2 ɲɔːj1
 นั้น ครั้ง,ครวว วัน สิบ ล.น. ดวงอาทิตย์
 nin3 ʔaʔ2 puən4 dɔt4 dzeŋ2 dziə2 taːj3 /
 เขา ก.ป. ถึง ตก หมด ลง มา
- 85/ ʔuə4 dzun2 ɲɔːj1 ʔaʔ2, ɲuəŋ6 miː2
 นั้น ครั้ง,ครวว วัน ก.ป. มีด ไป(กล.ลล.)
 ʔaʔ2 /
 ล.ท.
- ครั้งนั้นก็เลยรีบไปช่วสขีวิต
- พอไปถึงแล้วก็เห็นนสงแคคเหวละลาช
 ไปหมดละ
- เฮอ! สมิษก่อนมีดวงอาทิตย์สิบดวง
- ครั้งนั้น เขาก็ไม่มีลมทาสใจออก(หมายถึง
 ถึง เสียใจหรือโมโหมากจนไม่รู้จะ
 ระบายออกอย่างไร)
- ก็เลยหยิบชนูนั้นมาแล้วยิงดวงอาทิตย์
 หนึ่งดอกต่อหนึ่งดวง
- ลูกศรหนึ่งดอกถึง(ดวงอาทิตย์)ตก
 ทีละดวง ๆ
- ครั้งนั้น ดวงอาทิตย์สิบดวง เขายิง
 ตกลงมาหมดเลย
- ครั้งนั้นก็มีคนดัว

- 86/ maŋ2 m̄4 puət2 ʔaʔ2 /
มอง ไม่ เห็น ล.ท.
มอง ไม่ เห็น ล.ท.
- 87/ nɔː1 nin3 miŋ3 /
และ เขา ไป
และ เขา ไป
- 88/ maːj3 ʔuə4 teː5 duə2 nɔːm1 /
มี นั้น ล.น. เก้า ล.น.
มี นั้น ล.น. เก้า ล.น.
- 89/ nin3 tɕɔʔ4 tɕəw5 taj2 miː2 ʔaʔ2 /
เขา จับ ทำ ศาษ ไป(กต.ลล.) ล.ท.
เขา จับ ทำ ศาษ ไป(กต.ลล.) ล.ท.
- 90/ ʔeʔ2 maːj3 nɔːm1 dɔt4 dziə2 ʔuə4 daw1
และ มี ล.น. ตก ลง ที่นั้น
และ มี ล.น. ตก ลง ที่นั้น
- sop2 phaːn1 lom2 miŋ3 ʔaʔ2 /
เถาวัลย์ชนิดหนึ่ง ป่า ไป ล.ท.
เถาวัลย์ชนิดหนึ่ง ป่า ไป ล.ท.
- 91/ sop2 phaːn1 dziəw5 nin3 neː1 m̄cəŋ2 /
เถาวัลย์ชนิดหนึ่ง ชั่วชีวิต มัน ของ ชีวิต
เถาวัลย์ชนิดหนึ่ง ชั่วชีวิต มัน ของ ชีวิต
- 92/ m̄4 pun1 nin3 buə1 tɕɔʔ4 tɕuʔ2 /
ไม่ ให้ พวกเขา จับ ถูก, โดน
ไม่ ให้ พวกเขา จับ ถูก, โดน
- 93/ dzun2 nɔːj1 ʔaʔ2, ʔuə4 sop2 phaːn1
ครั้ง, คราว วัน ก.ป. นั้น เถาวัลย์ชนิดหนึ่ง
ครั้ง, คราว วัน ก.ป. นั้น เถาวัลย์ชนิดหนึ่ง
- siə5 tshuət4 taːj3 /
ป้องกัน ออก มา
ป้องกัน ออก มา
- 94/ ʔiʔ2 tsan2 ʔaʔ2, naːj2 sop2 phaːn1
เดี๋ยวนี้ ก.ป. นั้น เถาวัลย์ชนิดหนึ่ง
เดี๋ยวนี้ ก.ป. นั้น เถาวัลย์ชนิดหนึ่ง
- ʔaʔ2, buə1 miən3 kɔːŋ4 neː1 wəː2, jiə1 buə1
ก.ป. พวกเรา ชาวเมียน พุด ของ คำพูด พวกเรา
ก.ป. พวกเรา ชาวเมียน พุด ของ คำพูด พวกเรา
- miən3 neː1 wəː2 kɔːŋ4 pəj2 nut2 tsəj5 /
ชาวเมียน ของ คำพูด พุด ทนทาน แสงแดด ทรมาน
ชาวเมียน ของ คำพูด พุด ทนทาน แสงแดด ทรมาน
- 95/ nin3 ʔeʔ2 pun1 nut2 phuj1 tuʔ4
มัน(=เถาวัลย์) ก.ป. ให้ แสงแดด เเผา, ตาก ได้
มัน(=เถาวัลย์) ก.ป. ให้ แสงแดด เเผา, ตาก ได้
- nin3 m̄4 haːj3 taj2 /
มัน(=เถาวัลย์) ไม่ สามารถ ศาษ
มัน(=เถาวัลย์) ไม่ สามารถ ศาษ
- มองไม่เห็นเลข,
และเขาก็ไป
มี(ดวงอาทิตย์) ก็ดวงเท่านั้น
เขาทำให้มันตาย(=ดับ)ไปแล้ว
และมีดวงหนึ่งตกลงไปที่ป่าเถาวัลย์
นั้นแล้ว
เถาวัลย์ก็ช่วยชีวิตของมันไว้
ไม่ให้พวกเขาจับได้
ครั้งนี้ เถาวัลย์ป้องกัน(ไม่ให้เกิด
อันตราย)ออกมาได้
เดี๋ยวนี้นะ เถาวัลย์นั้นจากคำบอกเล่า
ของพวกเราชาวเมียน, คำบอกเล่า
ของพวกเราชาวเมียนว่า (มัน)ทน
ทานต่อแสงแดดที่ทรมานมันได้
มันให้แสงแดดเผามันได้
และไม่ตายด้วย

- 96/ buə1 ɲap4 miə4 /
พวกเรา ถอน หญ้า
พวกเรา ถอน หญ้า
- 97/ ɲap4 taːj3, khwən4 tɕiən4,
ถอน มา(ถล.ลล.) ควันเขือก, พันเป็นเกลียว ถล.ทส.
และวางบนก้อนหินใหญ่
วาง ก้อนหิน ภูเขา
- 98/ nin3 jaː2 haːj3 dziə2 dzuːŋ3 /
มัน(=ถาวรล์) ก็ สามารถ ลง, หยั่ง ราว
มันก็สามารถหยั่งราวได้
- 99/ ʔan1 diəŋ3 tɕjan4, ha74 daw1 nin3
วาง ขอนไม้ ที่ไหน มัน(=ถาวรล์)
หยั่งราวได้
jaː2 haːj3 dziə2 dzuːŋ3 /
ก็ สามารถ ลง, หยั่ง ราว
- 100/ ɲ4 taj2 naːj2 ʔɕ72, ɲaŋ4 ɲɔː1
ไม้ คาส นั้น ก.ป. เหมือน อย่าง
naːj2 nin3 dziəw5 ba72 ɲɔːj1 tshuət4
นั้น มัน(=ถาวรล์) ช่วยชีวิต ดวงอาทิตย์ ออก
มาได้
taːj3 /
มา
- 101/ ba72 ɲɔːj1 ɲ4 maːj3 ləj5 phuj1
ดวงอาทิตย์ ไม้ มี ลิกซ์ เหว, ตก
nin3 taj2 /
มัน คาส
- 102/ loː3 ɲɔːj1, maːj4 tsiəp2 ɲɔːm1
เก่า วัน มี ลิบ ล.น.
ba72 ɲɔːj1 /
ดวงอาทิตย์
- 103/ ʔi72 tsan2 ʔa72, maːj3 du72 ɲɔːm1
เด็ชวั้น ก.ป. มี หนึ่ง, เด็ชว ล.น.
ba72 ɲɔːj1 ɲaŋ4 /
ดวงอาทิตย์ เท่านั้น
- พวกเราถอนหญ้า
พอดถอนมาแล้วพันเป็นเกลียวเอาไว้
และวางบนก้อนหินใหญ่
มันก็สามารถหยั่งราวได้
วางบนขอนไม้หรือที่ไหน มันก็สามารถ
หยั่งราวได้
ที่ไม่คาสอย่างนั้นนะ(เพราะว่า)มัน
(=ถาวรล์)ช่วยชีวิตดวงอาทิตย์ออก
มาได้
ดวงอาทิตย์ไม่มีลิกซ์จะเหวให้มันคาส
สมัยก่อน มีดวงอาทิตย์ 10 ดวง
เด็ชวั้นนะ มีดวงอาทิตย์เพียงดวงเดียว
เท่านั้น

104/ ʔuə4 dzun2 nɔːj1, dzuən5 taːj3
 นั้น ครึ่ง, คราว วัน กลับ มา

ʔaʔ2 /

ล.ท.

105/ ʔoː3, puət2 nin3 buə1 ben2
 ล.ท. เห็น พวกเขา เตรียม, จัด

tshɨŋ3 tɕaː1 /

พืชนั่งงาน

106/ tsəw5 haʔ4 nɔː1 nɔːj1, nin3 ʔaʔ2
 ทำ อย่างไร ครึ่งนี้ เขา ก.ป.

thaw5 pjaw4 leːn1 fat4 teː5 nɔŋ4 /
 ถึง บ้าน ช้าง ๆ ใกล้เคียง เท่านั้น

107/ nin3 ʔ4 dzuən5 pjaw4 ʔaʔ2 /
 เขา ไม่ กลับ บ้าน ล.ท.

108/ tiŋ3 tɕiən4 kaʔ2 niə2 /
 หยอดพัก กล.ทส. ช้างนอก

109/ thoː4 nin3 buə1 tsəw5 tshɨŋ3 tɕaː1 /
 ขอร้อง พวกเขา ทำ พืชนั่งงาน

110/ nin3 buə1 ʔoːj5 ʔaʔ2 hit4 paːj5 tɔːŋ3 /
 พวกเขา จะ, ลยาก สักครู่ ไหว้ในพืชนั่งงาน

111/ nin3 buə1 tshɨŋ4 kheʔ4 /
 พวกเขา เชิญ แยก

112/ nɔːj1 ʔeʔ2, ʔuə4 nɔŋ2 thoː4
 ครึ่งนี้ ก.ป. นั้น อย่าง ขอร้อง

nin3 buə1 pun1 pjaw4 nin3 piəʔ2 /
 พวกเขา ให้ บ้าน เขา (=ว่านล่าว) เข้า

113/ nin3 buə1 ʔ4 pun1 ʔuə4 pjaw4 nin3
 พวกเขา ไม่ ให้ นั้น บ้าน เขา

piəʔ2 /

เข้า

ครึ่งนั้น ก็กลับมาละ

โอ้! เห็นพวกเขาจัดพืชนั่งงาน

ครึ่งนี้ ทำอย่างไรเขาก็มาถึงบริเวณ
 ช้าง ๆ บ้านเท่านั้น

เขาไม่กลับบ้านละ

หยอดพักอยู่ข้างนอก

ขอร้องให้พวกเขาทำพืชนั่งงาน

อีกสักครู่ พวกเขาที่จะไหว้ในพืชนั่งงาน

พวกเขาเชิญแยก

ครึ่งนั้นะ อย่างนั้นก็ขอร้องให้พวกเขา
 อนุญาตให้เขา (=ว่านล่าว) เข้าบ้าน

พวกเขาก็ไม่อนุญาตให้เขาเข้าบ้านนั้น

- 114/ "məj3 ʔcʔ2 kwəŋ4 puə4 məj3 tciə5
 เซอ ก.ป. พุด ที่โน้น เซอ ผ่าน
 tɕaw4 miən3 /
 ทางเดิน คน
 115/ jiə1 buə1 tshiq4 khcʔ4 /
 พวกเรา เชิญ นชก
 116/ kwəŋ4 puə4 tsəw5 tshiq3 tɕa:1 /
 พุด ที่โน้น ทำ พิธีแต่งงาน
 117/ məj3 fuŋ2 piəʔ2 ta:j3, mə:j3 lam3
 เซอ อย่างไร เข้า มา มี สถานที่
 ʔiəŋ1" /
 อยู่
 118/ kwəŋ4 kwə:1, nin3 buə1 se:1 m4 fuŋ2
 พุด กล.คน. พวกเขา ก็ ไม่ อย่างไร
 tsəw5 /
 ทำ
 119/ kaʔ2 le:n1 puəʔ4 phin5 kwə:1, nin3,
 ข้าง ๆ พวก เจรจา กล.คน. เขา
 pjaw3 tsiəw4, se:1 pun1 piəʔ2 ta:j3 /
 เจ้าของบ้าน ก็ ให้อ เข้า มา
 120/ piəʔ2 ta:j3 ʔuə4 nuŋ3, haʔ4 daw1
 เข้า มา นั้น อย่างไร ที่ไหน
 nin3 m4 tsuəj6 /
 เขา ไม่ นิ่ง
 121/ nin3 ʔwə:j5 tsuəj6 ʔuə4 thi:ŋ1
 เขา อหาก นิ่ง นั้น ห้องโถงกลางบ้าน
 nɔ:3 /
 ล.ก.
- "เซอกี้ว่าเซอเป็นคนเดินทางผ่านมา
 เท่านั้น
 พวกเราเชิญนชกอยู่
 และก๊โน้นทำพิธีแต่งงาน
 เซอเข้ามาได้อย่างไร มีที่อยู่หรือ"
 พุดกันไปเรื่อย ๆ จนกระทั่งพวกเขา
 ก็ไม่รู้จะทำอย่างไร
 พวกที่อยู่ข้าง ๆ (=คนที่มาร่วมงาน)
 ก็ช่วยกันเจรจาลไปเรื่อย ๆ จนกระทั่ง
 เขา, เจ้าของบ้าน, ก็อนุญาตให้เขา
 เข้ามา
 พอเข้ามาอย่างนั้นแล้วที่ไหน ๆ เขา
 ก็ไม่นิ่ง
 เขาอหากนั่งตรงห้องโถงกลางบ้าน
 นั้นแหละ

122/ nin3 buə1 kw:ŋ4, "ʔo:3, na:j2 tom3
 พวกเขา พุด อ.ท. นั้น ใหญ่
 thi:ŋ1 jiə1 buə1 ʔv:j5 kw:ŋ4 ʔuə4 ben2
 ห้องโถง พวกเขา อซาก พุด นั้น เตรียม, จัด
 tiə3 ben2 taŋ5, pa:j5 tʔv:ŋ3 /
 โต๊ะ เตรียม, จัด โต๊ะ ใหว่ในพิธีแต่งงาน

123/ fuŋ2 pun1 məj3 tsuəj6 tuʔ4" /
 อย่างไร ให้ เธอ นั่ง ได้

124/ doŋ2 ha:j5 nin3 ja:2 tho:4 kw:1
 เท่า ไหร่ เขา ก็ ขอร้อง กล.คน.

ʔaʔ2 /

ล.ท.

125/ nin3 buə1 kaʔ2 lɛ:n1 ʔuə4 tshien3
 พวกเขา ข้าง ๆ นั้น ---ญาติ-
 tsheʔ4 ko:5 ʔuə4 pa:n1 ʔeʔ2 hiw4 ʔaʔ2 /
 พี่น้อง-- แก่ รุ่นอายุ ก.ป. ฐึ ล.ท.

126/ mdziə5 wuən3 luəŋ3 tɕiəw3 kwien1
 สงสัยว่า, เกรงว่า ว่านล่วง ศึกษาต่อ เจ้านาย
 dzuən5 ʔaʔ2 /

กลับ ล.ท.

127/ nʔv:1 nin3 buə1, pjaw3 tɕiəw4,
 และ พวกเขา เจ้าของบ้าน
 tshv:2 ʔ4 hiw4 /
 กล.คค. ไม้ ฐึ

128/ nʔv:2 ʔ4 se:1 kw:ŋ4 kw:1, nin3 buə1
 ---พอ...ก็--- พุด กล.คน. พวกเขา
 se:1 pəw2 ʔəj4 pun1 nin3 tsuəj6 tɕiəw4 ʔuə4 /
 ก็ ยก แก้วให้ เขา นั่ง กล.ทส. นั้น

พวกเขาก็พูดว่า, "โอ้! ที่ห้องโถง
 กลางบ้านนั้น พวกเขาอซากบอกว่า
 ตรงนั้นต้องเตรียมไว้จัดตั้งจัดโต๊ะ
 เพื่อใหว่ในพิธีแต่งงาน

ทำอย่างไรจึงจะทำให้เธอนั่งได้"

อย่างไรเขาก็ขอร้องกันไปเรื่อย ๆ
 อยู่ย่นละ

พวกเขาที่อยู่ข้าง ๆ ตรงนั้นคือ
 ญาติผู้ใหญ่ ซึ่งก็รู้ละ

สงสัยว่า ว่านล่วงที่ไปศึกษาต่อ
 เป็นเจ้านายกลับมาละ

และพวกเขา, เจ้าของบ้าน, ก็ยังไม่รู้

พุดกันไปเรื่อย ๆ พวกเขา ก็ยก
 แก้วให้เขานั่งอยู่ตรงนั้น

- 129/ ๓2 dzun2 ๓๑:๓1 ๓a๓2, nin3 bu๑1
 นั้น ครึ่ง, คราว วัน ก.ป พวกเขา
 ke:๓3 ben2 ๓๑:๓3 pun1 nin3 pa:๓5 ๓a๓2 /
 จริง ๆ เติรม, จัด พิธีแต่งงาน ให้ เขา ไหว้ ล.ท.
- 130/ pun1 na:๓2 nin3 bu๑1 tsiw1
 ให้ นั้น พวกเขา รับมาอยู่กับฝ่ายหญิง
 ๓4 taw3 la:๓3, hew2 so๓4 tso๓1 ๓๑:๓ /
 ๓ ล.น. ลูกเขย ชื่อว่า, เรียก ช้างจง ล.ท.
- 131/ ๓2 dzun2 ๓๑:๓1 ๓a๓2, ts๑๓4 ben2
 นั้น ครึ่ง, คราว วัน ก.ป. จับ, เอา เติรม, จัด
 ta:๓3 ๓a๓2 /
 มา(กล.ลล.) ล.ท.
- 132/ ts๑๓4 da:๓4 pun2 ๓u๑๓1 ๓an1 tci๑๓4
 จับ, เอา ตัก ล.น. น้ำ วาง กล.ทส.
 ๓u๑๓4 /
 นั้น
- 133/ ts๑๓4 ji๑๓2 ๓๑:๓5 bja๓3 ga:๓1 ๓an1
 จับ, เอา หนึ่ง ล.น. ปลา แห้ง วาง
 tci๑๓4 /
 กล.ทส.
- 134/ ๓๑:๓2 ๓an1 tiw3 ts๑w2 /
 และ วาง ล.น. ตะเกียบ
- 135/ ๓an1 tiw3 ts๑w2 na๓4 /
 วาง ล.น. ตะเกียบ เท่านั้น
- 136/ dzun2 ๓๑:๓1, tship4 tiw3 la๓4 /
 ครึ่ง, คราว วัน เสียบ, ปัก ล.น. ไม้ไผ่
- 137/ ๓u๑๓4 daw1 la๓4 ke๓4 ta:๓3, ๓a:๓3
 ที่นั้น ไม้ไผ่ ตัด มา(กล.ลล.) มี
 ๓๑:๓3 ne:1 /
 ไม้ไผ่ ล.ท.
- ครั้งนั้น พวกเขาจัดพิธีแต่งงานให้เขา
 ไหว้จริง ๆ ละ
- ให้พวกเขานั้นรับเอาลูกเขยที่ชื่อว่า
 ช้างจงคนนั้นมาอยู่กับฝ่ายหญิง
- ครั้งนั้นก็เติรมจัด(พิธี)ขึ้นมาแล้ว
- และตักน้ำหนึ่งกะละมังวางไว้ตรงนั้น
- เอาปลาแห้งหนึ่งคุ่มมาวางไว้
- และวางตะเกียบไว้ข้างหนึ่ง
- วางตะเกียบไว้ข้างหนึ่งเท่านั้น
- ครั้งนั้นก็เสียบไม้ไผ่ต้นหนึ่ง
- ไม้ไผ่ที่ตัดมานั้นต้องมีใบไม้อยู่ด้วย

- 138/ tʃip4 tɕiən4, ʔɕ72 tɕw74 ๓4 tɕəj5
 เสียบ, ปัก กล.ทศ. และ จับ, เอา ^๓นี้ ล.น.
 เสียบเอาไว้ และเอาปลาแห้งคูน^๓
 วางไว้
- bjaw3 ga:j1 ʔan1 tɕiən4 /
 ปลา แห้ง วาง กล.ทศ.
 และเรียกขังจมาไหว
- 139/ ʔɕ72 hew2 son4 tson1 pa:j5 /
 และ เรียก ขังจจ ไหว
- 140/ pa:j5 kwə:1 ๓gwəŋ4 ๓on3 lon3 dzen2 /
 ไหว กล.คน. ศีรษะ มิน, งง, วิ่งเวียน หมด
 ไหวไปเรื่อย ๆ จนกระทั่งเวียนหัว
 ไปหมด
- 141/ ja:2 bjaw6 ๓aj4 na:ŋ3 ne:1 /
 ก็ ปลา ไม่ มีชีวิต, เป็นๆ ล.ท.
 ปลาก็ไม่ฟื้นเลข
- 142/ ʔuə4, tɕə:3 tsəw2 miŋ3 dzap4 /
 นั้น นำ, เอา ตะเกียบ ไป คีบ
 จากนั้นก็เอาตะเกียบไปคีบ
- 143/ na:j2 du72 tiw3 tsəw2 na:j2 dzap4
 นั้น หนึ่ง, เดี่ยว ล.น. ตะเกียบ นั้น คีบ
 ตะเกียบข้างเดี๋ยวนั้น คีบปลาก็ไม่ขึ้น
 (= ฟื้น, มีชีวิตขึ้นมาอีกครึ่ง)
- bjaw6 ja:2 ๓4 tɕiə5 /
 ปลา ก็ ไม่ ขึ้น
- 144/ "ʔa:3, pa:j5 tɕəj2 thien1 huən1
 ล.ท. ไหว ได้ ฟ้า วิ่งเวียน
 "โอ้! ไหวเสียดจนฟ้าดินสลาย
 เวียนหัวหมดเลย"
- thəw2 huən1 ti:5 ŋan5 ne:1 kwə:3" /
 ศีรษะ วิ่งเวียน ดิน พังทลาย ล.ท. ล.ท.
- 145/ ๓aŋ3 kwə:1 kwəŋ4 ha74 ๓uŋ3, "๓əj3
 เหมือน อย่าง พุด อะไร เชอ
 อย่างนั้นก็ว่า, "ถ้าเป็นเชอจะขึ้นหรือ
 ไม่ขึ้น"
- faw5 ๓4 faw5" /
 ขึ้น ไม่ ขึ้น
- 146/ "ta:j3..... jiə1 pa:j5 ๓aŋ2 ka:5 /
 มา ฉัน ไหว คู ลอง
 "มา... ลองให้ฉันไหวคูน"

* เป็นภาษาจีนฮ่อ

147/ se:1 kwəŋ4, jiə1 pa:j5 tu74 faw5
ถ้า หุด ฉัน ไหว้ ได้ ชัน

lwə:1 kwə:j1, ๓4 ne:1 ʔaw4 /

ล.ท. ล.ท. ของฉัน ภรรยา

148/ məj3 pa:j5 tu74 faw5, məj3 ne:1
เชอ ไหว้ ได้ ชัน เชอ ของ

ʔaw4" /

ภรรยา

149/ kwə:1 ʔuə4 dzun2 kwə:j1, tsəw74 na:j2
และ นั้น ครึ่ง, คราว วัน จับ นั้น

son4 tson1 beŋ5 gwə:j1 miŋ3 /

ซังจง เป็ด ออก ไป

150/ nin3 pa:j5 /

เขา ไหว้

151/ pa:j5 puə1 pa:j5 liv6 /

ไหว้ สาม ไหว้ กล.ลล.

152/ tso:2 puət2 bjaw6 niəm5 ʔaʔ2 /

ก็ เห็น ปลา สด ล.ท.

153/ niəm5 te:5 ʔaʔ2 /

สด เล็กน้อย ล.ท.

154/ ʔc:ŋ5 pa:j5 siə2 pa:j5 /

อีก ไหว้ เจ็ด ไหว้

155/ tso:2 puət2 bjaw6 ʔiət4 ʔiət4,

ก็ เห็น ปลา สับค่าง, ส่ายไปส่ายมา-

ʔiət4 ʔiət4 ne:1 ʔaʔ2 /

(กล.กษ.) ล.ท. ล.ท.

156/ dzun2 kwə:j1, nin3 tʔə:3 tsəw2, du72

ครึ่ง, คราว วัน เขา นำ, เขา ตะเกียบ หนึ่ง, เคียว

tiw3 tsəw2 ɲaŋ4 miŋ3 dzap4 /

ล.น. ตะเกียบ เท่านั้น ไป คีบ

ถ้าหากว่าฉันไหว้ฉันแล้วชัน(=ฟัน) ฉันนะ
เป็นภรรยาของฉัน

ถ้าเชอไหว้แล้วชัน(=ฟัน) เป็นภรรยา
ของเชอ

และครึ่งนั้นก็จับซังจงคนนั้นเป็ดออกไป

และเขาก็ไหว้

ไหว้สามครั้งแล้ว

ก็เห็นปลาสดขึ้นมาเลย

สดขึ้นมาหน่อยละ

ไหว้อีกเจ็ดครั้ง

ก็เห็นปลาสะบัดค่างไปมา

ครึ่งนี้เขาก็เอาตะเกียบ, ตะเกียบ
ข้างเดียวเท่านั้นไปคีบ

- 157/ puət2 dzap4 tu74 tciə5 /
เห็น คับ ได้ ขึ้น
ก็เห็นว่าคืบแล้วขึ้น(=ขึ้น)
- 158/ ʔc:ŋ5 pa:j5 tsiəp2 ne:2 pa:j5 /
อีก ไหว สิบสอง ไหว
ก็ไหวอีกสิบสองครั้ง
- 159/ bjaw6 faw5 miŋ3 nan2 law3 nəw:ŋ3
ปลา ขึ้น ไป กิน ไม้ไผ่ ใบไม้
ปลาก็ขึ้นไปกินใบไม้
๗๘๗๒ /
ล.ก.
- 160/ dzun2 nəw:j1 ʔa72, tso:2 ge:ŋ3, nin3
ครั้ง, คราว วัน ก.ป. ก็ ระวาง เขา
ครั้งนี้ (เขา)ก็ระวางว่า
พวกพ่อของเขาทำอย่างนั้นทำไมนะ
- tiə1 buə1 naŋ3 nəw:1 tsəw5 nəw:1 /
พ่อ พวก เหมือน อย่าง ทำ ล.ก.
- 161/ dzu72 da:w4 ʔan1 tciən4, ʔuə4 ləw:ŋ5
มีด ชาว วาง กล.ทศ. นั้น วางขวาง
คาบวางอยู่ วางขวางอยู่ตรงนั้น
tciən4 /
กล.ทศ.
- 162/ ʔuə4 dzun2 nəw:j1, nin3 təw:3 tsəw5
นั้น ครั้ง, คราว วัน เขา นำ, เขา ทำ
ครั้งนั้น เขาก็เอาเท้าเตะคาบมา,
เกือบจะทำให้บาดเจ็บของพ่อของเขา
- di74 dzu72 da:w4 ta:j3, kha74 te:5 tsəw74
เตะ มีด ชาว มา เกือบจะ จับ
ตาย
- nin3 tiə1 ne:1 tca:ŋ1 kat4 taj2 /
เขา พ่อ ของ คอ ขาด ตาย
ขาด(คอของพ่อของเขา)ขาดไป
- 163/ kat4 dut4 miŋ3 /
ขาด ขาด ไป(กล.ลล.)
- 164/ nin3 buə1 tshin5 ta:j3 hiw4 tu74
พวกเขา จึง มา รู้ ได้
พวกเขาจึงรู้ได้เลย
๗๘๗๒ /
ล.ก.

165/ ʔuə4 dzun2 ɲoːj1, kaʔ2 leːn1
 ัน คั้ง,คราว วัน ้าง ๑
 tshien3 tsheʔ4 haʔ4 taw3 jaː2 hiw4
 ชาติพี่น้อง ใคร ก็ ู้
 ʔaʔ2 /
 ล.ก.
 166/ doŋ2 haːj5 jaː2 ɸon3 luəŋ3 tciəw3
 เท่า ไหน ก็ ่วนล่ง ศึกษาต่อ
 kwien1 dzuən5 ʔaʔ2 ɲoː3 saː1 /
 เจ้านาย กลับ ล.ก. ล.ก. ล.ก.
 167/ ʔuə4 dzun2 ɲoːj1 ʔeʔ2, taːj3 ɲaːj2
 ัน คั้ง,คราว วัน ก.ป. มา ถาม
 kaː5 nin3 buə1 wəj2 haʔ4 tiw2 ɲaŋ3 ɲoː1
 ลอง พวกเขา เพราะ สาเหตุใด เหมือน ่าง
 tsəw5 nin3 tiə1 buə1 /
 ทำ เขา พ่อ พวก
 168/ seː1 kwoːŋ4, ʔoː4, wəj2 tsuʔ2 ɲ4
 ก็ พุด ล.ก. เพราะว่า ไม้
 puət2 ɲəj3 dzuən5 law3 ʔaʔ2 /
 เห็น เขา กลับ นาน ล.ก.
 169/ jiə1 buə1 koː5 ʔaʔ2 /
 พวกเรา ัก ล.ก.
 170/ tsaʔ2 həj5 ʔaː4 taŋ3 taj2, ɲ4
 เกรงว่า สักครู่ คาย ไม้
 ɲaːj3 miən3 pjoŋ4 /
 มี คน ฝั่ง
 171/ tshin5 taːj3 tsiw1 laːŋ3 ɲoː3 /
 จึง มา ับมาอยู่กับฝ่ายหญิง ลูกเขย ล.ก.

คั้งนั้น ชาติพี่น้องใคร ๑ ที่อยู่ข้าง ๑
 ก็รู้ละ
 อย่งไรว่า่วนล่งที่ไปศึกษาต่อเป็น
 เจ้านายก็กลับมาละนะ
 คั้งนั้น ก็มาถามคู้ว่าเพราะเหตุใด
 พวกเขาจึงทำกับพวกพ่อของเขา
 อย่งนั้น
 (พ่อ)ก็พุด "ไอ้! เพราะว่าไม่เห็นเขา
 กลับมาตั้งนานละ
 พวกเราก็ก้นแล้ว
 เกรงว่า เดี่ยวคายไป ไม้มีคนฝั่ง
 (=ทำศพ)
 จึงมารับเอาลูกเขยมาอยู่กับฝ่ายหญิง
 นะ"

181/ liəw3 naːj2 duʔ2 ɲəːm1 baʔ2 ɲəːj1
 เก็บไว้ นั้น หนึ่ง, เดียว ล.น. ดวงอาทิตย์

tsiw5 /

สอง

182/ ʔiʔ2 tsan2 tsiw5 buə1 naːj4 luːŋ3
 เดียวนี้ สอง พวกเรา นี้ ท้องฟ้า

diə4 , buə1 miən3 ɲaːn3 //

ข้างล่าง, ใต้ พวกเรา ประชาชนทั่วไป

เก็บดวงอาทิตย์ไว้สองเพียงดวงเดียว
 เท่านั้น

เดี๋ยวนี้ สองพวกเรา, พวกเราประชาชน
 ทั่วไปที่อยู่ใต้ฟ้า

เรื่องที่ 5

ผู้บอกภาษา : นายเล่าอูกวาง แซ่ฉิน อายุ 72 ปี

อัดเสียงเมื่อ : 29 มีนาคม 2530 ที่บ้านห้วยแม่ซ้าย ต.แม่สาว อ.เมือง จ.เชียงราย

// "na:ŋ3 kwə:5 kəw4" //

ง พี่ชาย นิกาน

นิทานเรื่อง "ฟุ้ง"

1/ ʔi72 ŋwə:j1, nin3 buə1, sək4 sa:5

วันนี้ พวกเขา ศึกษา

วันนี้ พวกเขา, นักศึกษา, มาถึง
หมู่บ้านแม่สาวที่นี้ของเรา

mien3, ta:j3 thaw5 buə1 na:j4 mə:3 ja:w4

คน มา ถึง พวกเรา ที่นี้ แม่สาว

la:ŋ6 /

หมู่บ้าน

2/ ʔɛ72 tsuət2 jiə1 buə1 mien3 ne:1

และ ศึกษา, เขาอย่าง พวกเรา ชาวเมี่ยน ของ

และศึกษานิทานของพวกเขาชาวเมี่ยน

kəw4 /

นิทาน

3/ ʔi72 ŋwə:j1, jiə1, law3 ʔu:1 kwəŋ4,

วันนี้ ฉิน ---เล่าอูกวาง---

วันนี้ ฉิน, เล่าอูกวาง, และพี่ชายของฉิน,
ก๊วยพิน, คนนั้น เล่าเรื่องของ "เฟอเจ็ย"

jiə1 ne:1 kwə:5, kuəj3 fin1, ʔuə4 taw3

ฉิน ของ พี่ชาย ก๊วยพิน นั้น ล.น.

ของพวกเขา อัดเข้าไปในเทป ให้
พวกเขานำไปฟัง

kwəŋ4 nin3 buə1 "fəj5 tsie4" ne:1 kəw4,

พูด พวกเขา เฟอเจ็ย ของ นิกาน

piəʔ2 miŋ3 ʔat4 pun1 nin3 buə1 tɔ:3

เข้า ไป อัดเทป ให้ พวกเขา นำ, เขา

miŋ3 muəŋ5 /

ไป ฟัง

4/ jiə1 kw:ŋ4 tiw3 lo:3 n̄w:ɟ1 ʔuə4 na:ŋ3 ฉั้น พุด ล.น. เก้า วัน นั้น งู kw:5 ne:1 kəw4 / พี่ชาย ของ นิทาน	ฉั้นเล่าสักเรื่องเกี่ยวกับเรื่องของงู ในสมัยก่อนนั้น
5/ ʔuə4, ma:j3 taw3 huŋ3 tiə5 / นั้น มี ล.น. กษัตริย์	ครั้งนั้น มีกษัตริย์องค์หนึ่ง
6/ khu:ŋ5 ju:ŋ6 tuʔ4 siə2 taw3 siəʔ4 ใต้ต้น, เหยิง เกิด, คลอด ได้ เจ็ด ล.น. ลูกสาว ʔuə4 / เก่า	ให้กำเนิดคนด้อยเฉพาะลูกสาวได้ เจ็ดคนเท่านั้น
7/ ʔ4 ma:j3 t̄w:n1 / ไม่มี ลูกชาย	ไม่มีลูกชายเลย
8/ ʔ4 dzun2 n̄w:ɟ1 ʔaʔ2, ʔ4 ma:j3 miən3 นั้น ครั้ง, คราว วัน ก.ป. ไม่มี คน theŋ5 nin3 kw:j5 liəŋ5 / ช่าง เขา ไม้ ไ้	ครั้งนั้นก็ไม่มีใครช่วยเขาโค่นไม้ที่ไว้
9/ dzun2 n̄w:ɟ1, na:j2 ʔiəŋ5 ʔaʔ2, tsaʔ4 ครั้ง, คราว วัน นั้น ปี ก.ป. ถาง na:j2 siə2 n̄w:m1 tsəw:ŋ1 / นั้น เจ็ด ล.น. ภูเขา	ครั้งนั้น ในปีนั้นก็ถางหญ้าบนภูเขา ที่นั้นได้เจ็ดลูก
10/ ʔuə4 tsaʔ4 tsieŋ5 ta:j3, ʔ4 ma:j3 นั้น ถาง เสรี มา(กล.ลล.) ไม่มี มี miən3 theŋ5 kw:j5 / คน ช่าง ไม้	ถางที่นั้นเสร็จแล้ว ไม่มีคนช่วย ไม้
11/ ʔaʔ2 nin3 ne:1 tiə1 miŋ3 ʔuə4 dəj2, และ เขา ของ พ่อ ไป นั้น ไ้ miŋ3 hew2 / ไป ร้องไห้	และพ่อของเขาไปที่ไ้ นั้น เพื่อไป ร้องไห้

- 12/ hew2, ha74 taw3 ʔwəj5 noŋ2 nin3
 ร้องเรียก ไคร อหาก, จะ เลา เขา
 ne:1 siə74 /
 ของ ลูกสาว
- 13/ ʔc72 ta:j3 ʔuə4 /
 และ มา นั้น
- 14/ miŋ3 kwəj5 nin3 ʔuə4 dzoŋ1 liəŋ5 /
 ไป ไค่นไม้ เขา นั้น ล.น. ไร่
- 15/ kwəj5 nin3 na:j2 siə2 nɔw:ɯ1
 ไค่นไม้ เขา นั้น เจ็ด ล.น.
 tca72 tsɔw:ŋ1 /
 ภูเขา
- 16/ siə2 taw3 siə74 tsa74 na:j2 siə2
 เจ็ด ล.น. ลูกสาว ถาง นั้น เจ็ด
 nɔw:ɯ1 tca72 tsɔw:ŋ1 ta:j3, hew2 ʔc72
 ล.น. ภูเขา มา(กล.ลล.) ร้องเรียก และ
 ha:j5 ʔuə4 tciə5 tom3 boŋ1 ku72 ʔuəj2 /
 ได้ยิน นั้น บน เทือกเขา ข้างบน
- 17/ ha:j5 taw1 /
 ได้ยิน ตอบ
- 18/ taw1 liw6, ʔc72 buə5 nin3 ʔc72, siə2
 ตอบ กล.ลล. และ บอก เขา ก.ป. เจ็ด
 nɔw:j1 siə2 muən6, hew2 nin3 tshih5 ta:j3
 วัน เจ็ด คีน ร้องเรียก เขา จึง มา
 ʔo:2 /
 ล.ก.
- 19/ buə5 liw6, nin3 ʔc72 dzuən5 ta:j3 /
 บอก กล.ลล. เขา ก.ป. กลับ มา
- 20/ siə2 nɔw:j1 siə2 muən6 tuj3 bju:ŋ2 /
 เจ็ด วัน เจ็ด คีน ตก ฟ่น

ร้องเรียกว่า ไครอหากได้ลูกสาว
 ของเขา

ก็ให้มาตรงนั้น

และไปไค่นต้นไม้ที่ไร่ผืนนั้นของเขา

ไค่นไม้ที่ภูเขาเจ็ดลูกนั้นของเขา

ลูกสาวเจ็ดคนได้ถางหญ้าบนภูเขา
 เจ็ดลูกนั้นแล้ว ก็ร้องเรียกและได้ยิน
 จากบนเทือกเขาข้างบนนั้น

ได้ยินเสียงตอบ

ตอบแล้วก็บอกเขาว่า อีกเจ็ดวัน
 เจ็ดคีนร้องเรียกเขาแล้วจึง
 ค่อยมานะ

บอกแล้ว เขาก็กลับมาบ้าน

ฝนก็ตกเจ็ดวันเจ็ดคีน

- 21/ map4 mc:ŋ3 map4 muəŋ6 ne:1 /
 มีดคว่ำ, มีดพำมัดิน ล.ท.
- 22/ tuj3 siə2 ɲwə:j1 siə2 muən6 bju:ŋ2
 ตก เจ็ด วัน เจ็ด คืน ฝน
 liw6 /
 กล.ลล.
- 23/ miŋ3 thaw5 maŋ2 ʔaʔ2 /
 ไป ถึง คู ล.ท.
- 24/ siə2 ɲwə:m1 tcaʔ2 tsɔ:ŋ kwə:j5 dziəŋ1
 เจ็ด ล.น. กูเขา โคนไม้ เตียน, โลง
 dzeŋ2 ʔaʔ2 /
 ทมด ล.ท.
- 25/ kwə:j5 ta:j3, ʔan1 tciəŋ4 phuj1
 โคนไม้ มา(กล.ลล.) วาง กล.ทส. ดาก, ผึ่งแดด
 ga:j1 ta:j3 /
 แห้ง มา(กล.ลล.)
- 26/ kaʔ2 ha:4, puə4 dziəŋ1 ta:j3 /
 ข้างหลัง เพา เตียน, โลง มา(กล.ลล.)
- 27/ dzun2 ɲwə:j1, nin3 miŋ3 piw4 tsiəŋ5
 ครั้ง, คราว วัน เขา ไป เก็บกวาด เส้จ
 dzeŋ2, ʔan1 tciəŋ4 /
 ทมด วาง กล.ทส.
- 28/ dzun2 ɲwə:j1, jo:2 m4 ha:j3 ma:j3
 ครั้ง, คราว วัน จึง ไม่ สามารถ มี
 miəŋ3 dzop2 ʔaʔ2 /
 คน ปลุกข้าว(แบบเมียน) ล.ท.
- 29/ ɲwə:j1 ʔaʔ2, ʔcə:ŋ5 miŋ3 hew2 /
 ครั้งนี้ ก.ป. อีก ไป ร้องเรียก
- มีดพำมัดิน
- ฝนตกเจ็ดวันเจ็ดคืนแล้ว
- ก็ไปถึงคู
- กูเขาทั้งเจ็ดลูกถูกโคน
 จนเตียนโล่งหมดละ
- โคนเส้จก็วางตากแดดไว้จนแห้งแล้ว
- ต่อมาก็เผาจนเตียนเรียบร้อยแล้ว
- ครั้งนั้น เขาไปเก็บกวาดหมดแล้ว
 และวางไว้
- ครั้งนั้นก็ไม่มีคนช่วยปลุกข้าวละ
- ครั้งนั้นก็ไปร้องเรียกอีก

30/ hew2, ʔɛ:ŋ5 ʔiəŋ1 ʔuə4 tɕiə5 tom3 boŋ1
 ร้องเรียก อีก อยู่ นั้น บน เทือกเขา
 kuʔ2 ɠuəj2 /
 ข้างบน

31/ ʔɛ:ŋ5 ha:j5 ʔuə4 taw1 nin3 /
 อีก ได้ยิน นั้น คอบ เขา

32/ hew2 nin3, pja:1 ɠuə:j1 pja:1 ɠuəŋ6
 ร้องเรียก เขา ห้า วัน ห้า คืน
 hew2 nin3 ɠ4 tuʔ4 ta:j3 ʔɔ:2 /
 ร้องเรียก เขา ไม่ ได้ มา ล.ท.

33/ dzun2 ɠuə:j1, nin3 dzuəŋ5 miŋ3 /
 ครั้ง, คราว วัน เขา กลับ ไป

34/ ke:ŋ3 pja:1 ɠuə:j1 pja:1 ɠuəŋ6 tuj3
 จริง ๆ ห้า วัน ห้า คืน ตก
 bju:ŋ2 /
 ฝน

35/ ɠap4 ɠɛ:ŋ3 ɠap4 ɠuəŋ6, jom3 ɠ4 jom3 /
 มีดควม, มีดฟ้ามีดดิน เสียงฝนตกพว่า ๆ

36/ tsuə4 tuʔ4 tuj3 pa:2 bju:ŋ2 /
 ทร ได้ ตก เสรีจ ฝน

37/ miŋ3 thaw5, ɠaŋ2 jiət2 dzoŋ1 ʔuə4
 ไป ถึง คุ หนึ่ง ล.น. นั้น
 siə2 ɠuə:ŋ1 tɕaʔ2 tsɔ:ŋ1 /
 เจ็ด ล.น. ภูเขา

38/ dzop2 tsieŋ5 bjaŋ3 dzeŋ2, ʔan1
 ปลุกข้าว(แบบเมียน) เสรีจ ต้นข้าว หมด วาง
 tɕiəŋ4 ʔaʔ2 /
 กล.ทส. ล.ท.

ร้องเรียกและอยู่บนเทือกเขา
ข้างบนนั้นอีก

และได้ยินเสียงคอบเขาจากที่นั้นอีก

บอกเขาว่า, ห้าวันห้าคืน บอกเขาว่า
ไม่ต้องมานะ

ครั้งนี้ เขาก็กลับไป

ฝนก็ตกลงมาจริง ๆ ห้าวันห้าคืน

มีดฟ้ามีดดิน และมีฝนตกลงมาพว่า ๆ

รจนฝนตกเสรีจแล้ว

พอไปถึง ก็คุไว้ทั้งคืนบนภูเขา
เจ็ดลูกนั้น

ปลุกข้าวเสรีจหมดแล้ว และวางไว้ละ

- 39/ nin3 siə74 buə1 fiəw5 na:j2 ɲiəŋ5
 เขา ลูกสาว พวก คุณล, รักษา นั้น ปี่
 tshun3 kc:ŋ1 /
 ภารกิจเกี่ยวกับการปลูกข้าว
- 40/ kw:ŋ4 ʔuə4, fiəw5 thaw5 bjaw3 tsuə72 /
 หุด นั้น คุณล, รักษา ถึง ต้นข้าว สุกเต็มรวง
 41/ fiəw5 thaw5 bjaw3 tsuə72 ta:j3 /
 คุณล, รักษา ถึง ต้นข้าว สุกเต็มรวง มา(กล.ลล.)
 42/ kw:ŋ4 ka72 ha:4 tɕjap4 /
 หุด ข้างหลัง ตัด
 43/ tɕjap4 tsiəŋ5 na:j2 te:5 bjaw3, ʔan1
 ตัด เสร็จ นั้น ล.น. ต้นข้าว วาง
 tɕiəŋ4 /
 กล.ทส.
- 44/ ɲ4 dzun2 ɲw:j1, jo:2 ɲ4 tu74 lam5
 นี้ ครั้ง, คราว วัน จึง ไม่ ได้ ฉาง, ยุ่งข้าว
 tap4 /
 ไร่
- 45/ ɲ4 ɲw:j2 tu74 lam5 tap4 /
 ไม่สามารถจะ ได้ ฉาง, ยุ่งข้าว ไร่
- 46/ nin3 ʔc:ŋ5 ɲiŋ3 hew2 /
 เขา อึก ไป ได้ยิน
- 47/ hew2 jo:2 ha:j5 /
 ร้องเรียก จึง ได้ยิน
- 48/ ʔc:ŋ5 ha:j5 tɕiəŋ5 taw1 /
 อึก ได้ยิน บน ตอบ
- 49/ dzun2 ɲw:j1 ʔa72, hew2, puə1 ɲw:j1
 ครั้ง, คราว วัน ก.ป. ร้องเรียก สาม วัน
 puə1 ɲuən6 ɲ4 tu74 ta:j3 ʔo:2 /
 สาม คื่น ไม่ ได้ มา ล.ท.
- พวกลูกสาวของเขาที่คุณลภารกิจ
 เกี่ยวกับการปลูกข้าวในปีนั้น
 จากนั้นก็คุณลจนถึงต้นข้าวสุกเต็มรวง
 คุณลจนถึงต้นข้าวสุกเต็มรวงแล้ว
 ต่อมาก็ตัด(ข้าว)
 ตัดต้นข้าวเหล่านั้นเสร็จก็วางไว้
 ครั้งนี้ ก็ไม่มียุ่งใส่ข้าว
 ไม่สามารถจะมียุ่งใส่ข้าว
 เขาก็ไปร้องเรียกอึก
 ร้องเรียกแล้วก็ได้ยิน
 ได้ยินเสียงตอบจากข้างบนอึก
 ครั้งนั้น ก็ร้องเรียกว่าสามวันสามคื่น
 ไม่ต้องมานะ

50/ ɲwəːj1, nin3, keːŋ3 tuj3 puə1 ɲwəːj1
 ครั้งนี้ เขา จ้าง ๆ ตก สาม วัน
 puə1 ɲuən6 bjuːŋ2, ɲap4 ɲeːŋ3 ɲap4 ɲuən6,
 สาม คืน ผน มีดควม, มีดพ้ามัวคิน
 ɲiŋ3 thaw5 ɲaŋ2 puət2 nin3 buə1 tsəw5
 ไป ถึง คู้ เห็น พวกเขา ทำ
 tsieŋ5 lam5 /
 เสรีจ ฉาง, ยั้งข้าว
 51/ theŋ5 nin3 tap4 tsieŋ5 bjaŋ3 dzeŋ2
 ช่วส เขา ไล่ เสรีจ ต้นข้าว หมค
 taːj3, tap4 tciən4 ʔaʔ2 /
 มา(กค.ลล.) ไล่ กค.ทศ. ล.ท.
 52/ dzun2 ɲwəːj1 ʔaʔ2, ʔiʔ2 ɲiəŋ5
 ครั้ง, คราว วัน ก.ป. ปีน
 tshun3 keːŋ1 tsəw5 tɕun3 ʔaʔ2 /
 ภารกิจเกี่ยวกับการปลุกข้าว ทำ เสรีจสมบุรณ์, ครบวงจร ล.ท.
 53/ dzun2 ɲwəːj1 ʔeʔ2, ʔaː3 hew2,
 ครั้ง, คราว วัน ก.ป. ล.ท. ร้องเรียก
 nin3 buə1 ʔwəːj5 loŋ2 nin3 neː1 siəʔ4, ʔeʔ2
 พวกเขา อฮาก เขา เขา ของ ลูกสาว และ
 taːj3 ʔaʔ2 /
 มา ล.ท.
 54/ haʔ4 taŋ3 keːŋ4 ʔuə4 theŋ5 nin3
 ใคร พุด นั้น ช่วส เขา
 tsəw5 ʔiʔ2 ɲiəŋ5 tshun3 keːŋ1, tsəw5
 ทำ ปีน ภารกิจเกี่ยวกับการปลุกข้าว ทำ
 tsuəʔ2 ʔaʔ2 /
 สุกเต็มรวง ล.ท.
 55/ ʔwəːj5 noŋ2 nin3 neː1 siəʔ4, ʔeʔ2
 อฮาก เขา เขา ของ ลูกสาว และ
 taːj3 /
 มา

ครั้งนี้ ผนตกลงมาจ้าง ๆ สามวัน
 สามคืน มีดพ้ามัวคิน, เขาไปถึง
 คู้ก็เห็นว่า พวกเขาสร้างยั้งข้าว
 เสรีจแล้ว
 และช่วสเอาข้าวไล่ยั้งข้าวเสรีจ
 หมคแล้ว และไล่เอาไวัละ
 ครั้งนี้ ภารกิจเกี่ยวกับการปลุกข้าว
 ของป็นทำจนครบวงจรละ
 ครั้งนั้นก็ อ้า! ร้องเรียกว่า พวกเขา
 อฮากได้ลูกสาวของเขา ก็มาได้ละ
 ใครที่เวลานั้น ได้ช่วสเขาทำภารกิจ
 เกี่ยวกับการปลุกข้าวของป็น, ทำ
 จนข้าวสุกเต็มรวงละ
 อฮากได้ลูกสาวของเขาที่มา

56/ te:5 hit4 ๓๓๓๓๓๓๓๓ te:5, tso:2 puət2
 เล็กน้อย สักครู คำ, มีด เล็กน้อย ก็ เห็น
 tom3 na:η1 luj3 luj3^{*} ne:1, ta:j3
 ใหญ่ งู เคลื่อนไหวเป็นทอด ๆ (กล.กษ.) ของ มา
 ๗๗๒ /
 ล.ก.

57/ ta:j3 thaw5, khwi:η1 tciən4 nin3 buə1
 มา ถึง ม้วน, ๓๓๓๓๓๓๓๓ กล.กษ. พวกเขา
 ne:1 təw3 dza:p2 lə:n1 /
 ของ เตาไฟ, กองไฟ ข้าง ๆ

58/ dzun2 ๓๓๓๓๓๓๓๓ ๗๗๒, nin3 siə2 ๓๓๓๓๓๓๓๓
 ครั้ง, คราว วัน ก.ป. เขา เจ็ด ฟันธง (ล.น.)
 siə74, ๓๓๓๓๓๓๓๓ ta:j3, tso:2 hew2 ๓๒ te:5
 ลูกสาว คำ, มีด มา (กล.ลล.) ก็ เรียก นั้น ล.น.
 siə74 to:5 ๗๓๓๓๓๓๓๓ pun1 na:η3 kw:5 dza:p5
 ลูกสาว เท, ตัก น้ำ ให้ งู พี่ชาย ล้าง
 sin1 /
 ตัว, ร่างกาย

59/ hew2 ku72 ๓๓๓๓๓๓๓๓ ๓๓๓๓๓๓๓๓ to:5 ๗๓๓๓๓๓๓๓ /
 ร้องเรียก ลูกสาวคนโต ไป เท, ตัก น้ำ

60/ ku72 ๓๓๓๓๓๓๓๓ ja:2 ๗๓๓๓๓๓๓๓, nin3 ๓๒ ๓๓๓๓๓๓๓๓
 ลูกสาวคนโต ก็ ปฏิเสธ เขา ไม่ ไป
 to:5 /
 เท, ตัก

61/ hew2 ๓๓๓๓๓๓๓๓ ๓๓๓๓๓๓๓๓ to:5 /
 ร้องเรียก ลูกสาวคนที่ ๒ ไป เท, ตัก

พอเห็นลง ก็เห็นงูใหญ่เลื้อยแล้ว
 เลื้อยอีก มาละ

พอมมาถึง ก็ชดตัวไว้ที่ข้างเตาไฟของ
 พวกเขา

ครั้งนั้น พอคำลงแล้ว เขาก็เรียก
 ลูกสาวเจ็ดฟันธงเหล่านั้นตักน้ำ
 ให้พี่ชาย

เรียกลูกสาวคนโตไปตักน้ำ

ลูกสาวคนโตก็ปฏิเสธว่า เขาไม่
 ไปตัก

เรียกลูกสาวคนที่ ๒ ไปตัก

* luj3 หมายถึง ขนของที่ละชิ้นเป็นทอด ๆ ไปจนถึงจุดหมายปลายทาง

- 62/ ʔnaj5 ja:2 ʔ4 miŋ3 to:5 /
 ลูกสาวคนที่ 2 ก็ไม่ไปตัด
- 63/ hew2 thaw5 nin3 ne:1 siəʔ2 ʔfa:ʔ1 /
 เรียกเรียก ถึง เขา ของ ลูกสาว คนที่ 3
 เรียกถึงลูกสาวคนที่ 3 ของเขา
- 64/ nin3 ne:1 siəʔ2 ʔfa:ʔ1 ʔ4
 เขา ของ ลูกสาว คนที่ 3 ไม่
 ลูกสาวคนที่ 3 ของเขาก็ไม่ตอบ
- kha:1 lo:1 /
 ส่งเสียงดัง
- 65/ ʔc:ŋ5 hew2 thaw5 ʔfəj5 /
 อีก เรียกเรียก ถึง ลูกสาวคนที่ 4
 เรียกถึงลูกสาวคนที่ 4 อีก
- 66/ ja:2 ʔ4 miŋ3 /
 ก็ ไม่ ไป
 (ลูกสาวคนที่ 4) ก็ไม่ไป
- 67/ hew2 thaw5 nin3 ne:1 ʔma:n4 /
 เรียก ถึง เขา ของ ลูกสาวคนที่ 5
 เรียกถึงลูกสาวคนที่ 5 ของเขา
- 68/ ja:2 ʔ4 miŋ3 to:5 /
 ก็ ไม่ ไป เท, ตัก
 (ลูกสาวคนที่ 5) ก็ไม่ไปตัด
- 69/ siə2 ʔuə3 siəʔ4, hew2 dzeŋ2 /
 เจ็ด พี่น้อง(ล.น.) ลูกสาว เรียกเรียก ทมด
 ลูกสาวเจ็ดพี่น้องก็เรียกหมดแล้ว
- 70/ jiət2 taw3 ja:2 ʔ4 miŋ3 to:5 /
 หนึ่ง ล.น. ก็ ไม่ ไป เท, ตัก
 ก็ไม่ไปตัดสักคน
- 71/ dzun2 ʔuə:j1, ʔc:ŋ5 taw5 ga:ŋ1 ta:j3
 ครั้ง, คราว วัน อีก ย้อนกลับ มา
 ครั้งนั้น ก็ย้อนกลับมาเรียกอีก
- hew2 /
 เรียก
- 72/ hew2 kwə:1 thaw5 nin3 ne:1 ʔ2 taw3
 เรียก กล.คน. ถึง เขา ของ นั้น ล.น.
 เรียกไปเรื่อย ๆ จนถึงลูกสาวคนที่ 3
 คนนั้นของเขา
- siəʔ2 ʔfa:ʔ1 /
 ลูกสาว คนที่ 3

73/ ʔaŋ3 miŋ3 tsɔŋ4 ʔuəŋ1 tɔ:5 tsiəŋ5,
และ ไป จับ,เอา น้ำ เท,ตัก เส้รัง

ʔaŋ1 tɕiəŋ4 ʔuə4 tso:3 /

วาง กล.ทศ. นั้น อ่าง

74/ ʔaŋ3 buə5 na:ŋ3 kɔ:5 miŋ3 dza:w5

และ บอก งู พืชฯ ไป ล้าง

sin1 ʔaŋ2 /

ตัว,ว่างกาช ล.ท.

75/ na:ŋ1 tso:2 lui3 lui3 huŋ5

งู ก็ เคลื่อนไหวเป็นทอด ๆ (กล.ทศ.) ตรง

tɕiəŋ4 ʔuə4 sa:1 pu:ŋ3 ʔuəŋ3 tso:3 miŋ3 /

กล.ทศ. ที่โน้น ชานเรือน อ่างน้ำ,ที่อาบน้ำ ไป

76/ nin3 ʔaŋ2 tso:2 tshuət4 kɛ:ŋ3 kha:1

เขา ก.ป. ก็ ออก ----นอกบ้าน-

daw1 miŋ3 /

--- ไป

77/ tsɔŋ4 nin3 ne:1 lui3 sja:ŋ1 pɛ:ŋ1

จับ,เอา เขา ของ ชายเสื้อ ดึง

ta:j3, thɔŋ4 tɕiəŋ4 /

มา บึง,ปิดตา กล.ทศ.

78/ nin3 ʔuə4 tɕi:ŋ1 maŋ2 /

เขา นั้น ตา(อวัยวะ) คู่

79/ maŋ2 ʔaŋ2, ʔo:4, piəŋ2 ʔuə4 tso:3

คู่ ล.ท. ล.ท. เข้า นั้น อ่าง

kaŋ2 ʔuə5 miŋ3 dza:w5 sin1 /

ข้างใน ไป ล้าง ตัว,ว่างกาช

80/ ta:j3 jiət2 taw3 həw3 se:ŋ1 /

มา หนึ่ง ล.น. ชายหนุ่ม

และ (ลูกสาวคนที่ 3) ก็ไปเอาน้ำมาเท
ใส่อ่างแล้ววางไว้ที่นั่น

และบอกให้ฟุ้งไปอาบน้ำได้ละ

งูก็เลื้อยแล้วเลื้อยอีกตรงดิ่งไปที่อ่างน้ำ
ที่อยู่ชานเรือนโน้น

เขา (= ลูกสาวคนที่ 3) ก็ออกนอกบ้านไป

และเอาชายเสื้อของเขาดึงมาปิด
ตาไว้

ตานั้นของเขาคู่

พอลูแล้วก็ร้องโอ้! เข้าไปอาบน้ำ
ในอ่างนั้น

และกลายมาเป็นชายหนุ่มทั้งคน

81/ kɔːŋ4 ʔuə4 doŋ2 haːj5 neː1, dzuəj2
 พุด นั้น เท่า ไหน ล.น. สาว, หล่อ

liv6 /

กค.ลล.

82/ nɔːj1 ʔaʔ2, hit4 thaw5 puəj5 neː1
 ครั้งนี้ ก.ป. สักครู่ ถึง นอน ของ

tsiəŋ3 hoː2 /

เวลา

83/ nin3 neː1 tiə1 ʔɔːŋ5 hew2 /

เขา ของ พ่อ อีก เรียก

84/ hew2 nin3 neː1 siəʔ2 loː1, kuʔ2

เรียก เขา ของ ลูกสาว โด -ลูกสาว

məj5, miŋ3 tim2 ʔɔːŋ5 pun1 naːŋ3 kɔː5

คนโต- ไป ปุ(ก.) ที่ ให้ งู ฟ้าชาย

puəj5 /

นอน

85/ nin3 neː1 siəʔ2 loː1 jaː2 ʔaj4,

เขา ของ ลูกสาว โด ก็ ปฎิเสธ

nin3 m4 miŋ3 tim2 /

เขา ไม่ ไป ปุ(ก.)

86/ ʔɔːŋ5 hew2 nin3 neː1 siəʔ2 mnaɲ5 /

อีก เรียก เขา ของ ลูกสาว คนที่ 2

87/ siəʔ2 mnaɲ5 jaː2 kɔːŋ4, nin3 m4 miŋ3

ลูกสาว คนที่ 2 ก็ พุด เขา ไม่ ไป

tim2 /

ปุ(ก.)

88/ ʔɔːŋ5 hew2 thaw5 nin3 neː1 siəʔ2

อีก เรียก ถึง เขา ของ ลูกสาว

mfaːm1 /

คนที่ 3

และก็ว่า นั้นหล่อมากแล้ว

ครั้งนี้ อีกสักครู่ถึงเวลานอน

พ่อของเขา ก็ เรียกอีก

เรียกลูกสาวคนโตของเขาไปปุ่ที่
ให้ฟังนอน

ลูกสาวคนโตของเขา ก็ปฏิเสธว่า
เขาไม่ไปปุ่

เรียกลูกสาวคนที่ 2 ของเขาอีกครั้ง

ลูกสาวคนที่ 2 ก็พุดว่าเขาไม่ไปปุ่

เรียกถึงลูกสาวคนที่ 3 ของเขา
อีกครั้ง

- 89/ mfa:m1 ja:2 m4 kha:1 lo:1 /
 ลูกสาวคนที่ 3 ก็ ไม่ ส่งเสียงดัง
- 90/ siə2 muə3 siə74, ʔc:ŋ5 hew2 dzeŋ2 /
 เจ็ด พี่น้อง(ล.น.)ลูกสาว อีก เรียก หมด
- 91/ jiət2 taw3 ja:2 m4 miŋ3 tim2 /
 หนึ่ง ล.น. ก็ ไม่ ไป ปู(ก.)
- 92/ ʔc:ŋ5 ta:w5 sin1 ta:j3 hew2 /
 อีก กลับตัว, กลับหลัง มา เรียก
- 93/ hew2 ku72 məj5, hew2 mna:j5 /
 เรียก ลูกสาวคนโต เรียก ลูกสาวคนที่ 2
- 94/ jiət2 taw3 ja:2 m4 miŋ3 tim2 /
 หนึ่ง ล.น. ก็ ไม่ ไป ปู(ก.)
- 95/ dzun2 ɲo:wj1, ʔc:ŋ5 hew2 thaw5 nin3
 ครั้ง, คราว วัน อีก เรียก ถึง เขา
- ne:1 siə72 mfa:m1 /
 ของ ลูกสาว คนที่ 3
- 96/ ʔc72 tsɔ74 tu74 ɲo:wj1 siəŋ1 ta:j3
 และ จับ, เอา ได้ ล.น. กระดิ่ง มา
- ʔan1 tciəŋ4 ʔuə4 daw1 thi:ŋ1 /
 วาง กล.ทศ. ที่นั่น ห้องโถงกลางบ้าน
- 97/ dzun2 ɲo:wj1 ʔa72, m2 tiw3 na:ŋ1
 ครั้ง, คราว วัน ก.ป. นั้น ล.น. งู
- tso:2 lu:j3 lu:j3 miŋ3 thaw5 ,
 ก็ เคลื่อนไหวเป็นทอด ๆ (กล.ทศ.) ไป ถึง
- khwi:ŋ1 tciəŋ4 na:j2 siəŋ1 ka72 ɲuə5 /
 ม้วน, ชด กล.ทศ. นั้น กระดิ่ง ข้างใน
- 98/ puəj5 tciəŋ4 na:j2 jiət2 muəŋ6 /
 นอน กล.ทศ. นั้น หนึ่ง คืน

ลูกสาวคนที่ 3 ก็ไม่ตอบ

ลูกสาวทั้งเจ็ดพี่น้องก็เรียกหมดอีกครึ่ง

ก็ไม่ไปปูสักคน

ก็ย้อนกลับมาเรียกอีก

เรียกลูกสาวคนโต เรียกลูกสาวคนที่ 2

ก็ไม่ไปปูสักคน

ครั้งนี้ ก็เรียกมาถึงลูกสาวคนที่ 3
 ของเขาอีกครั้ง

และ(ลูกสาวคนที่ 3)ก็เอากะดิ่ง
 ใบหนึ่งมาวางไว้ที่ห้องโถงกลางบ้าน
 ตรงนั้น

ครั้งนั้น งูตัวนั้นก็เลื้อยแล้วเลื้อยอีก
 ไปจนถึงก็ชดตัวไว้ในกระดิ่งนั้น

นอนอยู่ที่นั่นทั้งคืน

- 99/ tiə2 dɔːm1, dzun2 ɲɔːj1 ʔaʔ2, ben2 เข้าวันรุ่งขึ้น ครั้งนั้นก็จัดเตรียม
 ักไป เข้า ครั้ง, คราว วัน ก.ป. เตรียม, จัด อาหารเข้ามาแล้ว
- luːŋ3 dɔːm1 ɲaːŋ5 tɛːj3 /
 ตอนเช้า ช้า มา(ก.ล.)
- 100/ ɲan2 liw6, ʔɛʔ2 ʔɛːŋ5 hew2 nin3 buə1 พอกิน(อาหารเช้า)แล้ว ก็เรียก
 กิน ก.ล. และ อีก เรียก พวกเขา ลูกสาวคนโตของพวกเขาอีก
- siəʔ2 loː1 /
 ลูกสาว โต
- 101/ ʔɛ2 buə1, haʔ4 taw3 kaːn1 naːŋ3 "พวกเธอ! ใครจะตามผู้หญิงไป"
 พวกเธอ ใคร ตาม ุง
- kwː5 miŋ3" /
 ่ชาย ไป
- 102/ hew2 kuʔ2 məj5 /
 เรียก ลูกสาวคนโต
- 103/ nin3 jaː2 kwːŋ4 nin3 ɲ4 miŋ3 /
 เขา ก็ หุด เขา ไม่ ไป
- 104/ hew2 ɲaj5, jaː2 ɲ4 miŋ3 /
 เรียก ลูกสาวคนที่ 2 ก็ ไม่ ไป
- 105/ hew2 siəʔ2 ɲfaːm1, jaː2 ɲ4 เรียกลูกสาวคนที่ 3 ก็ไม่ตอบ
 เรียก ลูกสาว คนที่ 3 ก็ ไม่
- khaː1 loː1 /
 ส่งเสียงดัง
- 106/ siəʔ2 ɲfəj5 /
 ลูกสาว คนที่ 4
- 107/ naːj2 siə2 ɲuə3 siəʔ4, ʔɛːŋ5 hew2 ลูกสาวเจ็ดพี่น้องนั้นก็เรียกหมดอีก
 นั้น เจ็ด พี่น้อง(ล.น.)ลูกสาว อีก เรียก ครั้ง
- dzeŋ2 /
 หมด
- 108/ jaː2 jiet2 taw3 ɲ4 miŋ3 /
 ก็ หนึ่ง ล.น. ไม่ ไป

- 109/ ʔc:ŋ5 taw5 ga:ŋ1 ta:j3 hew2 /
 อึก ย้อนกลับ มา เวียก
 ย้อนกลับมาเวียกอีกครั้ง
- 110/ hew2 thaw5 kuʔ2 ɲəj5 /
 เวียก ถึง ลูกสาวคนโต
 เวียกมาถึงลูกสาวคนโต
- 111/ hew2 thaw5 ɲna:j5 /
 เวียก ถึง ลูกสาวคนที่ 2
 เวียกมาถึงลูกสาวคนที่ 2
- 112/ ja:2 kw:ŋ4, nin3 buə1 jiet2 taw3
 ก็ พุด พวกเขา หนึ่ง ล.น.
 ก็พูดว่า พวกเขาไม่ไปสักคน
- ɲ4 miŋ3 /
 ไม่ ไป
- 113/ ʔc:ŋ5 hew2 thaw3 nin3 ne:1 siəʔ2
 อึก เวียก ถึง เขา ของ ลูกสาว
 เวียกมาถึงลูกสาวคนที่สามของเขา
 อีกครั้ง
- ɲfa:m1 /
 คนที่ 3
- 114/ ʔcʔ2 ɲ4 fun2 tsəw5 ʔaʔ2 /
 และ ไม่ อย่างไร ทำ ล.ท.
 และ (ลูกสาวคนที่ 3) ก็ไม่รู้จะทำอย่างไร
- 115/ piəʔ2 ʔuə4 pjaw3 tshəw5 miŋ3 /
 เข้า นั้น ห้องนอน ไป
 จึงเข้าไปในห้องนอนนั้น
- 116/ niəɲ4 tɕiən4, piəʔ2 miŋ3 dzip4
 ร้องไห้ กล.ทส. เข้า ไป พับ
 ขณะที่ร้องไห้อยู่ ก็เข้าไปพับผ้าห่ม
 แล้วก็แบกใส่หลังไว้
- suəŋ5 ta:j3 , niə5 tɕiən4 /
 ผ้าห่ม มา(กล.ลล.) แบกใส่หลัง กล.ทส.
- 117/ ʔcʔ2 ka:n1 tɕiən4 nin3 ne:1 na:ŋ3
 และ ตาม กล.กคน. เขา ของ งู
 และตามพืดูของเขาไปด้วย
- kw:5 miŋ3 ʔaʔ2 /
 พี่ชาย ไป ล.ท.

- 118/ miŋ3, ʔuə4 dzun2 ɲɔːj1 ʔaʔ2, miŋ3
ไป นั้น ครึ่ง, คราว วัน ก.ป. ไป
miŋ3, nin3 jaː2 ɲam4 tsuʔ2, tɕhiə5
ไป(กล.คน.) เขา ก็ คิด, นึก ถูก โหมโ,
tɕhiə5 haj2 /
โกรธ มาก
- 119/ "jiət2 səj5 miən3" kɔːŋ4, "miŋ3 noŋ2
หนึ่ง ซาติ(ล.น.) คน พุด ไป เอา
naːŋ1 tsəw5 goː5 /
งู กำ สามี่
120/ naːj2 haːj5 buəʔ2 ɲ4 tuʔ4" /
นั้น รู้สึก สอรับ ไม่ ได้
121/ miŋ3 tshaj4 nin3 neː1 naːŋ3 tuəj4 /
ไป เขี่ยบ เขา ของ งู ทาง
122/ tshaj4, naːŋ1 jaː2 taːw5 sin1 taːj3
เขี่ยบ งู ก็ กลับตัว, หันหลัง มา
ɲɔʔ4 nin3 /
ฉก เขา
123/ ɲɔʔ4 nin3 tsaːw5 mun1 miŋ3 /
ฉก เขา เขา เจ็บ ไป(กล.ลล.)
124/ joː2 tsuəj6 tɕiən4 ʔuə4 ɲiəm4 /
จึง นั่ง กล.ทส. นั้น ร้องไห้
125/ ɲiəm4 ɲiəm4, naːŋ1 jaː2
ร้องไห้ ร้องไห้(กล.คน.) งู ก็
miŋ3 miŋ3 koː1 teː5 /
ไป ไป(กล.คน.) ไกล เล็กน้อย
126/ ɲ4 puət2 nin3 neː1 ʔaw4 miŋ3 /
ไม่ เห็น เขา ของ ภรรยา ไป
- ครั้งนี้ พอลตามไปเรื่อย ๆ เขาก็คิด
ขึ้นมา แล้วก็รู้สึกโกรธมาก
ก็พูดว่า "เกิดมาเป็นคนทั้งชาติไป
เอางูเป็นสามี่
สิ่งนั้นรู้สึกชอบรับไม่ได้"
จึงไปเขี่ยบหางของงู
พอเขี่ยบ งูก็หันกลับมาฉกเขา
ฉกขาของเขาเจ็บไป
(เขา) จึงนั่งร้องไห้อยู่ที่นั่น
ร้องไห้ไปเรื่อย ๆ อยู่อย่างนั้น
งูก็ไปเรื่อย ๆ และไปได้ไกลหน่อย
ก็ไม่เห็นภรรยาของเขาไปเลย

- 127/ nin3 jo:2 ta:w5 sin1 , ʔc:ŋ5 ta:j3
 เขา จึง กลับตัว, หันหลัง อีก มา
 ๓๗๓ /
 ค
 128/ ta:j3 thaw5 , puət2 nin3 ne:1 ʔaw4
 มา ถึง เห็น เขา ของ ภรรยา
 tsuəj6 tciəŋ4 ʔuə4 niəŋ4 /
 นั่ง กล.ทศ. นั้น ร้องไห้
 129/ ge:m3 nin3 ne:1 go:5 ɲw74 nin3
 เกือบ, รั้งเกือบ เขา ของ สามี ฉก เขา
 ne:1 tsa:w5 ɲun1 haj2 /
 ของ เขา เจ็บ มาก
 130/ nin3 ɲ4 ɲiŋ3 /
 เขา ไม่ ไป
 131/ nin3 ʔiəŋ1 ʔuə4 tsɔ74 liə4
 เขา(=งู) อยู่ นั้น จับ, เขา คาย
 ʔuəŋ3 dzuj3 theŋ5 dzat4 tciəŋ4 /
 น้ำลาย ชั่วส ทา กล.ทศ.
 132/ ja:2 loŋ5 mi:2 ʔa72 /
 ก็ หายดี ไป(กล.ลล.) ล.ท.
 133/ ja:2 ʔc:ŋ5 ɲiŋ3 /
 ก็ อีก ไป
 134/ ɲiŋ3 ɲiŋ3 ke:ŋ3 ha:j5
 ไป ไป(กล.คน.) จริง ๆ รู้สึก
 ɲam4 ɲam4 tchiə5 tciə5 haj2 /
 คิด, นึก คิด, นึก(กล.คน.) โหมโหม, โกรธ มาก
 135/ ʔc:3, jiet1 səj5 ɲiəŋ3 ɲiŋ3 noŋ2
 ล.ท. หนึ่งในชาติ(ล.น.) คน ไป เขา
 na:ŋ1 /
 ง
- เขาจึงย้อนกลับเพื่อจะมาคู่อีก
 พอมาถึง ก็เห็นภรรยาของเขา
 นั่งอยู่ที่นั่นร้องไห้
 ทว่าสามีของเขาฉกเขาของเขา
 เจ็บมาก
 เขาก็เลยไม่ไป
 เขา(=งู)ก็อยู่ตรงนั้น คายน้ำลาย
 ออกมาชั่วสทาไว้ให้
 ก็หายคืนแล้ว
 ก็ไปอีก
 พอไปเรื่อย ๆ ก็รู้สึกจริง ๆ ว่า คิดไป
 คิดมา(=คิดไปเรื่อย ๆ)ก็โหมโหมมาก
 เอ้อ! เกิดมาเป็นคนทั้งชาติ
 ไปเอง(มาเป็นสามี)

- 136/ ๓2 nu๓2 ke:๓3 bu๑2 ๓4 tu74 , mi๓3 อย่างนั้น ขอมริบไม้ได้จริง ๆ ที่จะ
 นั้น อย่าง จริง ๆ ขอมริบ ไม้ ได้ ไป ไป(อยู่กับงู)
- ne:1 /
- ล.ท.
- 137/ ʔc:๓5 mi๓3 tshaj4 ʔu๑4 taw3 ne:1 จึงไปเหยียบหางของงูตัวนั้นอีก
 อีก ไป เหยียบ นั้น ล.น. ของ
- tu๑4 /
- หาง
- 138/ ʔu๑4 taw3 ja:2 ʔi:n1 dzu๑5 , ๓๖74 (งู)ตัวนั้นก็หันกลับมาฉกเขา
 นั้น ล.น. ก็ หัน กลับ ฉก
- nin3 /
- เขา
- 139/ ๓๖74 liw6 , nin3 ja:2 tsu๑6 tci๑4, พอลงแล้ว เขา(=ลูกสาวคนที่ 3)
 ฉก กล.ลล. เขา ก็ นั่ง กล.ทส. ก็นั่งอยู่บนละว่องให้เลย
- ni๑4 ʔa72 /
- ว่องให้ ล.ท.
- 140/ ni๑4 ๓4 mi๓3 / ว่องให้ไม่ยอมไป
- ว่องให้ ไม่ ไป
- 141/ ʔu๑4 dzun2 ๓๖:๓1 ʔc72 , ka72 ha:4 ครั้งนั้น ต่อมาก็ไปเรื่อย ๆ ละ
 นั้น ครั้ง,คราว วัน ก.ป. ข้างหลัง
- ʔc72 , mi๓3 kw:1 ʔa72 /
- ก.ป. ไป กล.คน. ล.ท.
- 142/ tso:2 mi๓3 thaw5 ʔu๑4 di๑4 nin3 ก็ไปถึงบ้านพญานาคของสามี
 ก็ ไป ถึง นั้น ได้ เขา ของเขาที่อยู่ข้างใต้ นั้นละ
- go:5 ne:1 tci๑w3 hu๓3 pjaw4 na:j2 ʔa72 /
- สามี ของ พญานาค บ้าน นั้น ล.ท.
- 143/ pi๑2 na:j2 ʔu๑๓1 di๑4 / เข้าไปได้บาดาลนั้น
 เข้า นั้น นำ ได้

144/ piəʔ2 thaw5 tciəw3 huŋ3 pjaw4 miŋ3 เข้า ถึง พญานาค บ้าน ไป(กล.ลล.) ʔaʔ2 / ล.ท.	เข้าถึงบ้านพญานาคแล้ว
145/ miŋ3 thaw5 maŋ2 pjaw4 ʔaʔ2 , jiet2 ไป ถึง คู บ้าน ล.ท. หนึ่ง นวะ:m1 pjaw4 dzəj4 dzəj4* / ล.น. บ้าน ระฮิบระฮิบ(กล.กษ.)	พอไปถึงก็คูบ้านเลข เป็นบ้านระฮิบ ระฮิบทั้งหลัง
146/ nin3 buə1 ma:j3 tsiəp2 ne:2 dza:ŋ3 พวกเขา มี สิบสอง ล.น. kə:ŋ3 / ประตู	พวกเขามีประตูสิบสองชั้น
147/ dzun2 ŋəj1 ʔaʔ2 , nin3 ne:1 go:5 ครั้ง, คราว วัน ก.ป. เขา ของ สามี่ pun1 fə:3 tsəj3 nin3 khə:j1 / ให้ ลูกกุกกุก เขา เปิด	ครั้งนี้ สามี่ของเขาทำให้ลูกกุกกุก แก่เขาเปิด
148/ khə:j1 nin3 buə1 na:j2 tsiəp2 ne:2 เปิด พวกเขา นั้น สิบสอง dza:ŋ3 kə:ŋ3 / ล.น. ประตู	เปิดประตูสิบสองชั้นนั้นของพวกเขา
149/ khə:j1 tuʔ4 gə:j1 lə:1 , nə:j1 piəʔ2 เปิด ได้ ออก ล.ท. ครั้งนี้ เข้า tuʔ4 / ได้	ถ้าเปิดออกได้นะ ครั้งนี้ก็เข้าได้

* dzəj4 หมายถึง สว่างหรือสุกใส

150/ khɔːj1 tuʔ4 gɔːj1 dzen2 tsiəp2 neː2 เปิด ได้ ออกหมด สิบสอง	ถ้าเปิดประตูออกได้หมดสิบสองชั้น ครั้งนั้นก็ใช้ภรรยาของเขาละ
dzaːŋ3 keːŋ3 , nɔːj1 tsəj6 nin3 neː1 ʔaw4 ล.น. ประตู ครั้งนี้ ใช้ เขา ของ ภรรยา ʔaʔ2 / ล.น.	
151/ khɔːj1 ɱ4 gɔːj1 , ɱ4 tsəj6 / เปิด ไม่ ออก ไม่ ใช้	ถ้าเปิดไม่ออกก็ไม่ใช้
152/ nin3 tsaʔ2 keːŋ3 tsiəp2 neː2 dzaːŋ3 เขา จริง ๆ สิบสอง ล.น. keːŋ3 keːŋ3 khɔːj1 / ประตู จริง ๆ เปิด	จริง ๆ เขาเปิดประตูสิบสองชั้นได้ จริง ๆ
153/ khɔːj1 gɔːj1 dzen2 , piəʔ2 kaʔ2 nuə5 เปิด ออกหมด เข้าข้างใน niŋ3 / ไป	เปิดออกได้หมดและเข้าไปข้างใน
154/ dzun2 nɔːj1 ʔaʔ2 , ben2 nuə5 / ครั้ง, คราว วัน ก.ป. เตรียม, จัด ข้าว	ครั้งนั้นก็จัดเตรียมอาหาร
155/ nin3 goː5 ben2 nuə5 pun1 nin3 เขา สามี่ เตรียม, จัด ข้าว ให้ เขา nan2 / กิน	สามี่ของเขาเตรียมอาหารให้เขากิน
156/ naːj2 kaː5 , nin3 neː1 ʔaw4 ʔɔːj5 ถาม ลง เขา ของ ภรรยา ออก noŋ2 haʔ4 nuŋ3 ʔiən4 / เอา อะไร ถ้วยใส่ข้าว	และลองถามดูว่าภรรยาของเขาออก เอาถ้วยอะไรใส่ข้าว

157/ nin3 ʔaw4 kwəŋ4, "ʔaj4, gaj3 hweŋ5
 เขา ภรรยา พุด อ.ท. กะลาตัก^{น้ำ}
 haʔ4 nuŋ3 ja:2 kwa:j3 noŋ2 tuʔ4 ne:1
 ะไร ก็ ไม่เลือก เอา ได้ ล.ท.
 lwʔ2" /
 ล.ท.

158/ ʔwe:j5 noŋ2 tsəw2 maŋ2 ka:5 ʔwe:j5
 อซาก เอา ตะเกียบ คู้ ลง อซาก
 noŋ2 haʔ4 nuŋ3 tsəw2 /
 เอา ะไร ตะเกียบ

159/ nin3 ʔaw4 kwəŋ4, "gaj3 piən5
 เขา ภรรยา พุด ไม่เข็ด^{น้ำ}
 haʔ4 nuŋ3 ʔ4 noŋ2 tuʔ4 lc:3" /
 ะไร ไม่ เอา ได้ ล.ท.

160/ nwe:j1, nin3 go:5 tve:3 tciəm3
 ครั้ง^{น้ำ}นี้ เขา สามี่ นำ,เอา ทอง
 ʔiən4, tciəm3 tsəw2 ta:j3 pun1 nin3
 ถ้วยใส่ข้าว ทอง ตะเกียบ มา ให้ เขา
 ʔaw4 hiw5 ʔa:ŋ5 /
 ภรรยา ตัก ข้าว

161/ tve:3 tciəm3 ʔiən4 hiw5 ʔa:ŋ5 pun1
 นำ,เอา ทอง ถ้วยใส่ข้าว ตัก ข้าว ให้
 nin3 ne:1 ʔaw4 pan2 /
 เขา ของ ภรรยา กิน

162/ tve:3 tciəm3 tsəw2 pun1 nin3 ne:1
 นำ,เอา ทอง ตะเกียบ ให้ เขา ของ
 ʔaw4 noŋ2 /
 ภรรยา เอา,ให้

163/ noŋ2 tciən4 ʔaʔ2 /
 เอา กล.ทศ. ล.ท.

ภรรยาของเขา ก็พูดว่า, "เข็ด!
 กะลาตัก^{น้ำ}อะไรก็ได้ทั้งนั้นแหละ"

อซากเอาตะเกียบ ลองดู^{น้ำ}ว่าจะเอา
 ตะเกียบอะไร

ภรรยาของเขาก็พูดว่า, "ไม่เข็ด^{น้ำ}อะไร
 ทำไมจะเอาไม่ได้ล่ะ"

ครั้ง^{น้ำ}นี้ สามี่ของเขาก็เอาถ้วยทองและ
 ตะเกียบทองมาให้ภรรยาของเขา
 ตักข้าว

เอาถ้วยทองตักข้าวให้ภรรยา
 ของเขากิน

เอาตะเกียบทองให้ภรรยาของเขาใช้

และอยู่กับกันด้วยกันเลย

164/ kaʔ2 ha:4 ju:ŋ6 tuʔ4 taw3 tɔw:n1 ข้างหลัง เกิด, คลอด ได้ ล.น. ลูกชาย ta:j3 / มา(กล.ลล.)	ต่อมาก็คลอดลูกชายมาได้คนหนึ่งแล้ว
165/ ʔuə4 dzun2 ɲwə:j1 ʔɛʔ2 , lo:1 te:5 นั้น ครึ่ง, คราว วัน ก.ป. โศ เล็กน้อย ʔaʔ2 / ล.น.	ครึ่งนั้น ก็โศหน้าอชละ
166/ hew2 tshaw5 tciən4 dzuən5 เรียก รวม, ค้ำช กล.ทส. กลับ ɲwə:j3 tɕa:1* / พืงอชจา	ก็เลยเรียกให้กลับบ้าน ทำพืงอชจาด้วยกัน
167/ dzuən5 ɲwə:j3 tɕa:1 / กลับ พืงอชจา	กลับบ้านทำพืงอชจา
168/ nin3 la:ŋ3 ʔɛʔ2 tɔw:3 tciən4 na:j2 เขา ลูกเขย ก.ป. นำ, เอา กล.ทส. นั้น puəʔ4 tciəm3 ʔiən4 , tciəm3 dzɔw:m1 , ล.น. ทอง ถ้วยใส่ข้าว ทอง ชาม kaʔ2 naj4 dzuən5 ta:j3 fuŋ5 nin3 ne:1 สิ่งของ กลับ มา ฝาก, ให้เปล่า เขา ของ ʔoŋ3 ta:1 / พ้อตา	ลูกเขยของเขาก็เลยนำเอาสิ่งของ จำพวกนั้นได้แก่ ถ้วยทอง, ชามทอง กลับมาฝากพ้อตาของเขาด้วย
169/ dzuən5 thaw5 pjaw4 / กลับ ถึง บ้าน	กลับมาถึงบ้าน

* พืงอชจาเป็นพืชหนึ่งของคนเมียนซึ่งจะทำหลังจากแต่งงานไปแล้วประมาณครึ่งปีถึงหนึ่งปี โดยต้องฆ่าหมูหนึ่งตัวและนำสินสอดที่ยังคงค้างอยู่ไปที่พ้อแม่ของฝ่ายหญิงด้วย

170/ ʔuə4 dzun2 ɲoːj1 , nin3 tɔː2 ʔaŋj5 นั้น ครึ่ง, คราว วัน เขา พี่สาว คนที่ 2 ๓2 taw3 , "ʔoː4 " tʃhiəp4 puət2 nin3 นั้น ล.น. อ.ก. จ้าง เห็น เขา dziə5 miŋ3 noŋ2 ๓2 taw3 goː5 seː1 peː5 น้องสาว ไป เขา นั้น ล.น. สามี่ ก็ ทร haj2 ʔaʔ2 / มาก ล.ก.	ในครึ่งนั้น พี่สาวคนที่ 2 ของเขา คนนั้นก็ร้อง "โอ้!" แอบมองน้องสาว ของเขาที่ไปเอา (=แต่งงานกับ) สามี่คนนั้น ซึ่งก็ทรามากด้วย
171/ dzun2 ɲoːj1 , khɔː2 fiʔ4 nin3 dziə5 ครึ่ง, คราว วัน เสียดาย เขา น้องสาว neː1 goː5 ʔaʔ2 / ของ สามี่ ล.ก.	ครั้งนี้ ก็รู้สึกเสียดายสามี่ของน้องสาว ของเขาละ
172/ ɲoːj1 , tsoː2 ʔiəŋ1 tɕiən4 ʔeʔ2 ครึ่งนี้ ก็ อยู่ กล.ทศ. และ tsoː2 duə4 nin3 neː1 dziə5 / ก็ หลอก เขา ของ น้องสาว	ครั้งนี้ ก็อยู่ด้วยกัน และ(เขา)ก็หลอก น้องสาวของเขา
173/ buə5 nin3 dziə5 ɲiə5 tɕiən4 บอก เขา น้องสาว แยกใส่หลัง กล.ทศ. kuʔ2 ɲwaː6 / เด็กทารก	โทษบอกให้น้องสาวของเขาอุ้มลูก ใส่หลังไว้
174/ tʃhaw5 tɕiən4 ʔeʔ2 miŋ3 ʔuə4 diə4 รวม, ด้วย กล.ทศ. ก.ป. ไป นั้น ล่าง, ใต้ hɔː3 jaːŋ3 tʃaːŋ1 naːj2 / แม่น้ำสายต่างทาน นั้น	และไปด้วยกันที่แม่น้ำสายต่างทาน ข้างล่างนั้นตรงนั้น
175/ miŋ3 keʔ4 naːj2 ɲoːŋ3 tɕoːŋ1 piəw4* ไป เต็ด, เก็บ นั้น ควาย เขา ผลไม้ ɲan2 / กิน	ไปเก็บลูกเขาคาวยกินกันที่นั่น

* ɲoːŋ3 tɕoːŋ1 piəw4 หมายถึง ผลไม้ชนิดหนึ่งมีลักษณะคล้ายเขาคาวย รับประทานได้

- 176/ nəːj1 ʔaː2 , nin3 dziə5 kaːn1
 ครั้งนี้ ก.ป. เขา น้องสาว ตาม
 tɕiəŋ4 nin3 miŋ3 /
 กล.กคน. เขา ไป
- 177/ nin3 niə5 tɕiəŋ4 kuː2 ɥwaː6 thaw5
 เขา แยกใส่หลัง กล.ทศ. เด็กทารก ถึง
 ʔuə4 /
 นั้น
- 178/ ʔeː2 hew2 nin3 dziə5 faw5 miŋ3 keː4
 และ เรียก เขา น้องสาว ขึ้น ไป เต็ด, เก็บ
 piəw4 /
 ผลไม้
- 179/ faw5 kuː2 ɥuəj2 laŋ1 teː5 , nin3
 ขึ้น ข้างบน สูง เล็กน้อย เขา
 joː2 taː2 ʔəj5 niət4 nin3 dziə5 neː1
 จึง แกล้ง, จงใจ หลอก เขา น้องสาว ของ
 kuː2 ɥwaː6 niəŋ4 /
 เด็กทารก ร้องไห้
- 180/ buə5 nin3 dziə5 , ʔoː3 kuː2 ɥwaː6
 บอก เขา น้องสาว อ.ท. เด็กทารก
 ʔəːj5 noŋ2 nin3 dziə5 neː1 doː3
 อชาก เขา เขา น้องสาว ของ มัด, ผูก
 paː1 səj3 tɕaŋ1 lim2 , ʔəːj5 noŋ2
 ----มัดมือ---- สร้อย อชาก เขา
 baː2 doː2 dzeːŋ1 /
 ----แหวน----
- 181/ duə4 nin3 dziə5 joː2 tɕeː4 taːj3 /
 หลอก เขา น้องสาว จึง ปลด, ถอด มา
 182/ thut4 baː2 doː2 dzeːŋ1 taːj3 /
 ถอด ----แหวน---- มา

ครั้งนี้ น้องสาวของเขาก็ตามเขา
 ไปด้วย

เขาลืมลูกใส่หลังไปถึงที่นั่น

และเรียกให้น้องสาวของเขาขึ้นไปเก็บ
 ผลไม้

พลั้งไปข้างบนได้สูงหน่อย
 เขาก็แกล้งหลอกของน้องสาว
 ของเขาร้องไห้

และบอกน้องสาวของเขาว่า, โอ!
 ลูกชากจะเอาสร้อยผูกข้อมือของ
 น้องสาวของเขา, อชากเอาแหวน

(เขา)ก็หลอกให้น้องสาวของเขาปลด
 (สร้อยข้อมือ)ลงมา
 ถอดแหวนลงมา

- 183/ pu:ŋ5 dzeŋ2 dziə2 ta:j3 pun1 nin3 / และปล่อยทั้งหมดลงมาให้เขา
ปล่อย หมด ลง มา ให้ เขา
- 184/ te:5 taŋ3 ʔc:ŋ5 niət4 niəm4 se:1 , สักครู่หนึ่ง(เขา)ก็หยิบร้องไห้อีก
เล็กน้อย สักครู่ อีก หยิก ร้องไห้ ก็
และที่ว่า โอ้! (ลูก)อยากเอา
กำไลข้อมือของน้องสาวของเขา
ʔo:3 ʔwə:j5 noŋ2 nin3 dziə5 ne:1
อ.ท. อหาก เอา เขา น้องสาว ของ
tciəm3 /
กำไลข้อมือ
- 185/ duə4 nin3 dziə5 jo:2 thut4 tciəm3 , จึงหลอกน้องสาวของเขาให้ถอดกำไล
หลอก เขา น้องสาว จึง ถอด กำไลข้อมือ
ข้อมือและปล่อยลงมาให้เขา
pu:ŋ5 dziə2 ta:j3 pun1 nin3 /
ปล่อย ลง มา ให้ เขา
- 186/ kcʔ4 piəw4 ʔ4 kc:ŋ3 tuʔ4 /
เค็ด ผลไม้ ไม้ กล.คค. ได้
เค็ดผลไม้ก็ยังไม่ได
- 187/ te:5 taŋ3 nin3 ʔc:ŋ5 niət4 สักครู่หนึ่ง เขาก็หยิบลูกร้องไห้อีกละ
เล็กน้อย สักครู่ เขา อีก หยิก
kuʔ2 ŋwa:6 niəm4 ʔaʔ2 /
เด็กทารก ร้องไห้ อ.ท.
- 188/ niəm4 ja:2 se:1 , ʔc:2 ʔwə:j5 พอร้องไห้ก็เลยว่า, เอ้อ! (ลูก)
ร้องไห้ ก็ ว่า อ.ท. อหาก
อยากเอากำไลคอของน้องสาว
ของเขา
noŋ2 nin3 dziə5 ne:1 tca:1 wa:n3 /
เอา เขา น้องสาว ของ กำไลคอ
- 189/ duə4 nin3 dziə5 ja:2 ʔc:ŋ5 ʔcʔ4 ก็เลยหลอกน้องสาวของเขาให้ถอด
หลอก เขา น้องสาว ก็ อีก ถอด,แกะ(ก.)
กำไลคอปล่อยลงมาให้เขาไว้อีก
tca:1 wa:n3 pu:ŋ5 dziə2 ta:j3 pun1
กำไลคอ ปล่อย ลง มา ให้
tciəm4 nin3 /
กล.ทส. เขา

- 190/ tsəw5 kwə:1 ʔcʔ2 ʔc:ŋ5 duə4 nin3
 ทำ กล.คน. และ อีก หลอก เขา
 dzio5 /
 น้องสาว
 191/ kuʔ2 ŋwa:6 ʔwə:j5 noŋ2 ɬgwa:ŋ3 pe:w1 /
 เด็กทารก อซาก เขา ผ้าพันหัว
 192/ ʔwə:j5 noŋ2 laʔ2 sin1 /
 อซาก เขา ผ้าพันเอว
 193/ ʔc:ŋ5 duə4 nin3 dzio5 tsiəŋ3 na:j2
 อีก หลอก เขา น้องสาว อย่างนั้นเลข
 le:m3 ɬgwa:ŋ3 pe:w1 ɬəŋ5 dzio2 ta:j3 /
 รวมทั้ง ผ้าพันหัว ถอด(หมวก) ลง มา
 194/ le:m3 laʔ2 sin1 tɕc:4 dzio2 ta:j3 /
 รวมทั้ง ผ้าพันเอว ปลด,ถอด ลง มา
 195/ pu:ŋ5 pun1 tɕiəŋ4 nin3 /
 ปลดอช ใต้ กล.ทส. เขา
 196/ dzun2 ʔwə:j1 , ʔc:ŋ5 niət4 niəŋ4 /
 ครั้ง,คราว วัน อีก หัก ร้องไห้
 197/ niəŋ4 se:1 duə4 , ʔwə:j5 noŋ2 nin3
 ร้องไห้ ก็ หลอก อซาก เขา เขา
 dzio5 ne:1 luŋ1 , həw5 /
 น้องสาว ของ เสื้อ กางเกง
 198/ duə4 nin3 dzio5 , ʔc:4 tsiəŋ3 na:j2
 หลอก เขา น้องสาว อ.ท. อย่างนั้นเลข
 le:m3 luŋ1 , həw5 tɕc:4 dzeŋ2 /
 รวมทั้ง เสื้อ กางเกง ปลด,ถอด หมด
 199/ pu:ŋ5 dzio2 ta:j3 pun1 tɕiəŋ4
 ปลดอช ลง มา ใต้ กล.ทส.
 nin3 /
 เขา
- ทำเช่นนั้นไปเรื่อย ๆ และก็หลอก
 น้องสาวของเขาอีก
 ลูกอซากเอาผ้าพันหัว
 อซากเอาผ้าพันเอว
 จึงหลอกน้องสาวของเขาอีกว่า
 ให้ออกผ้าพันหัวลงมาทั้งอย่างนั้นเลข
 รวมทั้งผ้าพันเอวก็ปลดลงมาด้วย
 และปลดอชมาให้เขาไว้
 ครั้งนี้ ก็หักร้องไห้อีก
 พอร้องไห้ก็เลขหลอกว่า (ลูก)
 อซากเอาเสื้อและกางเกงของ
 น้องสาวของเขา
 จึงหลอกน้องสาวของเขาว่า เสื้อ!
 ทั้งเสื้อและกางเกงถอดออกหมดทั้ง
 อย่างนั้นเลข
 และปลดอชลงมาให้เขาไว้

- 200/ ʔuə4 dzun2 ɲoːj1, tsoː2 kɛʔ4 piəw4, ครั้งนั้น (เขา)ก็เก็บผลไม้ แต่เก็บยัง
 นั้น ครั้ง,คราว วัน ก็ เค็ด,เก็บ ผลไม้ ไม่เสร็จ
- ๓4 kɛːŋ3 tsiəŋ5 /
 ไม้ กล.คด. เสี้ยว,แล้ว
- 201/ nin3 tsoː2 taʔ2 ʔəj5 duə4 nin3 เขาก็ แก้ง,จงใจ หลอก เขา
 dzio5 ʔaʔ2 /
 น้องสาว ล.ท.
- 202/ buə5 nin3 dzio5, "dzuːŋ3 dzio2
 บอก เขา น้องสาว รีบ,เร่ง ลง
 ʔaʔ2 /
 ล.ท.
- 203/ ʔɛː2, faːm1 haː3, dzuːŋ3 dzio2 เฮ้! ฟามเอ๊ย! รีบลงเถอะ
 ล.ท. ฟาม(ลูกสาวคนที่ 2) ล.ท. รีบ,เร่ง ลง
 ʔaʔ2 /
 ล.ท.
- 204/ ʔaː1 tiə1 taːj3, ʔaː1 tiə1 taːj3 / คุณพ่อมา, คุณพ่อมา
 คุณพ่อ มา คุณพ่อ มา
- 205/ dzuːŋ3 dzio2 ʔaʔ2 " /
 รีบ,เร่ง ลง ล.ท.
- 206/ ʔɛː4, nin3 dzio5 tsiəŋ3 naːj2
 ล.ท. เขา น้องสาว อย่างนั้นเลย
 dzio2 kɔː1 ๓4 hiːŋ3, ʔɛʔ2 ɲɛː4 taːj3,
 ลง กล.คด. ไม้ ทัน และ อาช มา(กล.คด.) เขามา
 ๓4 tsuʔ2, nin3 tiə1 taːj3 /
 คิด,นึก ถูก เขา พ่อ มา
- 207/ nin3 tɕɛː4 gɔːj1 luːj1 həw5 /
 เขา ปลด,ถอด ออก เสื่อ กางเกง
 เขาก็แก้งหลอกน้องสาวของเขา
 บอกน้องสาวของเขาว่า, "รีบลงเถอะ
 เฮ้! ฟามเอ๊ย! รีบลงเถอะ
 คุณพ่อมา, คุณพ่อมา
 รีบลงเถอะ"
 เฮ้! น้องสาวของเขาลงมาเร็วช ะ
 ทั้งอย่างนั้นเลย แต่ลงไม้ทัน จึงเกิด
 ความอายขึ้นมา เมื่อคิดว่า พ่อของ
 เขามา
 เขากอดเสื่อและกางเกงออก

- 208/ ne:4 haj2 ʔaʔ2 , tsiəŋ3 na:j2 dɔt4 จิงอาชมาก และตกลงมาที่ข้างล่าง
 อาช มาก ล.ท. อย่างนั้นเลข ตก
 ʔuə4 diə4 hɔ:3 ja:ŋ3 tha:n1 , taj2 mi:2
 นั้น ล่าง แม่น้ำชื่ออย่างทาน ตาย ไป(กล.ลล.)
 ʔaʔ2 /
 ล.ท.
 209/ dɔt4 dziə2 hɔ:3 ja:ŋ3 tha:n1 taj2 ตกลงมาตายที่แม่น้ำชื่ออย่างทานแล้ว
 ตก ลง แม่น้ำชื่ออย่างทาน ตาย
 liv6 /
 กล.ลล.
 210/ ʔuə4 dzun2 ŋɔ:vj1 , nin3 tso:2 tsoʔ4 ครั้งนั้น เขาก็เอาสิ่งของของน้องสาว
 นั้น ครั้ง,คราว วัน เขา ก็ จับ,เอา
 nin3 dziə5 ne:1 kaʔ2 na:j4 : baʔ2 doʔ2
 เขา น้องสาว ของ สิ่งของ ----แหวน-
 dzɛ:ŋ1 , luŋ1 , hɔw5 tsuʔ4 dzɔ:vj3 /
 ---- เสื้อ กางเกง สวม,ใส่ ครบ
 211/ laʔ2 sin1 , ŋɔ:vŋ3 pe:w1 , haʔ4 ŋuŋ3
 ผ้าพันเอว ผ้าพันหัว อะไร
 tsoʔ4 nin3 dziə5 ne:1 thop4 dzɔ:vj3
 จับ,เอา เขา น้องสาว ของ สวม,ใส่ ครบ
 jiət2 sin1 /
 หนึ่ง ตัว,ร่างกาย
 212/ kaʔ2 na:j4 : tciəŋ3 , tɕa:1 wa:n3 ,
 สิ่งของ กำไลข้อมือ กำไลคอ
 haʔ4 ŋuŋ3 tsoʔ4 nin3 dziə5 ne:1 thop4
 อะไร จับ,เอา เขา น้องสาว ของ สวม,ใส่
 dzɔ:vj3 nin3 ne:1 sin1 / .
 ครบ เขา ของ ตัว,ร่างกาย
- จิงอาชมาก และตกลงมาที่ข้างล่าง
 แม่น้ำชื่ออย่างทานนั้นอย่างนั้น
 และก็ตายไปเลย
 ตกลงมาตายที่แม่น้ำชื่ออย่างทานแล้ว
 ครั้งนั้น เขาก็เอาสิ่งของของน้องสาว
 ของเขา ซึ่งมีแหวน,เสื้อ,กางเกง
 มาสวมใส่จนครบ
 ผ้าพันเอว,ผ้าพันหัว,อะไรทุกอย่าง
 ก็เอาของน้องสาวของเขามาสวมใส่
 จนครบทั้งตัว
 สิ่งของ กำไล กำไลข้อมือ กำไลคอ
 อะไรทุกอย่างก็เอาของน้องสาว
 ของเขามาสวมใส่จนครบหมดทั้งตัว
 ของเขา

213/ ʔcʔ2 tso:2 niə5 tɕiəŋ4 kuʔ2 ɣwa:6,
และ ก็ แยกใส่หลัง กล.ทส. เด็กทารก

dzuən5 ʔaʔ2 /

กลับ ล.ท.

214/ niə5 tɕiəŋ4 kuʔ2 ɣwa:6 thaw5 pjaw4
แยกใส่หลัง กล.ทส. เด็กทารก ถึง บ้าน

ta:j3 /

มา(กล.ลล.)

215/ dzun2 ɲo:j1 ʔaʔ2 , nin3 jiəw6

ครั้ง, คราว วัน ก.ป. เขา น้องเขย, น้องชาย

tso:2 na:j2 ka:5, ʔcʔ2, naj5 təj3 ʔaʔ2,
ก็ ถาม ลอง ล.ท. ไหนเค็ย(=พี่ภรรยาคนที่2)ก.ป.

๓2 buə1 miŋ3 kwə:1 , ๓4 puət2 kuʔ2 ɣwa:6
พวกเขา ไป กล.คน. ไม่ เห็น เด็กทารก

ne:1 ma:4 dzuən5 /

ของ แม่ กลับ

216/ ๓2 buə1 dzuən5 , ๓4 puət2 kuʔ2 ɣwa:6
พวกเขา กลับ ไม่ เห็น เด็กทารก

ne:1 ma:4" /

ของ แม่

217/ nin3 jo:2 kwə:ŋ4, ʔo:4 , ๓oj3 tshwə:2

เขา จึง พุด ล.ท. เธอ กล.คค.

haʔ4 daw1 ma:j3 kuʔ2 ɣwa:6 ne:1 ma:1
ที่ไหน มี เด็กทารก ของ แม่

lc:3 /

ล.ท.

218/ kuʔ2 ɣwa:6 ne:1 ma:1 se:1 toŋ3

เด็กทารก ของ แม่ ก็ คือ

jiə1 ɲuŋ4 /

ฉัน เท่านั้น

และก็อ้อมเด็กใส่หลังไว้

และกลับบ้านเลข

แยกเด็กใส่หลังไว้จนมาถึง

บ้านแล้ว

ครั้งนั้น น้องเขยของเขาก็ลองถามดู

ว่า, "เออ! ไหนเค็ย(=พี่ภรรยาคนที่

2), พวกเขาไปกินเรือส ๗(=นาน)

ไม่เห็นแม่ของเด็กกลับมาด้วยหรือ

พวกเขากลับมาแล้วไม่เห็นแม่ของเด็ก
เลขหรือ"

เขาจึงพูดว่า, "โธ้! เธอยังมีแม่ของเด็ก
ที่ไหนอีกล่ะ

แม่ของเด็กก็คือฉันเองนี่แหละ

- 219/ tshɔː2 haʔ4 daw1 maːj3 /
 ัง ไหน มี
- 220/ taːj3 ton3 jio1 , kuʔ2 ɥwaː6 neː1
 มา คือ ฉัน เด็กทารก ของ
 maː1 /
 แม่
- 221/ taːj3 ton3 jio1 ɥaŋ4 nɔː3 maː3" /
 มา คือ ฉัน เท่านั้น ล.ก. ล.ก.
- 222/ nin3 jioʋ6 ʔɛʔ2 tsoː2 hiw4 tuʔ4
 เขา น้องเขย, น้องชาย ก.ป. ก็ ู้ ได้
 ʔaʔ2 /
 ล.ก.
- 223/ ʔoː3 , nin3 tɔj3 tɔː3 miŋ3 tsəw5
 อ.ก. เขา พี่ภรรยา นำ, เอา ไป ทำ
 nin3 neː1 taj2 miː2 ʔaʔ2 /
 เขา ของ ตาย ไป(กล.ลล.) ล.ก.
- 224/ dzun2 nɔːj1 ʔaʔ2 , "tsəj6 ʔaː4
 ครั้ง, คราว วัน ก.ป. ไข่ ล.ก.
 loː3 /
 ล.ก.
- 225/ məj3 kɔːŋ4, məj3 tsəj6 kuʔ2 ɥwaː6
 เธอ พูด เธอ ไข่ เด็กทารก
 neː1 maː1 /
 ของ แม่
- 226/ ɥuŋ3 ʔaʔ2 , ʔoːj5 maŋ2 kaː5 tɔː3
 อย่างนี้ ก.ป. อซาก คุณ ลอง เลียงคุณ
 tuʔ4 ɥ4 neː1 kuʔ2 ɥwaː6 kwaj1 , ɥ4 ɥioŋ4
 ได้ ของฉัน เด็กทารก เจียบ ไม้ ร้องไห้
 loː1 /
 ล.ก.

ังมีที่ไหนดอีกล่ะ

นี่คือฉัน ที่เป็นแม่ของเด็ก

นี่คือฉันเองแหละ"

น้องเขยของเขาก็รู้ได้เลย

โอ้! พี่ภรรยาของเขาเอา(ภรรยา)
 ของเขาไปทำ(=ฆ่า)ตายไปเสียแล้ว

ครั้งนั้นก็, "ไข่แล้วละ

เธอพูดว่า เธอเป็นแม่ของเด็ก

เธออย่างนั้นนะ อซากคุณว่า จะเลี้ยงคุณ
 ลูกของฉันให้เจียบและไม่ร้องไห้
 ได้หรือเปล่า

- 235/ ʔuə4 taw3 ja:2 ta:j3 ɲ4 puət2 mi:2 (ภรรยาของเขา)คนนั้นก็มาไม่เห็น
 ัน ล.น. ก็ มา ไม่ เห็น ไป(กล.ลล.) เส้นดัว(=หายไปแล้ว)
- ʔaʔ2 /
- ล.ก.
- 236/ hiw4 tuʔ4 ta:j3 nin3 təj3 tɔ:3 ก็รู้ว่าพี่ภรรยาของเขาพาไป
 ู้ ได้ มา(กล.ลล.) เขา พี่ภรรยา พา.นำ หลอกให้ตก(=ฆ่า)ตายไปแล้ว
 miŋ3 duə4 dot4 taj2 mi:2 ʔaʔ2 /
- ไป หลอก ตก ตาย ไป(กล.ลล.) ล.ก.
- 237/ ɲ4 ha:j3 fuŋ2 tsəw5 ʔaʔ2 / ก็ไม่รู้จะทำอย่างไรได้ละ
 ไม่ สามารถ อย่างไร ทำ ล.ก.
- 238/ ʔɛ:ŋ5 tɔ:3 tɕiən4 nin3 təj3 ɲ2 (เขา)ก็พาพี่ภรรยาของเขาคนนั้น
 อีก นำ.พา กล.ทส. เขา พี่ภรรยา นั้น ไปด้วย ซึ่งพี่ภรรยาของเขาคนนั้น
 taw3 ka:n1 tɕiən4 dzuən5 / ก็ตามกลับไปด้วย
 ล.น. ตาม กล.กคน. กลับ
- 239/ ka:n1 tɕiən4 dzuən5 / ตามกลับไปด้วย
 ตาม กล.กคน. กลับ
- 240/ dzuən5 thaw5 nin3 buə1 ne:1 pjaw4 / กลับมาถึงบ้านของพวกเขา
 กลับ ถึง พวกเขา ของ บ้าน
- 241/ dzun2 ɲɔ:ɲ1 ʔaʔ2 , ɲ4 ɲuŋ3 ʔɛʔ2 , ครั้งนี้^๕ เหาอย่างนั้น^๕ เรียกให้เขา
 ครั้ง,คราว วัน ก.ป. นี้ อย่าง ก.ป. เหาลูกกูดแงไปเปิดที่นั่น ประคูลิบสองชั้น
 hew2 nin3 ʔɛ:ŋ5 tɔ:3 fɔ:3 tsəj3 miŋ3 นั้น^๕ของเข้อีก
 เรียก เขา อีก นำ.เหา ลูกกูดแง ไป
 khɔ:ɲ1 na:j2 , nin3 na:j2 tsiəp2 ne:2
 เปิด นั้น เหา นั้น ลิบสอง
 dza:ŋ3 kɛ:ŋ3 /
- ล.น. ประคูลิบ
- 242/ ha:j3 khɔ:ɲ1 tuʔ4 ɣɔ:ɲ1 lɔ:1 , ɲ4 ถ้าสามารถเปิดออกได้^๕, อย่างนี้^๕
 สามารถ เปิด ได้ ออก ล.ก. นี้
 ɲuŋ3 se:1 tsəj6 nin3 ne:1 ʔaw4 /
 อย่าง ก็ ไซ้ เหา ของ ภรรยา

- 243/ khwɛːj1 ๓4 gwɛːj1 , ๓4 nuŋ3 ๓4 tsəj6
เปิด ไม้ ออก ไม้ ไม้ ไม้ ไม้ ไม้ ไม้
nɪn3 neː1 ʔaw4 /
เขา ของ ภรรยา
244/ nɔːj1 , niŋ3 khwɛːj1 /
ครั้งนี้ ไป เปิด
245/ khwɛːj1 jiət2 dzaːŋ3 , khwɛːj1 ๓4
เปิด หนึ่ง ล.น. เปิด ไม้
gwɛːj1 /
ออก
246/ ๓4 nɔːj2 tuʔ4 piəʔ2 /
ไม้ สามารถจะ ได้ เข้า
247/ jiət2 dzaːŋ3 khwɛːj1 ๓4 gwɛːj1 /
หนึ่ง ล.น. เปิด ไม้ ออก
248/ nɔːj1 , nɪn3 goː5 kaːn3 khwɛːj1
ครั้งนี้ เขา สามี่ เลง เปิด
gwɛːj1 , piəʔ2 niŋ3 /
ออก เข้า ไป
249/ dzun2 nɔːj1 ʔaʔ2 , kaʔ2 haː4 ๓๖
ครั้งนี้, คราว วัน ก.ป. ข้างหลัง ค่า
ben2 nuŋ5 pun1 nɪn3 ʔaw4 nan2 /
เตรียม, จัด ข้าว ให้ เขา ภรรยา กิน
250/ naːj2 kaː5 , nɪn3 ʔaw4 ʔwɛːj5 noŋ2
ถาม ลอง เขา ภรรยา ออก เขา
haʔ4 nuŋ3 ʔiən4 /
อะไร ถ้วยใส่ข้าว
251/ ʔwɛːj5 noŋ2 haʔ4 nuŋ3 tsəw2 /
ออก เขา อะไร ตะเกียบ

ถ้าเปิดไม้ ออก อย่างนี้ก็ไม่ใช่ภรรยา
ของเขา

ครั้งนี้ก็ไปเปิด

เปิดขึ้นเคียว ก็เปิดไม้ ออก

ไม้สามารถจะเข้าไปได้

สักชั้นก็เปิดไม้ ออก

ครั้งนี้ สามี่ของเขาก็เปิดออกเอง
และเข้าไป

ครั้งนี้ นะ ต่อมาพอค่าลง ก็เตรียม
อาหารให้ภรรยาของเขา กิน

และลองถามดูว่า ภรรยาของเขา
ออกเขาถ้วยอะไรใส่ข้าว

และออกเขาตะเกียบอะไร

252/ nin3 ʔaw4 kwəŋ4, ʔo:4 buə5 nin3
 เขา ภรรยา พุด อ.ท. บอก เขา
 go:5, nin3 ʔwəj5 noŋ2 tɕiəŋ3 ʔiəŋ4,
 สามี่ เขา อซาก เขา ทอง ถ้วยใส่ข้าว
 ʔwəj5 noŋ2 tɕiəŋ3 tsəw2 /
 อซาก เขา ทอง ตะเกียบ

253/ kwəj1, nin3 go:5 hiw4 tuʔ4,
 ครั้งนี้ เขา สามี่ ู้ ได้
 tɕhiə5 tɕiə5 haj2 /
 โมโห, โกรธ มาก

254/ ɲiŋ3 tsəʔ4 nin3 buə1 ne:1
 ไป จับ, เขา พวกเขา ของ
 tu:ŋ3 siəw3 khəʔ4, ʔcəŋ5 ta:j3 hiw5 ŋuŋ5
 ที่ตักอาหารหมกด้วยน้ำเต้า อีก มา ตัก ข้าว
 pun1 nin3 ʔaw4 ŋan2 /
 ให้ เขา ภรรยา กิน

255/ tsəʔ4 nin3 buə1 ne:1 gaj3 piəŋ5
 จับ, เขา พวกเขา ของ ไม้เข้คี่
 tʃiŋ5 ta:j3 ʔaʔ2, tsəw5 tsəw2 pun1 nin3
 จึง มา ล.ท. ทำ ตะเกียบ ให้ เขา
 ʔaw4 noŋ2 /
 ภรรยา เขา, ไม้

256/ noŋ2 tɕiəŋ4 /
 เขา กล.ทศ.

257/ dzun2 ʔwəj1 ʔaʔ2, ja:2 ɲ4 ha:j3 fuŋ2
 ครั้ง, คราว วัน ก.ป. ก็ ไม่ สามารถ อย่างไร
 tsəw5 ʔaʔ2 /
 ทำ ล.ท.

ภรรยาของเขาก็พูดว่า โอ้! บอก
 สามี่ของเขาว่า เขาอซากเขา
 ถ้วยทองใส่ข้าว และอซากเขาตะเกียบ
 ทอง

ครั้งนี้ สามี่ของเขาก็รู้เลย (ว่าไม่ใช่
 ภรรยาของเขา) จึงโกรธมาก

และไปเอาที่ตักอาหารหมกด้วย
 น้ำเต้าของพวกเขามาตักข้าว
 ให้ภรรยาของเขากินอีก

และเอาไม้เข้คี่ของพวกเขามาทำ
 เป็นตะเกียบให้ภรรยาของเขาใช้

เขา(เป็นภรรยา)ไว้(=อยู่กินกันฉัน
 สามี่ภรรยา)

ครั้งนั้น ก็ไม่รู้จะทำอย่างไรละ

- 258/ ʔuə4 taw3 ɯ4 ha:j3 nɔːj2 tu74
 นั้น ล.น. ไม่ สามารถ สามารถจะ ได้
 puət2 ʔa72 /
 เห็น ล.น.
- 259/ se:1 nɔː1 , noŋ2 tɕiən4 /
 ดังนั้น เขา กล.ทส.
- 260/ ka72 ha:4 noŋ2 kɔː1 /
 ข้างหลัง เขา กล.คน.
- 261/ ka72 ha:4 ʔɕ:ŋ5 tu74 taw3 ku72 ɲwa:6
 ข้างหลัง อีก ได้ ล.น. เด็กทารก
 ta:2 ʔa72 /
 มา(กล.ลล.) ล.น.
- 262/ tshaw5 tɕiən4 , tu74 ku72 ɲwa:6
 รวม, ด้วย กล.ทส. ได้ เด็กทารก
 ta:2 ʔa72 /
 มา(กล.ลล.) ล.น.
- 263/ dzun2 nɔːj1 ʔa72 , nin3 ʔaw4 lo:1
 ครั้ง, คราว วัน ก.ป. เขา ภรรยา ใหญ่
 ne:1 ku72 ɲwa:6 ja:2 lo:1 ʔa72 /
 ของ เด็กทารก ก็ โต ล.น.
- 264/ pe:n5 tɔːn1 lo:1 te:5 ʔa72 /
 เป็น ลูกชาย โต เล็กน้อย ล.น.
- 265/ ʔɕ72 lu:ŋ3 nɔːj1 ʔɕ72 miŋ3 /
 และ กลางวัน ก.ป. ไป
- 266/ miŋ3 kat4 ma:3 miə4* /
 ไป ตัด ม้า หญ้า
- 267/ miŋ3 kat4 ma:3 miə4 /
 ไป ตัด ม้า หญ้า

(ภรรยาที่ตาย)คนนั้น ก็ไม่สามารถจะ
 ได้เห็นละ(=หายไปแล้ว)

ดังนั้น จึงอยู่กินด้วยกัน

ต่อมาภายหลังก็อยู่กินกันมาเรื่อย ๆ

จากนั้นก็ได้อีกมาอีกคนหนึ่งแล้ว

มีลูกด้วยกันมาละ

ครั้งนั้น ลูกของภรรยาหลวงของเขา
 ก็โตละ

เป็นหนุ่มขึ้นมานอัสละ

และกลางวันก็ไป

ไปตัดหญ้ามา

ไปตัดหญ้ามา

* ma:3 miə4 หมายถึง หญ้าที่ให้ม้ากิน

- 268/ dzun2 ɲoːj1 ʔaʔ2 , nin3 ɲeː1 ɲaː1
 ครั้ง, คราว วัน ก.ป. เขา ของ แม่
 peːn5 ɲoːm1 ɲoʔ2 taːj3 /
 เป็น ล.น. นก มา(ก.ล.ล.)
- 269/ ʔiʔ2 ɲoːj1 puət2 nin3 tɔːn1 kat4
 วัน^๕ เห็น เขา ลูกชาย ตัด
 maː3 miə4 /
 ม้า หญ้า
- 270/ taʔ2 ʔəj5 daj5 tshuət4 ʔuə4
 แกล้ง, จงใจ บิน ออก นั้น
 kaʔ2 leːn1 taːj3 /
 ข้าง ๆ มา
- 271/ tshuət4 ʔuə4 taːj3 , kɔːŋ4 buə5 nin3
 ออก นั้น มา หุด บอก เขา
 tɔːn1 ɲuəŋ5 /
 ลูกชาย ฟัง
- 272/ tshuət4 ʔuə4 taːj3 /
 ออก นั้น มา
- 273/ daj5 tshuət4 maː3 miə4 lom2 taːj3 ,
 บิน ออก ม้า หญ้า ป่า มา
 ʔiəŋ1 ʔuə4 daw1 /
 อยู่ ที่นั้น
- ในครั้งนั้น แม่ของเขาหลายมาเป็นนก
 ตัวหนึ่ง
- และวันนั้นก็เห็นลูกชายของเขาตัดหญ้า
 ม้า
- จึงจงใจบินออกมาอยู่ข้าง ๆ นั้น
- ออกมาจากที่นั้น และบอกลูกชาย
 ของเขาฟัง
- ออกมาจากที่นั้น
- บินออกมาจากป่าหญ้าและอยู่ที่นั้น

274/ "wɔŋ3 wa:1 siəŋ4 ʔa:1 ma:1 pu:4
 ลูก รัก คุณแม่ ไม่
 siəŋ4 , khu:3 ʔa:1 ma:1 pu:4 khu:3 , tɕen3
 รัก ร้องไห้ คุณแม่ ไม่ ร้องไห้ คน
 nɔŋ3 so:ŋ3 , fin3 tɕa:1 tɕhi:2 fan5 , ni:4
 ใจ ไม่ฉลาด เทวดา กิน ข้าว เชอ
 tɕhi:2 tshu:2" /
 กิน มันทก
 275/ dzun2 ɲɔ:ɟ1 ʔɕʔ2 , dza:w3 ta:j3 /
 ครั้ง, คราว วัน ก.ป. เสรีโสภ มา(กล.ล.)
 276/ ʔɕʔ2 ɲuəŋ5 ɲuəŋ5 , tɕjan5 tsuʔ2 nin3
 และ ฟัง ฟัง(กล.คน.) นึก, คิด ถูก เขา
 ne:1 ma:1 /
 ของ แม่
 277/ dza:w3 ta:j3 , kat4 ɲ4 tuʔ4 ma:3
 เสรีโสภ มา(กล.ล.) ตัด ไม่ ได้ มี
 miə4 /
 หน้า
 278/ ʔaʔ2 hit4 dzuən5 /
 สักครู่ กลับ
 279/ hit4 ɲuəŋ6 , kat4 tuʔ4 tiən1 ma:3
 สักครู่ คำ ตัด ได้ เล็กน้อย มี
 miə4 ɲaŋ4 /
 หน้า เท่านั้น
 280/ thaw5 pjaw4 ta:j3 , nin3 tiə1 he:m5
 ถึง บ้าน มา(กล.ล.) เขา พ่อ คำ
 nin3 /
 เขา

"ลูกรักแม่นแต่แม่ไม่รัก
 ลูกร้องไห้แต่แม่ไม่ร้อง
 ใจคนโง่! เทวดากินข้าว
 เชอกินมันทก"
 ครั้งนี้ ก็เกิดความเสรีโสภขึ้นมา
 และพอฟัง ๆ ไป (=ฟังไปเรื่อย ๆ)
 ก็นึกถึงแม่ของเขา
 จึงเกิดความเสรีโสภขึ้นมา
 ทำให้ตัดหญ้ามาได้
 สักครู่หนึ่งก็กลับบ้าน
 จวนค่ำแล้ว ตัดหญ้ามาได้เพียงเล็กน้อย
 เท่านั้น
 พอกลับถึงบ้านแล้ว พ่อของเขาก็คำเขา

* เป็นภาษาจีนฮ่อ

281/ nin3 kw:ŋ4, ʔo:3, ɲ4 ma:j3 muə2
 เขา พุด อ.ท. ไม่ มี หมาย

don5 /

สาม, ไร่

282/ kc:ŋ1 ɲa:t2 nin3 ʔcʔ2 tia4 ɲ4
 แผลง กัด เขา และ อดทน ไม่

tuʔ4 /

ได้

283/ ɲ4 ha:j3 kat4 tuʔ4 tsham4 /
 ไม่ สามารถ ตัด ได้ มาก

284/ dzun2 ɲw:j1, ʔc:ŋ5 hew2 nin3 ɲe:1
 ครั้ง, คราว วัน อีก เรียก เขา ของ

ʔaw4 /

ภรรยา

285/ ʔc:ŋ5 lun3 muə2 pun1 ɲ2 taw3
 อีก เข็ม หมาย ให้ นั้น ล.น.

kuʔ2 ɲwa:6 don5 tɕien4 /

เด็กทารก สาม, ไร่ กล.ทศ.

286/ tia3 ɲw:j1, ʔc:ŋ5 miŋ3 /
 ถัดไป วัน อีก ไป

287/ miŋ3 miŋ3, tso:2 ɲ2 ɲw:m1 ɲwʔ2
 ไป ไป(กล.คน.) ก็ นั้น ล.น. นก

hew2 hew2 /

ร้องเรียก ร้องเรียก(กล.ทศ.)

288/ muəŋ5 muəŋ5, ɲiem4 ɲiem4, jo:2
 ฟัง ฟัง(กล.คน.) ร้องให้ ร้องให้(กล.คน.) จึง

kat4 ɲ4 tuʔ4 ma:3 miə4 ʔaʔ2 /

ตัด ไม่ ได้ มีา หน้า ล.ท.

289/ kat4 tuʔ4 tien1 ɲaŋ4 /

ตัด ได้ เล็กน้อย เท่านั้น

เขาก็ว่า, โอ้! ไม่มีหมายไร่

แผลงกัดเขาเลขทศไม่ได้

ไม่สามารถจะตัดได้มาก

ครั้งนั้น ก็เรียกภรรยาของเขาอีก

เข็มหมายให้ลูกคนนั้นใส่ไว้อีก

วันต่อมาก็ไปอีก

พอไปเรื่อย ๆ นกตัวนั้นก็ร้องเรียก
แล้วร้องเรียกอีก

(เขาก็ฟังและร้องให้ลู้อยู่อย่างนั้น
ไปเรื่อย ๆ จึงทำให้ตัดหน้า
ไม่ได้เลย

ตัดได้เพียงเล็กน้อยเท่านั้น

- 290/ tɔː3 tɕiən4 dzuən5 taːj3 /
 นำ,เอา กล.ทศ. กลับ มา
 291/ jaː2 kɔːŋ4 tshuət4 , ɲ4 tu74 luɟ1
 ก็ พุด ออก ไม่ ได้ เสือ
 tsu74 , kɔːŋ1 ɲaːt2 /
 สวม,ไว้ แผลง กัด
 292/ ʔɔːŋ5 lun3 luɟ1 pun1 nin3 tsu74
 อีก เอ็บ เสือ ให้ เขา สวม,ไว้
 tɕiən4 /
 กล.ทศ.
 293/ ʔɔːŋ5 miŋ3 /
 อีก ไป
 294/ ʔɔːŋ5 miŋ3 ta72 faːm1 ɲɔːj1 /
 อีก ไป ที่สาม วัน
 295/ miŋ3 dzuən5 taːj3 tuŋ3 naːj2 /
 ไป กลับ มา เหมือนเดิม,แบบเดิม
 296/ miŋ3 thaw5 , ɲ2 ɲɔːm1 ɲɔ72 ɲaŋ4
 ไป ถึง นั้น ล.น. นก เหมือน
 naːj2 hew2 hew2 /
 นั้น ร้องเรียก ร้องเรียก(กล.ทศ.)
 297/ ɲiəm4 ɲiəm4 kɔː1 , jaː2 dzaːw3
 ร้องไห้ ร้องไห้(กล.คน.) กล.คน. ก็ เสรีโสภ
 taːj3 , kat4 ɲ4 tu74 maː3 miə4 /
 มา(กล.ลล.) ตัด ไม่ ได้ ม้า หญ้า
 298/ kat4 tu74 ti74 tiən1 ɲaŋ4 /
 ตัด ได้ เล็กน้อย,นิดเดียว เท่านั้น
 299/ dzuən5 taːj3 , joː2 kɔːŋ4 tshuət4 , ɲ4
 กลับ มา จึง พุด ออก ไม่
 tu74 həw5 /
 ได้ กางเกง
- จึงเอากลับมาด้วย
 (เขา)ก็พุดออกมาว่า ไม่มีเสือไว้
 แผลงเลขกัด
 (เขา)ก็เอ็บเสือให้เขาสวมไว้อีก
 และก็ไปอีก
 ไปอีกเป็นวันที่สาม
 ไปกลับมาก็เหมือนอย่างเดิม
 พอไปถึง นกตัวนั้นก็ร้องเรียก
 แล้วร้องเรียกอีกเหมือนอย่างนั้น
 และ(เขา)ร้องไห้อยู่อย่างนั้นไปเรื่อย ๆ
 ก็เกิดความเสรีโสภขึ้นมา
 จึงตัดหญ้ามาได้
 ตัดได้เพียงนิดเดียวเท่านั้น
 พอลกลับมา จึงพุดออกมาว่า ไม่ได้
 กางเกง

- 300/ ๓4 ma:j3 həw5 /
ไม่มี กางเกง
ไม่มี กางเกง
- 301/ nin3 tiə1 buə1 ʔc:ŋ5 lun3 həw5
เขา พ่อ พวก อีก เข็ม กางเกง
เขาใส่ไว้
pun1 nin3 tsu74 tɕiən4 /
ให้ เขา สวม,ใส่ กล.ทศ.
ให้ เขา สวม,ใส่ กล.ทศ.
- 302/ dzun2 ɲwə:j1 ʔa72 , ʔc:ŋ5 miŋ3 ʔa72 /
ครึ่ง,คร่าว วัน ก.ป. อีก ไป ล.ท.
ครึ่งนี้ไปอีกละ
ครึ่งนี้ไปอีก
- 303/ luɟ1 , həw5 , ha74 ɲuŋ3 ja:2 lun3
เสื้อ กางเกง อะไร ก็ เข็ม
เสื้อ, กางเกง, อะไรทุกอย่างก็เข็ม
ให้ไว้จนครบ
ให้ไว้จนครบ
- dzɔ:w3 pun1 tɕiən4 /
ครบ ให้ กล.ทศ.
ครบ ให้ กล.ทศ.
- 304/ ɲuə2 , ʔuə4 dzun2, pun1 doŋ5 tɕiən4 /
หมวก นั้น ครึ่ง,คร่าว ให้ สวม,ใส่ กล.ทศ.
หมวก นั้น ครึ่ง,คร่าว ให้ สวม,ใส่ กล.ทศ.
หมวกในครึ่งนั้นก็ให้สวมไว้
- 305/ ɲwə:j1 , ʔc:ŋ5 miŋ3 /
ครึ่งนี้ อีก ไป
ครึ่งนี้ไปอีก
- 306/ miŋ3 thaw5 , ๓2 ɲwə:ɲ1 ɲwə72 ʔc:ŋ5
ไป ถึง นั้น ล.น. นก อีก
ไป ถึง นั้น ล.น. นก อีก
พอไปถึง นกตัวนั้นก็ออกมาอีก
ร้องเรียกแล้วร้องเรียกอีก
เหมือนอย่างนั้น
เหมือนอย่างนั้น
- tshuət4 ta:j3 , ɲuŋ4 ๓2 ɲwə:1 həw2
ออก มา เหมือน นั้น อย่าง ร้องเรียก
ออก มา เหมือน นั้น อย่าง ร้องเรียก
hew2 /
ร้องเรียก(กล.ทศ.)
ร้องเรียก(กล.ทศ.)
- 307/ nin3 ja:2 ɲiəm4 tsiəŋ3 ɲwə:j1 ɲiəm4,
เขา ก็ ร้องให้ ตลอดวัน,ทั้งวัน ร้องให้
เขาก็ร้องให้อยู่อย่างนั้นตลอดทั้งวัน
เลยเกิดความเส้ำาโศก
เลยเกิดความเส้ำาโศก
- dza:w3 /
เส้ำาโศก
เส้ำาโศก
- 308/ kat4 ๓4 tu74 ɲa:3 ɲiə4 /
ตัด ไม่ ได้ ม้า หญ้า
ตัด ไม่ ได้ ม้า หญ้า
ตัดหญ้ามาได้เลย
- 309/ ɲuəŋ6 dzuən5 ta:j3 /
คำ กลับ มา
คำ ก็กลับมาบ้าน
คำ ก็กลับมาบ้าน

- 310/ m̄4 dzun2 ɲɔːj1 , nin3 neː1 tɕiə1
 นี้ ครึ่ง, คราว วัน เขา ของ พ่อ
 heːm̄5 nin3 ʔaʔ2 /
 คำ เขา ล.ท.
- 311/ geːm̄3 nin3 kɔːŋ4, m̄4 maːj3 luːj1 , m̄4
 รั้ง เกษจ เขา พุด ไม่ มี เลื่อ ไม่
 maːj3 muə2 doŋ5 /
 มี หมวก สวม, ใส่
- 312/ lun3 pun1 doŋ5 tɕiəŋ4 /
 เข็ม ไม้ สวม, ใส่ กล.ทส.
- 313/ miŋ3 jaː2 kɔːŋ4, keːŋ1 ɲaːt2 /
 ไป ก็ พุด แผลง กัด
- 314/ kat4 m̄4 tuʔ4 /
 ตัด ไม่ ได้
- 315/ ʔeːŋ5 lun3 luːj1 /
 อีก เข็ม เลื่อ
- 316/ m̄4 maːj3 luːj1 /
 ไม่ มี เลื่อ
- 317/ ʔeːŋ5 lun3 luːj1 pun1 tɕiəŋ4 /
 อีก เข็ม เลื่อ ไม้ กล.ทส.
- 318/ jaː2 kɔːŋ4 ʔuə4 kɔːŋ4, keːŋ1 ɲaːt2 /
 ก็ พุด นั้น พุด แผลง กัด
- 319/ ʔeːŋ5 kɔːŋ4, həw5 jaː2 lun3 pun1
 อีก พุด กางเกง ก็ เข็ม ไม้
 tɕiəŋ4 ʔaʔ2 /
 กล.ทส. ล.ท.
- 320/ pun1 dzɔːj3 jaː2 kɔːŋ4 seː1 , ʔuə4
 ไม้ ครบ ก็ พุด ก็ นั้น
 kat4 m̄4 tuʔ4 /
 ตัด ไม่ ได้
- ครึ่งนี้ พ่อของเขาก็คำเขาละ
- รั้งเกษจที่เขาพุดว่า ไม่มีเลื่อ
 ไม่มีหมวกใส่
- ก็เข็มให้สวมไว้
- พอไปก็พุดว่าแผลงกัด
- ตัด(หญ้ามา)ไม่ได้
- ก็เข็มเลื่ออีก
- ไม่มีเลื่อ
- ก็เข็มเลื่อให้ไว้อีก
- ก็พุดอย่างนั้นว่า แผลงกัด
- พุดอีกว่า กางเกงก็เข็มให้ไว้ละ
- ให้ครบแล้วก็พุดว่า นั้นตัดไม่ได้

- 321/ ge:m3 nin3 tɔ:v n1 ka:n3 luəj2 /
 วังเก็ชจ เขา ลูกชาย เลง เก็ชจบ้าน
- 322/ nin3 ʔɔ:v j5 bɔ:ʔ4 kwəŋ2 nin3 tɔ:v n1
 เขา อชาก ตี ทั้ง เขา ลูกชาย
 ʔaʔ2 /
 ล.ท.
- 323/ nin3 tɔ:v n1 kɔ:v ʔ4, ʔɔ:v 4 kɔ:v ʔ4 tsaʔ2
 เขา ลูกชาย พูด ล.ท. พูด ตรง ๆ
 ta:j3, kɔ:v ʔ4 tsaʔ2 buə5 nin3 tiə1, ʔ4
 มา พูด ตรง ๆ บอก เขา พ่อ ไม่
 tsəj6 haʔ4 nɔŋ3 /
 ไร อะไร
- 324/ nin3 lu:v ʔ3 ʔɔ:v j1 miŋ3 pu:v ʔ5 ma:6,
 เขา กลางวัน ไป ปล่อย ม้า
 kat4 ma:3 miə4 na:j2 /
 ตัด ม้า หญ้า นั้น
- 325/ ʔɔ:v 4, ma:j3 nɔ:v ʔ1 nɔ:v ʔ2 nɔ:v 1 /
 ล.ท. มี ล.น. นก ล.ท.
- 326/ ma:j3 nɔ:v ʔ1 nɔ:v ʔ2 /
 มี ล.น. นก
- 327/ kɔ:v ʔ4, ʔuə4 lu:v ʔ3 ʔɔ:v j1 ʔiə ʔ1 ʔuə4
 พูด นั้น กลางวัน อยู่ นั้น
 ma:3 miə4 lom2 /
 ม้า หญ้า ป่า
- 328/ tshuət4 ta:j3 nɔŋ4 nɔ:v 1 kɔ:v ʔ4 /
 ออก มา เหมือน อย่าง พูด
- 329/ haʔ4 tsan2 miŋ3 thaw5, ʔ2 nɔ:v ʔ1
 เมื่อไร ไป ถึง นั้น ล.น.
 nɔ:v ʔ2 tshuət4 ta:2 ʔaʔ2 /
 นก ออก มา ล.ท.

วังเก็ชจที่ลูกชายของเขาที่เก็ชจเอง

เขาอชากตี(=ฆ่า)ลูกชายของเขาทั้งเสีย

ลูกชายของเขาก็พูดว่า, โอ้!
 พูดมาตรง ๆ ,บอกตรง ๆ กับพ่อ
 ของเขาเลยว่า ไม่ใช่อะไร

ตอนกลางวัน เขาไปปล่อยม้าและตัด
 หญ้าม้านั้น

เอ้! มีนกตัวหนึ่งนะ

มีนกตัวหนึ่ง

ที่ว่าตอนกลางวันนั้นอยู่ที่ป่าหญ้าม้านั้น

(มัน)ออกมาพูดเหมือนอย่างนั้น

เมื่อไรก็ตามที่ไปถึง, นกตัวนั้น
 ก็ออกมาละ

- 330/ tshuət4 ta:j3 buə5 nin3 /
 ออก มา ออก เขา
- 331/ ʔc:4 "woŋ3 wa:1 siəŋ4 ʔa:1 ma:1
 อ.ท. ลูก รัก คุณแม่
 pu:4 siəŋ4 , khu:3 ʔa:1 ma:1 pu:4 khu:3 ,
 ไม้ รัก ร้องไห้ คุณแม่ ไม้ ร้องไห้
 tɕen3 noŋ3 so:ŋ3, fin3 tɕa:1 tɕhi:2 fan5,
 คน โง่ ไม้ฉลาด เทวดา กิน ข้าว
 ni:4 tɕhi:2 tshu:2"* /
 เขา กิน มันแกว
- 332/ nin3 dza:w3 , niəŋ4 kwə:1 , tshin5
 เขา เส่ร้างโศก ร้องไห้ กล.คน. จึง
 ta:j3 kat4 ɲ4 tu74 ma:3 ɲiə4 /
 มา ตัด ไม้ ได้ ม้า หญ้า
- 333/ no:ɟ1 ʔa72 , tshin5 ta:j3 kwə:ŋ4 tsa72
 ครั้งนี้ ก.ป. จึง มา พูด ตรง ๆ
 buə5 nin3 ne:1 tiə1 /
 ออก เขา ของ พ่อ
- 334/ nin3 ne:1 tiə1 ʔc72 kwə:ŋ4, "ʔuə4
 เขา ของ พ่อ ก.ป. พูด นั้น
 noŋ2 ʔc72 , tsəj6 ʔa:4 lo:3 /
 อย่าง ก.ป. ไข่ ล.ท. ล.ท.
- ออกมามากเขา
 เอ้! "ลูกรักแม่แต่แม่ไม่รัก
 ลูกร้องไห้แต่แม่ไม่ร้อง
 ไอ้คนโง่! เทวดากินข้าว
 เขากินมันแกว"
 เขาเส่ร้างโศกและร้องไห้อยู่อย่างนั้น
 จึงมาตัดหญ้ามาได้
 ครั้งนี้จึงมาบอกตรง ๆ กับพ่อของเขา
 พ่อของเขาก็พูดว่า "อย่างนั้นก็
 ไข่แล้วละ"

* เป็นภาษาจีนฮ่อ

335/ məj3 kwəŋ4 nən4 ɲ2 nə:1 , ɲ4 nən2
 เหม พุด เหมือน นั้น อย่าง นี้ อย่าง
 dza:ŋ1 nə:ŋ1 jiə1 , tshaw5 tciən4 məj3 ,
 พุ่งนี้ นั้น รวม, ค้ำช กล.ทส. เหม
 ɲiŋ3 ɲən2 ka:5" /

ไป ดู ลง

336/ lu:ŋ3 dwe:ɲ1 , nan2 liw6 lu:ŋ3 dwe:ɲ1,
 ตอนเช้า กิน กล.ลล. ตอนเช้า
 nin3 tiə1 tso:2 tsəŋ4 dzuŋ2 da:w4 /

เขา พ่อ ก็ จับ, เอา มีด ยาว

337/ dziəw5 laj2 ta:ŋ3 ʔəŋ2 puŋ5 tciən4 /
 ดับ(มีด) คม มา(กล.ลล.)และ สะพาย กล.ทส.

338/ mi:2 ʔəŋ2 /

ไป ล.ท.

339/ se:1 ɲiŋ3 /

ก็ ไป

340/ ʔa:1 hit4 ɲ4 haj5 ɲ2 nə:ɲ1 nəŋ2
 สักครู่ ไม่ ได้ยิน นั้น ล.น. นก
 tshuət4 ta:ŋ3 hew2 lə:1 , nə:ŋ1 , nin3

ออก มา ร้องเรียก ล.ท. ครั้งนี้ เขา

haŋ4 kwan2 nin3 tə:ŋ1 /

พิน(ก.) กิ่ง เขา ลูกชาย

341/ ka:n3 luəŋ2 , ɲ4 ʔwe:ŋ5 kat4 /

ตัวเอง เกือบจรวาน ไม่ อซาก ตัด

342/ ke:ŋ3 ɲiŋ3 thaw5 nin3 kat4 ɲa:3

จริง ๆ ไป ถึง เขา ตัด ม้า

ɲiə4 nə:1 tə:ŋ5 ʔəŋ4 /

หญ้า ของ ก็ นั้น

เขอพุดอย่างนั้น อย่างนี้พุ่งนี้
 มันจะลงไปกับเขาด้วยคู้"

ตอนเช้า พอกินข้าวเช้าแล้ว
 พ่อของเขาก็หยิบดาบ

ดับจนคมแล้วสะพายเอาไว้

และออกเดินทางเลข

(เขาก็ไป

สักครู่ถ้าไม่ได้ยินนกตัวนั้นออกมาร้อง
 เรียกละนะ ครั้งนี้เขาจะพิน(=ฆ่า)
 ลูกชายของเขาทิ้ง

ตัวเองก็เกือบ ไม่อซากตัด

พอไปถึงที่ซึ่งเขาตัดหญ้าที่นั่นจริง ๆ

- 343/ tso:2 ๓4 ha:j5 ๓2 ๓๖:๓1 ๓๖?2
 ก็ ไม่ ได้ยิน นั้น ล.น. ๓ก
 tshuət4 ta:j3 hew2 /
 ออก มา ร้องเรียก
- 344/ ๓4 ha:j5 hew2 /
 ไม่ ได้ยิน ร้องเรียก
- 345/ ๓4 dzun2 ๓๖:j1 , nin3 tiə1 ๓๖:๓4 ,
 ๓ น คั้ง, คราว วัน เขา พ่อ พุด
 "๓4 ๓๖:j3 niə1 /
 ไม่ มี ล.น.
- 346/ ๓๖:j2 ๓๑j3 ๓๖:๓2 ๓๖?2 ๓๓๓4 niə1" /
 นั้น เขา โททก เท่านั้น ล.น.
- 347/ ๓๖:j5 ha?4 nin3 kwan2 ๓๖?2 /
 ออก ฟัน(๓.) เขา ๓ กัง ล.น.
- 348/ ๓๖:j1, nin3 niə๓4, tciə5 sin1 ta:j3 /
 คั้งนี้ เขา ร้องให้ ลูกขึ้น มา
- 349/ tho:4 ๓2 ๓๖:๓1 ๓๖?2 , tsej6 nin3
 ขอ ร้อง นั้น ล.น. ๓ก ไข่ เขา
 ne:1 ๓๖:1 lo:1 , ๓4 ๓๓๓3 ๓๖?2 hew2 ,
 ของ ๓มี ล.น. ๓ น อย่าง ๓.ป. ร้องเรียก
 dzun3 tshuət4 ta:j3 hew2 ๓๖?2 /
 ๓บ, ๓วัง ออก มา ร้องเรียก ล.น.
- 350/ ๓4 tshuət4 ta:j3 hew2 , nin3 ne:1
 ไม่ ออก มา ร้องเรียก เขา ของ
 tiə1 ha?4 nin3 kwan2 ๓๖?2 /
 พ่อ ฟัน(๓.) เขา ๓ กัง ล.น.
- 351/ ๓๖?4 , ๓2 ๓๖:๓1 ๓๖?2 tsa?2 ke:๓3
 ล.น. นั้น ล.น. ๓ก จวัง ๓
 ba?2 det2 ta๓3 da:5 tshuət4 ta:j3 /
 ๓ระ ๓ือ ๓ีก สัก ๓ู่ ๓ิน ออก มา
- (เขา) ก็ไม่ได้ยินนกตัวนั้นออกมา
 ร้องเรียกเลย
- ไม่ได้ยินเสียงร้องเรียก
- คั้งนี้ พ่อของเขาคำว่า, "ไม่มีนี่นา
 นั้นเธอโททกเท่านั้นเองแหละ"
- ออกจะฟันเขากังละ
- คั้งนี้ เขาก็ร้องให้และลูกขึ้นมา
- ขอร้องนกตัวนั้นว่า ถ้าไข่แม่ของเขาจะ
 อย่างนี้ก็ร้องเรียก ๓บออกมาร้องเรียก
 เลย
- ถ้าไม่ออกมาร้องเรียก พ่อของเขา
 จะฟันเขากังละ
- อ้อ! นกตัวนั้นก็กระพือปีกสักครู่
 และบินออกมาจวัง ๓

352/ dzop2 tciəŋ4 ʔuə4 daw1 ma:3 miə4
 เกาะ(ก.) กล.ทศ. ^๕ที่นั่น ^๕มา ^๕หญ้า

lom2 /

ป่า

353/ ʔuə4 daw1 ʔc:ŋ5 ʔiəŋ1 ʔuə4 hew2 /
^๕ที่นั่น ^๕อีก ^๕อยู่ ^๕นั่น ^๕ร้องเรียก

354/ kwə:ŋ4 ʔaʔ2 ta:j3 ŋaŋ4 na:j2 , "wəŋ3 wa:1
 หุด ก.ป. มา เหมือน นั้น ลูก

siəŋ4 ʔa:1 ma:1 pu:4 siəŋ4 , khu:3
 รัก คุณแม่ ไม่ รัก ร้องไห้

ʔa:1 ma:1 pu:4 khu:3 , tceŋ3 nəŋ3 so:ŋ3 ,
 คุณแม่ ไม่ ร้องไห้ คน ใจ ไม่ฉลาด

fin3 tca:1 tchi:2 fan5 , ni:4 tchi:2
 เทวดา กิน ข้าว เชอ กิน

tshu:2" /

มันแกว

355/ nə:j1, nin3 go:5 tso:2 ʔuəŋ5 ha:j5 /
 ครั้งนี้ ^๕เขา ^๕สามี ^๕ก็ ^๕ฟัง ^๕ได้ยิน

356/ je:4 , na:j2 ta:j5 nin3 ʔaw4
 อ.ท. ^๕นั่น ^๕อาจจะ ^๕เขา ^๕ภรรยา

thəʔ4 sc:ŋ1 ta:j3 /

เกิดใหม่ มา(กล.ลล.)

357/ tsuʔ4 tciəŋ4 nin3 ne:1 tom3
 สาม, ใจ ^๕กล.ทศ. ^๕เขา ^๕ของ ^๕ใหญ่

luj3 gom6 /

^๕เสื้อคลุม

เกาะไว้ที่ป่าหญ้าที่นั่น

ที่นั่น อยู่ตรงนั้นร้องเรียกอีก

หุดออกมาเหมือนอย่างนั้นว่า

"ลูกรักแม่แต่แม่ไม่รัก

ลูกร้องไห้แต่แม่ไม่ร้อง

ไอ้คนใจ! เทวดากินข้าว

เชอกินมันแกว"

ครั้งนี้ ^๕สามีของเขา^๕ก็^๕ได้ยิน

เอ! ^๕นั่นอาจเป็นภรรยาของเขา

เกิดมาใหม่ก็ได้

(สามีของเขา)ใส่เสื้อคลุมตัวใหญ่
 ของเขาอยู่

* เป็นภาษาจีนฮ่อ

358/ pc:η1 gw:ɟ1 nin3 ʔuə4 luɟ3 muəɟ3
 ดิ่ง ออก เขา นั้น แขนเสื้อ

khu:4 ta:ɟ3 /

ปลาช มา

359/ hew2 , tsəɟ6 nin3 ne:1 ʔaw4 lw:1 ,
 ร้องเรียก ไข่ เขา ของ ภรรยา ล.ท.

๓4 nuη3 hew2 daj5 ta:ɟ3 piəʔ2 nin3
 นี้ อย่าง ร้องเรียก บิน มา เข้า เขา

na:ɟ2 luɟ3 muəɟ3 ɟun5 /
 นั้น แขนเสื้อ ช่อง, รู

360/ ๓4 tsəɟ6 nin3 ne:1 ʔaw4 lw:1 , nɔ:ɟ1
 ไม่ ไข่ เขา ของ ภรรยา ล.ท. ครั้งนี้

ʔcʔ2 , nin3 bɔʔ4 ๓2 nɔ:ɟ1 nɔʔ2 taj2
 ก.ป. เขา คี นั้น ล.น. นก ตาย

ʔaʔ2 /

ล.ท.

361/ jo:2 kw:η4, tsəɟ6 nin3 ne:1 ʔaw4 ,
 จึง พุด ไข่ เขา ของ ภรรยา

๓4 nuη3 hew2 daj5 piəʔ2 nin3 ne:1
 นี้ อย่าง ร้องเรียก บิน เข้า เขา ของ

๓๑ɟ3 dzuəɟ2 la:ɟ3* /

---การฟังบารมี---

362/ ๓2 nɔ:ɟ1 nɔʔ2 ke:η3 tsieη3 na:ɟ2
 นั้น ล.น. นก จริง ๆ อย่างนั้นเลข

baʔ2 dɛt2 taη3 /

กระพือปีก สักครู่

และดิ่งชายแขนเสื้อนั้นของเขาออกมา

และร้องเรียกว่า ถ้าไข่ภรรยาของเขา
 นะ อย่างนี้ก็ร้องเรียกให้บินเข้ามาที่
 ช่องแขนเสื้อนั้นของเขา

ถ้าไข่ภรรยาของเขานะ
 ครั้งนี้ละ เขาจะตีกตัวนั้นให้ตายเลย

แล้วจึงว่า ถ้าไข่ภรรยาของเขา
 อย่างนี้ก็ร้องเรียกให้บินเข้ามา
 ฟังบารมีของเขา

นกตัวนั้นก็กระพือปีกสักครู่ตั้งอย่างนั้น
 เลขจริง ๆ

* ๓๑ɟ3 dzuəɟ2 la:ɟ3 หมายถึง การฟังบารมี เช่น คนจนแต่งงานกับคนรวยเปื้อน
 เสื่อมกับการตกถึงข้าวสาร หรือเด็กจน ๆ ได้ไปอาศัยอยู่กับครอบครัวที่ร่ำรวยก็นับว่าเป็นการโชค
 หรือคนที่ตกทุกข์ได้ยากแล้วมีคนมาช่วยค้ำจุนก็ถือว่าเป็นการฟังบารมี เป็นต้น

- 363/ ʔcʔ2 da:j5 piəʔ2 nin3 ne:1 lu:j3 ๓๓๑j3 / และบินเข้ามาที่ชายแดนเสื้อของเขาละ
 และ บิน เข้า เขา ของ แขนเสื้อ
 khu:4 ta:j3 ʔaʔ2 /
 ปลาช มา ล.ก.
- 364/ ʔcʔ2 tɔ:3 tɕiən4 dzuən5 ta:j3 / และ นำ,เอา กล.ทส. กลับ มา
 และ (เขา)ก็เอา(นก)กลับมาด้วย
- 365/ dzun2 ๓๓๑:j1 ʔaʔ2 , tsəw5 tsieŋ5 / ครั้งนี้ที่สำเร็จแล้ววางไว้บนหัวนอน
 ครั้ง,คราว วัน ก.ป. ทำ สำเร็จ
 ของพวกเขานั้น
 tɔ:ŋ5 ʔan1 tɕiən4 nin3 buə1 na:j2 /
 ที่ วาง กล.ทส. พวกเขา นั้น
 dzɔ:๓3 ta:w3 /
 หมอน
- 366/ ʔcʔ2 pun1 ๓2 ๓๓๑:๓1 ๓๓๑2 dzop2 / และ ให้ นั้น ล.น. นก เกาะ(ก.)
 และให้นกตัวนั้นเกาะที่นั่น
 na:j2 /
 นั้น
- 367/ lu:ŋ3 ๓๓๑n6 , nin3 ʔɔ:ŋ5 pu:ŋ5 gaj4 / พอลองกลางคืน มันฮากจะถ่าย
 กลางคืน มัน(=นก) ฮาก ปล่อย อูจจาระ
- 368/ ๓๓๑:j1 ʔcʔ2, luət4 luət4 tɕiə5 ๓๓๑4 / ครั้งนี้ ก.ป. ถอย ถอย(กล.ทส.) ขึ้น,ผ่าน นั้น
 ครั้งนี้ ก.ป. ถอย ถอย(กล.ทส.) ขึ้น,ผ่าน นั้น
 ไปทางด้านหัวนอนของพวกพี่สาว,
 ๓๓๑:ŋ5 nin3 tɔ:2 buə1 , ʔi:1 tɔ:n1 ๓๓๑:1 ,
 ด้าน เขา พี่สาว พวก สอง ลูกชาย แม่
 ๓๓๑:1 ๓๓๑:ŋ4 ๓๓๑4 ๓๓๑3 /
 ของ ศีรษะ นั้น ไป
- 369/ ʔcʔ2 ๓๓๑3 pu:ŋ5 gaj4 / และ ไป ปล่อย อูจจาระ
 และ ไป ปล่อย อูจจาระ

370/ pu:η5 liw6 , ʔc:η5 luət4 tciə5 ๓4
 ปล่อย กล.ลล. อีก ถอส ั้น,ผ่าน ั้น
 ๓c:η5 nin3 go:5 , nin3 tɔ:v:n1 buə1 ne:1
 ด้าน เขา สามี่ เขา ลูกชาย พวก ของ
 ๓gɔ:v:η4 ta:j3 dzop2 ʔuə4 /
 ศีรษะ มา เกาะ(ก.) ั้น

371/ ๓aη4 ๓2 nɔ:v:1 pu:η5 kɔ:v:1 gaj4 /
 เหมือน ั้น อย่าง ปล่อย กล.คน. อัจจาระ

372/ dzun2 nɔ:v:j1 , nin3 tɔ:v:2 ge:๓3 ๓2
 ครึ่ง,คราว วัน เขา พี่สาว ึ่งเก็ช ั้น
 nɔ:v:๓1 nɔ:v2 pu:η5 gaj4 nin3 buə1 , ʔi:1
 ล.น. นก ปล่อย อัจจาระ พวกเขา สอง
 tɔ:v:n1 ๓a:1 , ne:1 ๓gɔ:v:η4 /
 ลูกชาย แม่ ของ ศีรษะ

373/ nin3 ʔv:j5 bɔv4 kwəη2 ʔaʔ2 /
 เขา อยาก ี่ ึ่ง ล.ก.

374/ nɔ:v:j1 , he:๓5 kɔ:v:1 , nin3 go:5 ʔcʔ2
 ครึ่ง ้น คำ กล.คน. เขา สามี่ ก.ป.
 ๓4 fun2 tsəw5 /

ไม่ อย่างไร ทำ

375/ tshiq5 ta:j3 ʔc:η3 tsəw5 tɔ:v:η5
 ึ่ง มา ล็ก ทำ ี่
 ta:j3 , ʔan1 ʔuə4 daw1 ke:n3 kc:η3 da:η2
 มา(กล.ลล.) วาง ้น ห็องนอน ประคุด หน้า,ก่อน
 ʔuə4 /
 ้น

376/ ʔc:η5 pun1 nin3 ʔi:๓1 na:j2 /
 ล็ก ำให้ มัน(=นก) อยู่ ้น

ถ่ายแล้วก็ถอสขึ้นมาจากด้านหัวนอน
 ของพวกลูกชายของเขาและสามี่ของเขา
 เกาะที่นั่นอีก

ถ่ายอัจจาระอย่างนั้นอยู่เรื่อย ๆ

ครึ่งนั้น พี่สาวของเขาก็ครึ่งเก็ช
 นกตัวนั้นที่มาถ่ายอัจจาระตรงหัวนอน
 ของพวกเขาสองแม่ลูก

เขาอยากจะทำ(=ฆ่า)ทั้งละ

ครึ่งนี้(เขา)ก็คำอยู่เรื่อยจนกระทั่ง
 สามี่ของเขาก็ไม่รู้จะทำอย่างไร

จึงมาทำที่อีก แล้ววางที่หน้าประคุด
 ห็องนอนนั้น

และให้มัน(=นก)อยู่ที่นั่นอีก

- 377/ tsəw5 tɔːŋ5 taːj3 , ʔan1 tɕiəŋ4
 ทำ ที่ มา(กล.ลล.) วาง กล.ทศ.
 naːj2 /
 นั้น
- 378/ dzun2 ɲɔːj1 , nin3 kaːn3 ʔuə4 taw3
 ครั้ง, คราว วัน เขา เอง นั้น ล.น.
 tɔːn1 luːŋ3 dɔːm1 tɕiəŋ5 sin1 taːj3 /
 ลูกชาย ตอนเช้า ลูกขึ้น มา
- 379/ ʔɛʔ2 tshuət4 thaw5 naːj2 taːj3 /
 และ ออก ถึง นั้น มา(กล.ลล.)
- 380/ ʔɛʔ2 puəj2 tɕiəŋ4 naːj2 kɛːŋ3
 และ ฟัง กล.ทศ. นั้น ประค
 daːŋ2 , mən2 m2 ɲɔːm1 ɲɔʔ2 /
 หน้า, ก่อน คู นั้น ล.น. นก
- 381/ hiw4 tuʔ4 nin3 ɲeː1 maː1 /
 รู้ ได้ เขา ของ แม่
- 382/ puəj2 tɕiəŋ4 naːj2 mən2 /
 ฟัง กล.ทศ. นั้น คู
- 383/ dzun2 ɲɔːj1 , m2 ɲɔːm1 ɲɔʔ2 ʔɛʔ2
 ครั้ง, คราว วัน นั้น ล.น. นก ก.ป.
 taːj3 theŋ5 nin3 tɔːn1 dzap4 dzap4 ʔuə4
 มา ช่วย เขา ลูกชาย คีบ คีบ(กล.ทศ.)นั้น
 m̥tsiːŋ3 gaj4 , m̥tsiːŋ3 pjeː1 /
 ตา(อวัยวะ) อจจาระ ตา ขน
- 384/ maːj3 m̥tsiːŋ3 gaj4 nct4 tsuʔ2
 มี ตา อจจาระ คีบ ลูก
 haʔ4 daw1 m̥tsiːŋ3 kɔʔ4 /
 ไม้ไผ่ ตา มุม

พอทำที่เสร็จแล้วก็วางไว้ที่นั่น

ครั้งนั้น ลูกชายคนนั้นของเขาเอง
 ๔ คื่นขึ้นมาตอนเช้า

และออกมาถึงที่นั่นแล้ว

และฟังไว้ที่หน้าประตูนั้นคนกตัวนั้น

ก็รู้ได้เลยว่าเป็นแม่ของเขา

ฟังอยู่ที่นั่นคู

ครั้งนั้น นกตัวนั้นก็มาช่วยลูกชาย
 ของเขาคีบ คีบ(=คืบแล้วคืบอีก)
 ๕ ขาดและขนตานี้

มีไม้ไผ่คืบอยู่ที่หางตาตรงไหน

- 385/ ma:j3 m̄tsi:ŋ3 ga:j4 nɛt4 tsuʔ2
 มี คา อจจาระ คัด ถุก
 haʔ4 daw1 na:j2 then5 dzap4 dzap4 /
 ที่ไหน นั้น ช่าง คีบ คีบ(กล.กข.)
 386/ kwə:ŋ4 dzap4 dzap4 , feŋ5 kwəŋ2 /
 พุด คีบ คีบ(กล.กข.) สะบัด กิ่ง
 387/ ha:1 ma:j3 nin3 tɔw:2 ne:1 kuʔ2 ŋwa:6
 ก็ มี เขา พี่สาว ของ เด็กทารก
 tshuət4 thaw5 ʔuə4 /
 ออก ถึง นั้น
 388/ nin3 ʔɛʔ2 tsiəŋ3 na:j2 ŋwʔ4 ʔuə4
 เขา ก.ป. อย่างนั้นเลข จิก นั้น
 taw3 ne:1 m̄tsi:ŋ1 /
 ล.น. ของ คา
 389/ ŋwʔ4 m̄c:ŋ3 mi:2 ʔaʔ2 /
 จิก บอด ไป(กล.ลล.) ล.ท.
 390/ dzun2 ŋwə:j1 ʔɛʔ2 , tɕhiə5 tɕiə5
 ครั้ง,คราว วัน ก.ป. โหมโ,โกรธ
 haj2 /
 มาก
 391/ ge:m3 m̄2 ŋwə:m1 ŋwʔ2, tsuə4 te:5 ʔuə4
 รั้งเก็ชจ นั้น ล.น. นก รบ เล็กน้อย นั้น
 taw3 ne:1 tshuət4 , jo:2 tsɔʔ4 m̄tsi:ŋ3
 ล.น. ของ ออก จึง จับ,เอา คา
 ga:j4 , fiəw5 dzioŋ1 dzeŋ2 , pun1
 อจจาระ ทำความสะอาด เกลี้ยง,สว่าง หมด ให้
 tshuət4 /
 ออก

มีพี่ตาคิดอยู่ที่ไหนก็ช่างคืบแล้วคืบอีก

พอดคืบแล้วคืบอีกก็สะบัดทิ้ง

และก็มีลูกของพี่สาวของเขาออกมาถึงตรงนั้น(=ที่หน้าประตู)

เขา(=นก)ก็จิกตาของคนนั้นอย่างนั้นเลข

จิกบอดไปเลข

ครั้งนั้น (พี่สาวของเขา)ก็โหมโหมมาก

รั้งเก็ชจนคืบนั้นว่า พอดถึงคราวของคนนั้น(=ลูกชายของนก)ออกมา ก็ช่วยเอาพี่ตาดอกและทำความสะอาดจนหมดเกลี้ยงและให้ออกไป

- 392/ tsuə4 nin3 ne:1 tshuət4 thaw5 ,
 ๓ เขา ของ ออก ถึง
 ๓๖๗4 nin3 ne:1 ๓tsi:ŋ1 ๓๖๗4 ๓c:ŋ3 ๓iŋ3 /
 จับ,เอา เขา ของ ตา ถึง บอก ไป(กล.ลล.)
- 393/ tsiəŋ3 na:j2 ๖๖๗4 taj2 ๓2 ๓๖:๓1
 อย่างนั้นเลข ดี ค่าย นั้น ล.น.
 ๓๖๗2 ta:j3 ๗๖๗2 /
 ๓๓ มา(กล.ลล.) ล.น.
- 394/ liəŋ4 ta:j3 tsəw5 ๓an2 , tsəw4
 ชานหละ มา(กล.ลล.) ทำ กิน คัม,แกง
 ta:j3 /
 มา(กล.ลล.)
- 395/ dzun2 ๓๖:j1 , nin3 go:5 tshaw5 nin3
 ครั้ง,คราว วัน เขา สามี่ รวม,กับ เขา
 ๓๖:n1 ๓an2 ๗๖๗2 , ๓๖๓๗5 ha:j5 ๓๖๗2 ๗๖:4 /
 ลูกชาย กิน ล.น. ฟัง รู้สึก ๓๓ เนื้อ
- 396/ tsuə4 te:5 nin3 ๓๖:2 buə1 , ๗i:1
 ๓๓ เล็กน้อย เขา พี่สาว พวก สอง
 ๓๖:n1 ๓a:1 , ๓an2 , ja:2 ha:j5 diəŋ3 phəj5
 ลูกชาย แม่ กิน ก็ รู้สึก ไม้ เศษ
 tsa:1 /
 ๓๓ ๓๓
 ๓๓เล็กล
- 397/ tchiə5 tciə5 haj2 /
 โหมโหม,โกรธ มาก
- 398/ ๓๖:3 ๓iŋ3 phiət4 kwan2 ๗uə4 daw1
 นำ,เอา ไป เท,สาด ๓๓ ที่นั้น
 sa:1 pu:ŋ1 ๓๖๗4 ๓iŋ3 /
 ชานเวือน มุม ไป

แต่พ่อถึงคราวของเขา(=ลูกชายของ
 พี่สาวของนง)ออกมาถึงก็จิกตาของเขา
 บอกไปเลย

(พี่สาวของนง)ก็เลยตีจนตัวนั้นตายไป
 ทั้งอย่างนั้นละ

และชานหละมาทำแกงกินเรียบร้อยแล้ว

ครั้งนั้น สามี่ของเขากับลูกชายกินแล้ว
 ก็รู้สึกว่าเป็นเนื้อนง

พ่อถึงคราวพวพี่สาวของเขาคือสองแม่
 ลูกกินก็รู้สึกว่าเป็นเศษไม้เล็กล

จึงโหมโหมมาก

และเอาไปสาดทิ้งไปที่มุมชานเวือน
 (สำหรับอาบน้ํา)ตรงนั้น

- 399/ phiət4 kwəŋ2 ʔuə4 daw1 sa:1 pu:ŋ1
 เท, สาด กิ่ง ที่นั้น ชานเรือน
 kəʔ4 , jo:2 tshuət4 pom1 tɕan3 piəw1
 มุม จึง ออก ล.น. ผักจิ้นเป็ชวลาช-
 la:j1 ta:j3 /
 (กินได้, มีรสขม) มา(กล.ลล.)
- 400/ tshuət4 pom1 tɕan3 piəw1 la:j1
 ออก ล.น. ผักจิ้นเป็ชวลาช
 ta:j3 /
 มา(กล.ลล.)
- 401/ dzun2 ɲuə:j1 , lo:1 tuʔ4 siəp4 ne:1 ,
 ครั้ง, คราว วัน โด ได้ เร็ว ล.ท.
 dzuəj2 ne:1 ɲuə:1 /
 สวส, งาม ล.ท. ล.ท.
- 402/ ʔɕ:ŋ5 miŋ3 keʔ4 ɲ2 pom1
 อีก ไป เต็ด นั้น ล.น.
 tɕan3 piəw1 la:j1 ta:j3 /
 ผักจิ้นเป็ชวลาช มา(กล.ลล.)
- 403/ ʔɕ:ŋ5 tsəw4 ta:j3 ɲan2 /
 อีก ต้ม, แกง มา(กล.ลล.) กิน
- 404/ tsəw4 ta:j3 ɲan2 /
 ต้ม, แกง มา(กล.ลล.) กิน
- 405/ dzun2 ɲuə:j1 ʔaʔ2 , nin3 go:5 buə1 ,
 ครั้ง, คราว วัน ก.ป. เขา สามี่ พวก
 nin3 tɕə:n1 buə1 ɲan2 ʔaʔ2 , ha:j5
 เขา ลูกชาย พวก กิน ล.ท. รู้สึก
 tɕan3 piəw1 la:j1 /
 ผักจิ้นเป็ชวลาช

พอสาดทิ้งไปที่มุมชานเรือนตรงนั้น
 ผักจิ้นเป็ชวลาชก็เลยออกออกมากอ
 หนึ่ง

ผักจิ้นเป็ชวลาชงอกออกมากอหนึ่ง

ครั้งนั้น ก็เจริญเติบโตได้เร็วเหมือนกัน
 และงามด้วย

(พี่สาวของเขา) ก็ไปเด็ดผักจิ้นเป็ชวลาช
 กอนั้นมาอีกแล้ว

และเอามาแกงกินอีก

พอนกงแล้วก็เอามากิน

ครั้งนี้ พวกสามี่ของเขาและพวกลูกชาย
 ของเขากินแล้วก็รู้สึกว่าเป็นผักจิ้นเป็ชว-
 ลาช

- 406/ ʔa:4 te:5 nin3 tɔ:2 buə1 , ʔi:1
 สักครู๋ เขา พี่สาว พวก สอง
 tɔ:n1 ma:1 , nan2 , ja:2 ha:j5 naŋ4
 ลูกชาย แม่ ก็น กี่ รู้สึก เหมือน
 ja:ŋ3 mew5 nɔ:1 /
 ต้นข้างเหมา ล.ท.
- 407/ ʔim1 , nan2 ɲ4 tuʔ4 /
 หน ก็น ไม้ ได้
 (ต้นข้างเหมา) มีรสขม ก็นไม้ได้
- 408/ tsiəŋ3 na:j2 tɔ:5 , phiət4 ʔuə4 diə4
 อย่างนั้นเลข เท สาด นั้น ใต้
 sa:1 pu:ŋ1 diə4 miŋ3 /
 ชานเรือน ใต้ ไป
 (เขาก็เลขเทและสาดไปที่ใต้ชานเรือน
 นั้นทั้งอย่างนั้นเลข
- 409/ phiət4 dziə2 ʔuə4 diə4 sa:1 pu:ŋ1
 สาด ลง นั้น ใต้ ชานเรือน
 diə4 miŋ3 /
 ใต้ ไป
 สาดลงไปใต้ชานเรือนนั้น
- 410/ dzun2 ɲɔ:j1 ʔaʔ2 , tshuət4 pom1
 ครั้ง,คราว วัน ก.ป. ออก ล.น.
 law4 ta:2 ʔa:4 lo:3 /
 ไม้ไผ่ มา(กล.ลล.) ล.ท. ล.ท.
 ครั้งนั้น กอไผ่กิ่งออกขึ้นมากอหนึ่งแล้วละ
- 411/ dzun2 ɲɔ:j1 ʔaʔ2 , tso:2 tshuət4
 ครั้ง,คราว วัน ก.ป. ก็ ออก
 pom1 law4 ta:j3 /
 ล.น. ไม้ไผ่ มา(กล.ลล.)
 ครั้งนั้นกิ่งออกกอไผ่ขึ้นมากอหนึ่ง
- 412/ ʔcʔ2 ja:ŋ5 tuʔ4 siəp4 ne:1 /
 และ แพร่พันธุ๋ ใต้ ไร่ ล.ท.
 และขยายพันธุ์ใต้ไร่ด้วย
- 413/ ʔcʔ2 tsəw5 kɔ:1 , ma:j3 tiw3 law4
 และ ทำ กล.คน. มี ล.น. ไม้ไผ่
 lo:1 , dzuəj2 ne:1 /
 ใต้ ส่วข,งาม ล.ท.
 และพออยู่ไปเรื่อย ๆ ก็มีไผ่ลำหนึ่ง
 ทั้งโตและงามด้วย

- 414/ baʔ2 doŋ5 kuʔ2 ɣuəj2 put4 lam5
ตรงกลาง ข้างบน เกิดขึ้นมาแบบผิดปกติ ล.น.
law4 taj3 , maʔ2 ne:1 /
ไม้ไผ่ มา(กล.ลล.) ที่ ล.น.
415/ put4 nɔ:ɯ1 nat4 ta:j3 ,
เกิดขึ้นมาแบบผิดปกติ ล.น. ข้อต่อ มา(กล.ลล.)
tu:5 tu:2 ʔuə4 /
ป้อง ปอง นั้น
416/ nɔ:j1 ʔɛʔ2 , nin3 buə1 ne:1 la:ŋ6
ครั้งนี้ ก.ป. พวกเขา ของ หมู่บ้าน
ma:j3 taw3 ʔoŋ1 nit4 tɕiəŋ4 nin3 buə1 /
มี ล.น. ช่างแก่ คิด กล.ทส. พวกเขา
417/ na:j2 ma:j3 taw3 ʔoŋ1 /
นั้น มี ล.น. ช่างแก่
418/ ʔɛʔ2 tho:4 theŋ5 nin3 ma:j6 ɯ2
และ ขอ ช่าง เขา ข้อ นั้น
tiw3 law4 miŋ3 tsiəʔ4 nɔ:ɯ1 khap4 /
ล.น. ไม้ไผ่ ไป(กล.ลล.) สำน ล.น. ทีบ
419/ ɯ2 taw3 ʔoŋ1 tho:4 ma:j6 ɯ2 tiw3
นั้น ล.น. ช่างแก่ ขอ ข้อ นั้น ล.น.
law4 miŋ3 /
ไม้ไผ่ ไป(กล.ลล.)
420/ ʔɛʔ2 tɔ:3 miŋ3 phaj5 dzuʔ4 tsiəʔ4
และ นำ.เอา ไป ผ่า ตอก(น.) สำน
khap4 /
ทีบ
- ข้างบนตรงกลางลำนั้นเกิดมีไม้ไผ่ปล้อง
หนึ่งขึ้นมาแบบผิดปกติและกัดด้วย
เกิดข้อต่อข้อหนึ่งขึ้นมาแบบผิดปกติ
และที่ตรงนั้นก็ป่องออกมามาก
ครั้งนี้ ที่หมู่บ้านของพวกเขา มีช่างแก่
คนหนึ่งซึ่งอยู่บ้านติดกับพวกเขา
ที่นั้น มีช่างแก่คนหนึ่ง
และมาขอซื้อไม้ไผ่ลำนั้นไปสานทีบใบ
หนึ่ง
ช่างแก่คนนั้นขอซื้อไม้ไผ่ลำนั้นไป
เวียบร้อยแล้ว
และเอาไปผ่าเป็นตอกสานทีบ

- 421/ ʔcʔ2 ʔo:4 , phaj5 thaw5 na:j2 nɔ:m1 และ โอ้! พอมาถึงข้อต่อของไผ่ลำนั้น
และ อ.ท. ผ่า ถึง นั้น ล.น. ก็เห็นมีลูกวิเศษลูกหนึ่งนะ
- law3 nat4 , ʔcʔ2 puət2 ma:j3 nɔ:m1 pu:4
ไม้ไผ่ ข้อต่อ และ เห็น มี ล.น. ลูกวิเศษ
nɔ:1 /
ล.ท.
- 422/ ma:j3 nɔ:m1 pu:4 nɔ:1 /
มี ล.น. ลูกวิเศษ ล.ท.
มีลูกวิเศษลูกหนึ่งนะ
- 423/ nin3 tso:2 tsoʔ4 ta:j3 siəw1 tɕiən4 เขาก็เอามาเก็บรักษาไว้
เขา ก็ จับ,เอา มา เก็บรักษา กล.ทส.
ʔaʔ2 /
ล.ท.
- 424/ tsiəʔ4 tsiəŋ5 m̩2 nɔ:m1 khap4 ta:j3 , พอसानหีบใบนั้นเสร็จแล้วก็วางไว้
सान เสร็จ นั้น ล.น. หีบ มา(กล.ลล.)
ʔan1 tɕiən4 /
วาง กล.ทส.
- 425/ dzun2 nɔ:j1 , tsoʔ4 nin3 m̩2 nɔ:m1 ครั้งนี้ ก็เอาลูกวิเศษลูกนั้นของเขา
ครั้ง,คราว วัน จับ,เอา เขา นั้น ล.น. ใส้เข้าไปข้างในหีบใบนั้น
pu:4 tap4 piəʔ2 na:j2 khap4 kaʔ2 nuə5
ลูกวิเศษ ใส้ เข้า นั้น หีบ ข้างใน
miŋ3 /
ไป
- 426/ ʔcʔ2 ton1 tɕiən4 nin3 ʔuə4 และ ตั้ง กล.ทส. เขา นั้น
tshəw3 da:ŋ2 /
ปลาตเตียง
- 427/ ton1 tɕiən4 ʔuə4 tshəw3 da:ŋ2 / ตั้งไว้ที่ปลาตเตียงนั้น
ตั้ง กล.ทส. นั้น ปลาตเตียง

- 428/ ʔcʔ2 na:j2 ɯəŋ6 ʔcʔ2 , tso:2 , nin3 และ คีน^๕ นั้น คีน ก.ป. ก็ เขา ของเขาก็ไปเที่ยวด้วยกันกับชายแก่ คนนั้น
 go:5 tshaw5 tɕien4 nin3 tɔ:n1 ʔcʔ2 , miŋ3
 สาม^๕ รวม,กับ กล.ทศ. เขา ลูกชาย ก.ป. ไป
 tshaw5 ๓2 taw3 ʔŋ1 dzja:w2 ʔaʔ2 /
 รวม,กับ นั้น ล.น. ชายแก่ เทียว ล.ท.
 429/ miŋ3 tshaw5 ๓2 taw3 ʔŋ1 dzja:w2 ไปด้วยกันกับชายแก่คนนั้นเที่ยวกันไป
 ไป รวม,กับ นั้น ล.น. ชายแก่ เทียว เรือฯ
 dzja:w2 /
 เทียว(กล.คน.)
 430/ dzun2 ɲɔ:j1 ʔcʔ2 , puəj2 tɕien4 , ครั้งนั้น สาม^๕ของเขาก็พึ่งหีบใบนั้นไว้
 ครั้ง,คราว วัน ก.ป. พึ่ง กล.ทศ.
 nin3 go:5 ʔcʔ2 , ๓2 ɲɔ:m1 khap4 /
 เขา สาม^๕ ก.ป. นั้น ล.น. หีบ
 431/ ɲɔ:j1, nin3 ʔaw4 thɔʔ4 sɛ:ŋ1 tshuət4 ในครั้งนี้ ภรรยาของเขาเกิดออกมา
 ครั้ง^๕นี้ เขา ภรรยา เกิดใหม่ ออก ใหม่และอยู่ข้างใน(หีบ)นั้น
 na:j2 , ʔiəŋ1 na:j2 kaʔ2 ɲuə5 /
 นั้น อยู่ นั้น ข้างใน
 432/ puəj2 tɕien4 , ja:2 ha:j5 tsɔʔ4 sim1 พอพึ่งอยู่ที่รู้สึกว่ามีคนเอาเข็มมาทิ่มแทง
 พึ่ง กล.ทศ. ก็ รู้สึก จีบ,เอา เข็ม หลังนั้นของเขา ทำให้รู้สึกเจ็บแปลบ
 ta:j3 , paʔ4 nin3 ʔuə4 tiʔ2 ta:n6 , ha:j5 คุ^๕หนึ่ง
 มา ปัก,แทง เขา นั้น ข้างหลัง(น.) รู้สึก
 dziw4 taŋ3 /
 เจ็บแปลบ สึกคุ^๕
 433/ ʔc:ŋ5 ʔi:n1 dzuən5 ɲaŋ2 , ja:2 ๓4 พอหันกลับมาคุ^๕ก็ไม่เห็นมีอะไร
 อึก หัน กลับ คุ^๕ ก็ ไม่
 ๓a:j3 haʔ4 ɲuŋ3 /
 มี อะไร

434/ ʔe:4, ta:5 ti:4 na:j2 ma:j3 haʔ4 nuŋ3

อ.ท. บังเอิญ นั้น มี อะไร

kaʔ2 na:j4 nat2 nin3 tiʔ2 ta:n6 ni:4 /

สิ่งของ กัด เขา ข้างหลัง(น.) ล.ท.

435/ maŋ2 , ja:2 ʔ4 ma:j3 haʔ4 nuŋ3

คุณ ก็ ไม่มี มี อะไร

kaʔ2 na:j4 /

สิ่งของ

436/ ja:2 ʔc:ŋ5 puəj2 tciəŋ4 /

ก็ อีก ฟิง กล.ทส.

437/ ʔc:ŋ5 ʔiəŋ1 ʔuə4 kw:ŋ4 wa:2 /

อีก อยู่ นั้น พุด คำพุด

438/ ʔiəŋ1 te:5 taŋ3 , ja:2 ʔc:ŋ5 ha:j5 ,

อยู่ เล็กน้อย สักครู่ ก็ อีก รู้สึก

ʔiət4 paʔ4 , ha:j5 dziw4 taŋ3 /

กล.ฉพ. ปัก,แทง รู้สึก เจ็บแปลบ สักครู่

439/ ʔ4 nuŋ3 ʔc:ʔ2 , maŋ2 , wi:n1 dzuən5

นี้ อย่าง ก.ป. คุณ หัน กลับ

maŋ2 , ja:2 ʔ4 ma:j3 haʔ4 nuŋ3 /

คุณ ก็ ไม่มี มี อะไร

440/ ʔe:4 fuŋ2 , haʔ4 nuŋ3 kaʔ2 na:j4

อ.ท. อย่างไร อะไร สิ่งของ

ʔiəŋ3 na:j2 khap4 kaʔ2 nuə5 , ha:j3 ta:j3

อยู่ นั้น หีบ ข้างใน สามารถ มา

tan5 nin3 ʔuə4 tiʔ2 ta:n6 ni:4 /

ต่อส(ฝั่ง) เขา นั้น ข้างหลัง(น.) ล.ท.

441/ nin3 jo:2 ʔ4 kha:1 lo:1 /

เขา จึง ไม่ ส่งเสียงดัง

442/ ʔc:ŋ5 puəj2 tciəŋ4 /

อีก ฟิง กล.ทส.

เอ! บังเอิญมีของอะไรมากัดหลังเขานะ

พอดูก็ไม่มีของอะไร

ก็เลขฟิงอยู่อย่างนั้นอีก

และอยู่ที่นั่นพุดคุยกันอีก

พอยุ่สักครู่หนึ่ง ก็รู้สึกอีกว่าปูปบี้มีอะไร มาที่มณฑง ทำให้รู้สึกเจ็บแปลบครู่หนึ่ง

พอเห็นอย่างนั้นก็หันกลับมาดู ก็ไม่มีอะไร

เอ! มีของอะไรอยู่ข้างในหีบนั้น ทำไม จึงมาต่อสหลังของเขาได้ละ

เขาก็ไม่พูดอะไร

ฟิงอยู่อย่างนั้นอีก

- 443/ puəj2 tciəŋ4 /
 พิง กล.ทส.
 พิง อยู่อย่างนั้น
- 444/ ʔc:ŋ5 dzja:w2 dzja:w2 dzja:w2 te:5
 อึก เที้ยว เที้ยว เที้ยว(กล.คน.) เล็กน้อย
 และเที้ยวไปเรื่อย ๆ อึกสักครู่
- tan3 /
 สักครู่
- 445/ tso:2 nin3 ʔaw4 tso:2 ʔc:ŋ5 paʔ4
 ก็ เขา ภรรยา ก็ อึก ปัก,แทง
 แล้วภรรยาของเขาก็แทงอีกครั้งละ
- dzun2 ʔaʔ2 /
 ล.น. ล.ท.
- 446/ ʔc:ŋ5 ʔiət4 paʔ4 dzun2 , kaw3 mun1
 อึก กล.ฉพ. ปัก,แทง ล.น. กว่า เจ็บ
 แขนงอีกครั้งหนึ่งเจ็บ ก็เจ็บกว่าเดิมอีก
 น้อย
- te:5 /
 เล็กน้อย
- 447/ ʔcʔ2 ha:j5 dziw4 tan3 /
 และ รู้สึก เจ็บแปลบ สักครู่
 และรู้สึกเจ็บแปลบสักครู่
- 448/ wun:1 dzuən5 maŋ2 , ja:2 ʔ4 ma:j3
 หัน กลับ คุณ ก็ ไม่ มี
 พอนหันกลับมาดู ก็ไม่มีอะไร
- haʔ4 nuŋ3 /
 อะไร
- 449/ nɔ:vj1 ʔaʔ2 , ʔa:4 , tho:4 ʔuə4 taw3
 ครั้งนี้ ก.ป. อ.ท. ขอร้อง นั้น ล.น.
 ครั้งนั้นะ โอ้! ก็ขอร้องให้(ชายแก่)
 คนนั้นลองเปิดหีบใบนั้นให้เขาดูซิ
- khɔ:vj1 ʔ2 nɔ:vɿ1 khap4 pun1 nin3 maŋ2
 เปิด นั้น ล.น. หีบ ให้ เขา ดู
- ka:5 /
 ลอง
- 450/ nin3 puəj2 tciəŋ4 na:j4 khap4 /
 เขา พิง กล.ทส. นี้ หีบ
 เขาพิงหีบนี้ไว้

- 451/ na:j4 ha:j5 , ma:j3 kaʔ2 na:j4 tan5
 ี่ รู้สึก มี สิ่งของ ต่อ(หลัง)
 nin3 ʔuə4 tiʔ2 ta:n6 ne:1 /
 เขา ี่น ข้างหลัง(น.) ล.ท.
 452/ tho:4 ʔ2 taw3 ʔoŋ1 khwə:j1 ʔ2 nɔ:ʔ1
 ขอร้อง ี่น ล.น. ชายแก่ เปิด ี่น ล.น.
 khap4 pun1 nin3 maŋ2 ka:5 /
 หีบ ใ้ เขา คู้ ลอง
 453/ ma:j3 haʔ4 nɔŋ3 kaʔ2 na:j4 /
 ี่ ละไร สิ่งของ
 454/ ʔo:4 , ʔ2 taw3 ʔoŋ1 ʔiət4 khwə:j1
 อ.ท. ี่น ล.น. ชายแก่ กล.ฉพ. เปิด
 gwə:j1 /
 ออก
 455/ miŋ3 tɔ:3 fɔ:3 tsəj3 miŋ3 khwə:j1
 ไป นำ,เอา ลูกกุกูแง ไป เปิด
 gwə:j1 fɔ:4 /
 ออก แม่กุกูแง
 456/ ʔiət4 khwə:j1 ʔɛʔ2 , tsiəŋ3 na:j2
 กล.ฉพ. เปิด ล.ท. อย่างนั้นเลข
 nin3 ʔaw4 ʔiəŋ1 na:j2 tshuət4 ta:2 ʔa:1
 เขา ภรรยา อยู่ ี่น ออก มา ล.ท.
 lɔ:1 /
 ล.ท.
 457/ dzun2 nɔ:ʔ1 , nin3 tɔ:n1 ʔɛʔ2 ,
 ครั้ง,คราว วัน เขา ลูกชาย ก.ป.
 tshaw5 tciəŋ4 nin3 , ʔiəŋ1 ʔuə4 dzja:w2 /
 รวม,ด้วย กล.ทศ. เขา อยู่ ี่น ี่สาว
- ตรงนี้รู้สึกว่ามีอะไรมาต่อหลังนั้น
 ของเขาอยู่
 ขอร้องให้ชายแก่คนนั้นลองเปิดหีบ
 ไปนั้นให้เขาดูซิ
 ี่ของอะไร
 โอ้! ชายแก่คนนั้นเปิด(หีบ)ออก
 (ซึ่งสั้นสุดลงโดยจับพลัน)
 และไปเอาลูกกุกูแงไปไขกุกูแงออก
 พอเปิดหีบนะ ภรรยาของเขาก็อยู่
 ในนั้นก็ออกมาทั้งอย่างนั้นเลขละ
 คราวนี้ ลูกชายของเขาก็อยู่
 ี่สาวด้วยกับกับเขา

458/ ʔɛʔ2 nin3 tɔːn1 tsoː2 tshiep4 puət2 และ เขา ลูกชาย ก็ จ้อง มอง nin3 maː1 tshuət4 taːj3 / เขา แม่ ออก มา	และลูกชายของเขาก็จ้องมองแม่ ของเขามา(จากหีบ)
459/ ʔɛʔ2 ʔaʔ2 ɲɔj3 taj2 neː1 / และ คี๊จ,อินคี่ ตาย ล.ท.	และคี๊จจะตาย(=คี๊จมาก)
460/ thiw5 min3 tɕhaːm1 tɕien4 nin3 neː1 วิ่ง ไป กอด กล.ทส. เขา ของ maː1 / แม่	จึงวิ่งไปกอดแม่ของเขาไว้
461/ ʔiː5 , nin3 neː1 maː1 dzuən5 taː2 ล.ท. เขา ของ แม่ กลับ มา ʔaʔ2 / ล.ท.	ไอ้โง่! แม่ของเขากลับมาแล้ว
462/ nin3 neː1 maː1 dzuən5 taː2 ʔaʔ2 / เขา ของ แม่ กลับ มา ล.ท.	แม่ของเขากลับมาแล้ว
463/ ɲɔːj1 ʔaʔ2 , tɕhaːm1 tɕien4 nin3 ครั้ง ^๕ นี้ ก.ป. กอด กล.ทส. เขา maː1 / แม่	ครั้งนี้ ก็กอดแม่ของเขาไว้
464/ dzun2 ɲɔːj1 , nin3 goː5 tsoː2 tɔː3 ครั้ง,คราว วัน เขา สามี่ ก็ นำ,เอา tɕien4 nin3 ʔaw4 dzuən5 ʔaʔ2 / กล.ทส. เขา ภรรยา กลับ ล.ท.	ครั้งนี้ สามี่ของเขาก็พาภรรยาของ เขากลับมาบ้านด้วยละ
465/ dzuən5 thaw5 pjaw4 / กลับ ถึง บ้าน	พอกลับมาถึงบ้าน
466/ dzun2 ɲɔːj1 ʔɛʔ2 , nin3 tɔː2 tsoː2 ครั้ง,คราว วัน ก.ป. เขา พี่สาว ก็ tshiep4 puət2 nin3 dziə5 / จ้อง เห็น เขา น้องสาว	ครั้งนี้ละ พี่สาวของเขาก็จ้องมอง น้องสาวของเขา

- 467/ lun5 , dzuəj2 haj2 ʔaʔ2 /
เป็นสาว สาว มาก ล.ท.
- 468/ "jo:4 , fa:m1 ʔa:3 , məj3 ʔcʔ2 fun2
อ.ท. ฟาม(=ชื่อคน) ล.ท. เชอ ก.ป. อย่างไ
mɨŋ3 kwə:1 haʔ4 daw1 , ʔiʔ2 tsan2 dzuən5
ไป กล.คน. ที่ไหน เด็ด^๕กลับ
ta:j3 , ɲaŋ4 m̥2 nə:1 dzuəj2 /
มา เหมือน นั้น อย่าง สาว
469/ baʔ2 pje:1 ɲaŋ4 m̥2 nə:1 da:w4 ,
เส้นผม เหมือน นั้น อย่าง ฮาว
ɲaŋ4 m̥2 nə:1 dzuəj2" /
เหมือน นั้น อย่าง สาว
470/ nə:j1 nin3 dziə5 kwəŋ4 buə5 , nin3
ครั้ง^๕ เขา น้องสาว พุด บอ^๕ เขา
baʔ2 pje:1 da:w4 na:j2 /
เส้นผม ฮาว นั้น
471/ ʔcʔ2 ʔwə:j5 noŋ2 da:w4 ʔaʔ2 , jiə1
และ ฮาก เอา, ได้ ฮาว ล.ท. ฉั้น
theŋ5 məj3 tsəj5 /
ช้ำ^๕ เชอ หวี(ก.)
472/ dza:ŋ1 dɔ:m1 ʔcʔ2 , ʔwə:j5 noŋ2 ʔcʔ2,
พุง^๕ เข้า ก.ป. ฮาก เอา, ได้ ล.ท.
kʰuət4 ʔuəm1 ta:j3 /
ต้ม น้ำ มา(กล.ลล.)
473/ jiə1 theŋ5 məj3 tsəj5 /
ฉั้น ช้ำ^๕ เชอ หวี(ก.)
474/ ʔcʔ2 da:w4 ʔaʔ2 /
และ ฮาว ล.ท.
- ทั้งสาวและสาวมากด้วยละ
- "โอ้! ฟามเอ๊ย! เชอไปไหนอย่างไร
เสียตั้งนาน กลับมาตอนนี้จึงได้สาว
อย่างนี้
- เส้นผมก็ฮาวอย่างนั้นและสาวอย่างนั้น"
- ครั้ง^๕ นี้^๕ น้องสาวของเขาก็บอกว่า
ผมของเขาวฮาวอย่างนั้น
- และถ้าฮากได้(ผม)ฮาวนะ ฉั้นจะช้ำ^๕
เชอหวี
- พุง^๕ นี้^๕ เข้า ถ้าฮากได้(ผมฮาว)นะ
ก็ต้มน้ำมาให้เรียบร้อย
- ฉั้นจะช้ำ^๕ เชอหวี
- และ(ผมก็จะ)ฮาวเลขละ

- 475/ tiə2 dɔːm1 , tsoː2 nin3 buə1 , tsoː2
 ักไป เข้า ก็ พวกเขา ก็
 tsiəŋ3 naːj2 ɲuət4 ʔuəm1 taːj3 tap4
 อย่างนั้นเลย ต้ม น้ำ มา(กล.ลล.) ใส
 puəŋ4 m̩2 nɔːm1 tom3 diəŋ3 thɔŋ4 /
 เต็ม นั้น ล.น. ใหญ่ ไม้ ถัง
- 476/ ʔɛʔ2 buə5 nin3 tɔː2 miŋ3 kuəj2
 และ บอก เขา พี่สาว ไป คุณเข้า
 tɕiən4 /
 กล.ทศ.
- 477/ kuəj2 tɕiən4 /
 คุณเข้า กล.ทศ.
- 478/ ʔɛʔ2 nin3 theŋ5 nin3 tɔː2 tsəj5
 และ เขา ช่าง เขา พี่สาว หวี(ก.)
 ʔaʔ2 /
 ล.ท.
- 479/ tuʔ4 baʔ2 pjeː1 daːw4 , dzuəj2 ʔaʔ2 /
 ได้ เส้นผม ยาว สวย ล.ท.
- 480/ ɲaŋ4 nin3 ʔuə4 nɔː1 dzuəj2 ʔaʔ2 /
 เหมือน เขา นั้น อย่าง สวย ล.ท.
- 481/ tsoː2 duə4 nin3 tɔː2 miŋ3 puəj2
 ก็ หลอก เขา พี่สาว ไป พิง
 tɕiən4 m̩2 nɔːm1 thɔŋ4 /
 กล.ทศ. นั้น ล.น. ถัง
- 482/ ʔɛʔ2 tsəj5 tap3 /
 และ หวี(ก.) สักครู่
- 483/ ʔɛʔ2 nin3 tsiəŋ3 naːj2 waːn1 nin3
 และ เขา อย่างนั้นเลย ผัดให้ลัม เขา
 tɔː2 /
 พี่สาว
- พลเข้าวันรุ่งขึ้น พวกเขาก็ต้มน้ำแล้ว
 ใสลงไปจนถึงไม้ใบใหญ่จนเต็มถัง
 อย่างนั้นเลย
- และก็บอกให้พี่สาวของเขาไปคุณเข้าไว้
- คุณเข้าอยู่
- และเขาก็ช่วยพี่สาวของเขาหวีเลย
- จะได้ผมยาวและสวยด้วย
- สวยเหมือนเขาอย่างนั้นแหละ
- และก็หลอกพี่สาวของเขาไปพิงไว้ที่
 ถังใบนั้น
- และก็หวีสักครู่
- จากนั้น เขาก็ผัดพี่สาวของเขา
 ให้ลัมไปทั้งอย่างนั้นเลย

- 484/ tsiəŋ3 na:j2 ta72 kaŋ5 tsoŋ1
 อย่างนั้นเลข ตีลังกาหน้าคว่ำ
 ka72 nuə5 thoŋ4 mi:2 ʔa72 /
 ข้างใน ถึง ไป ล.ท.
- 485/ tsoʋ74 ku72 nuəj2 thoŋ4 gun5 tso:2
 จับ,เอา ข้างบน ถึง ช่อง,รู ก็
 kom4 tɕiəŋ4 /
 ปิด กล.ทส.
- 486/ ʔc72 tsiəŋ3 na:j2 taj2 mi:2 ʔa72 / และตายไปทั้งอย่างนั้นเลขละ
 และ อย่างนั้นเลข ตาย ไป(กล.ลล.)ล.ท.
- 487/ ʔi72 tsan2 ɲ2 nɔ:ɲ1 nɔʋ2 ɲ4 ha:j3
 เดี่ยวนี้ นั้น ล.น. นก ไม่ สามารถ
 pe:n5 ha74 nuŋ3 ʔa72 /
 กลายเป็น อะไร ล.ท.
- 488/ pe:n5 ɲ4 daw1 ʋuə4 lu:ŋ3 ɲuən6 tsan2
 กลายเป็น นี้ พันดิน นั้น ---ตอนกลางคืน---
 buə1 miəŋ3 ha:j5 kɔ:ŋ4, "ʋuəɲ1 thɔŋ1,
 พวกเขา คน รู้สึก,ได้ยิน พุด น้ำ ลวก
 ʋuəɲ1 thɔŋ1" na:j2 nuŋ4 ɲ2 nɔ:1 /
 น้ำ ลวก นั้น เหมือน นั้น อย่าง
- 489/ kəw4 ʔc72 set4 buə72 na:j2 nuŋ4 /
 นิทาน ก.ป. จบ,สิ้นสุด เท่า นั้น เท่านั้น
- 490/ nin3 buə1, kɔ:ŋ4 ʋuə4 "sək4 sa:5
 พวกเขา พุด นั้น ศึกษา
 ne:1 miəŋ3 ", hew2 jiə1 buə1 kɔ:ŋ4 miəŋ3
 ของ คน ร้องเรียก พวกเขา พุด ชาวเมียน
 ne:1 kəw4 /
 ของ นิทาน
- ตีลังกาหน้าคว่ำไปไต่ถึงทั้งอย่างนั้น
 เลขละ
- และจับเอาปากถึงข้างบนปิดไว้
- และตายไปทั้งอย่างนั้นเลขละ
- เดี๋ยวนี้ นกตัวนั้นก็ไม่สามารถจะกลายเป็นอะไรได้ละ
- เป็นไอ้ที่ตอนกลางคืนคนเราได้ยินว่า
 "น้ำลวก น้ำลวก"เหมือนอย่างนั้นแหละ
- นิทานก็จบลงเพียงเท่านั้น
- พวกเขาที่เรียกว่า "นักศึกษา"
 นั้น เรียกให้พวกเราเล่านิทาน
 ของชาวเมียน

- 491/ kw:ŋ4 ta:j3 tsu72 ja:2 ɲ4 pe:1, ɲ4 | ที่เล่ามาแล้ว ถูกหรือไม่ถูกก็ไม่รู้
 พุด มา(กล.ลล.) ถูก ก็ ไม่นั่นใจ ไม่
 tsu72 ɲ4 pe:1 /
 ถูก ไม่นั่นใจ
- 492/ nin3 buə1 tɔ:3 ɲiŋ3 pu:ŋ5 / | พวกเขาเอาไปเปิด(เทป)
 พวกเขา นำ,เอา ไป ปล่อง,เปิด
- 493/ kw:ŋ4 ʔuə4, ɲ2 buə1, ta72 pu:ŋ1 | ที่เล่ามานั้น พวกเขา,พี่น้องชาว
 พุด นั้น พวกเขา ต่างถิ่น ต่างถิ่นหรือใครก็ตาม,ได้ยินก็ไม่ต้อง
 หัวเราะ
 kw:5 jiəw6, ha74 taw3, ha:j5, ja:2 ɲ4
 พี่ชาย น้องชาย ใคร รู้สึก,ได้ยิน ก็ ไม่
 tu:ŋ5 tsat4 /
 ต้อง หัวเราะ
- 494/ dzeŋ2 ʔa72 ʔo:2 / | หมดแล้วนะ
 หมด ล.ท. ล.ท.
- 495/ buə72 na:j4 pe:1 wa:2 dzeŋ2 ʔa72 // | ที่เล่ามาหมดเท่านั้นแหละ
 เท่า ษั ของ คำพูด หมด ล.ท.

223 ✓

ประวัติผู้เขียน

นายวิชัย กฤตประโธชน์ เกิดวันที่ 27 มีนาคม พ.ศ. 2505 ที่กรุงเทพมหานคร สำเร็จ
การศึกษาปริญญาตรีอักษรศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาเอกภาษาอังกฤษ สาขาวิชาโทภาษาฝรั่งเศส
คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร เมื่อปีการศึกษา 2527 และเข้าศึกษาต่อสาขาวิชาภาษาศาสตร์
ภาควิชาภาษาศาสตร์ ในหลักสูตรอักษรศาสตรมหาบัณฑิต ที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อ พ.ศ. 2528